

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи
Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна
Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

_____ 2025 р.

ЗВІТ

**ЦЕНТРАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна
за 2024 рік
ПЛАНИ на 2025 рік**

Центральна наукова бібліотека
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна
м. Харків, майд. Свободи, 4, 61022
Тел.: +38(057)707-54-20
Факс: +38(057)705-12-55
e-mail: cnb@karazin.ua
ISSN 2310-8665

Харків
2025

ЗМІСТ

1. СТРУКТУРА ЦЕНТРАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ	7
2. Статистичні показники	10
3. КОМПЛЕКТУВАННЯ ФОНДУ ТА АНАЛІЗ ДЖЕРЕЛ КОМПЛЕКТУВАННЯ	18
4. ОРГАНІЗАЦІЯ І ЗБЕРІГАННЯ ФОНДІВ	30
Загальний фонд ЦНБ	30
4.1. Відділ зберігання традиційних фондів	32
4.1.1. Робота з бібліотечними пунктами на кафедрах університету	32
4.2. Фонд відділу абонементів	33
4.2.1. Фонд відділу абонементів (наукова і художня література)	34
4.2.2. Фонд сектору навчальної літератури	34
4.3. Фонд відділу книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів	35
4.4. Інвентаризація (перевірка) фондів	39
4.5. Заходи по збереженню бібліотечного фонду у період воєнного стану	44
5. ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ	48
6. ДОВІДКОВИЙ АПАРАТ ЦНБ	55
6.1 Електронний каталог	55
6.2 Система традиційних карткових каталогів	60
7. ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ	62
7.1 Діяльність відділу обслуговування	64
7.1.1. Сектор електронної реєстрації користувачів	64
7.2 Відділ абонементів	67
7.2.1 Міжбібліотечний абонемент	67
7.3 Відділ книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів	69
7.4 Відділ міжкультурної комунікації, промоції бібліотеки та проектної діяльності	69
7.5 Обслуговування користувачів у Центрі-Інтернет-технологій	70
7.6 Робота з попередження і ліквідації читацької заборгованості	71
8 БІБЛІОГРАФІЧНЕ І ДОВІДКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ	73
8.1 Довідково-бібліографічне обслуговування	73
8.2. Формування інформаційної культури	74
9. КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА РОБОТА БІБЛІОТЕКИ	77
9.1. Виставкова діяльність	77
9.2. Масові заходи	80
10. НАУКОВА РОБОТА	85
10.1 Науково-дослідна робота	85

10.2	Науково-організаційна робота.....	89
10.3	Наукові стажування	94
10.7.	Науково-методична робота	100
10.8.	Діяльність Харківського методичного об'єднання бібліотек вищих навчальних закладів	104
10.9.	Підвищення компетенції та професійного розвитку працівників	108
11.	ПАРТНЕРСЬКА ТА МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ	111
12.	АВТОМАТИЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОТЕЧНИХ ПРОЦЕСІВ.....	114
12.1	Системні та технічні роботи	114
12.2	Дигіталізація документів.....	116
13.	РОБОТА З КАДРАМИ.....	118
13.1.	Рада дирекції.....	120
14.	ГОСПОДАРЧІ РОБОТИ	123
15.	ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ РОБОТИ БІБЛІОТЕКИ У НАСТУПНОМУ РОЦІ....	124

ВСТУП: слово директора

Колектив Центральної наукової бібліотеки Каразінського університету працює упродовж майже трьох років в умовах повномасштабної російської військової агресії. Виклики війни стоять перед усіма українцями і саме зараз відбувається переосмислення нашого світогляду, здійснюється переоцінка цінностей. Пріоритетною сферою діяльності в складних умовах воєнного часу стало вчасне реагування на всі виклики війни: це небезпека прифронтового міста, дотримання особистої та колективної безпеки, стреси та їх подолання, підтримка ментального здоров'я, підтримка один одного, усвідомлення місця бібліотеки в нових реаліях, місце та завдання кожного працівника в тих самих нових реаліях. Бібліотекарі навчилися працювати в умовах воєнного стану, саме зараз змінюється статус і якість бібліотекаря. Серйозним викликом війни є кадрове питання: нестача професійних фахівців, перебудова роботи та оптимізація структури, пошук нових методів роботи та прийняття іноваційних рішень. Бібліотекарі намагаються отримувати нові навички та компетенції для можливості працювати дистанційно з користувачами, забезпечити їм постійний доступ до інформації та знань.

Важливі й основні принципи діяльності бібліотеки – орієнтація на користувача, відкритість і високий рівень адаптації до змін, соціальне партнерство, постійний аналіз діяльності та результатів у досягненні мети. Обслуговування користувачів відбувається як у приміщеннях бібліотеки, так і у віртуальному просторі. Враховуючи небезпечну ситуацію та реалії дистанційного навчання, більшість послуг та цифрових ресурсів доступні віддалено, а соціокультурні заходи бібліотеки проходять на онлайн платформах. Бібліотекарі підтримують контакти з користувачами за допомогою електронної пошти, телефону, соціальних мереж, надають довідки науковцям університету, м. Харкова, інших міст України та користувачам із-за кордону. Надаються консультації з користування електронними ресурсами ЦНБ, перевіряються бібліографічні списки до наукових публікацій, присвоюються індекси УДК, наповнюються електронні архіви, підтримується робота сайту, організовується доступ до світових баз даних, працівники беруть участь у професійних вебінарах та організують власні. Центральна наукова бібліотека продовжувала розвиток цифрових сервісів та послуг для каразінської спільноти, відповідаючи вимогам часу та забезпечуючи обслуговування студентів та науковців згідно з концепцією «Освіта попри війну». У всіх напрямках роботи з інформаційної підтримки освітньої та

науково-дослідної діяльності університету ЦНБ активно застосовує сучасні інформаційні технології, а також вдосконалює власні цифрові ресурси для використання їх університетською спільнотою та широкою аудиторією користувачів, як в Україні, так і за її межами. Презентації книг, зустрічі з авторами, заходи, присвячені популяризації видатних особистостей чи історичних подій, вдосконалення навичок англійської мови: розмовні клуби, дискусії англійською з носіями мови, медійна та інформаційна грамотність, тренінги з критичного мислення – все це щоденна робота. Постійно проводиться бібліографічна робота з фіксування воєнних подій, збирається матеріал щодо хроніки війни у м. Харків та в Університеті. У колекції збирається хроніка війни, окрема колекція «НЕБЕСНІ КАРАЗІНЦІ: викладачі, студенти, випускники Каразінського університету, які загинули під час російсько-української війни» – це дань пам'яті нашим Героям.

Проводилась науково-дослідницька робота з Фондом книжкових пам'яток Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна як з науковим об'єктом, що отримав статус національного надбання у 2013 р. та згідно Додатковій угоді № 11 від 15 січня 2024 р. до договору Міністерства освіти і науки України та Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна № Н/103-2014 від 11 лютого 2015 р.

Бібліотека вдячна донатам, завдяки яким отримана гуманітарна допомога для збереження книжкових фондів: фундації ALIPH Foundation (Швейцарія, Міжнародний альянс із захисту спадщини в зонах конфлікту) і яку було реалізовано через ВГО Українська бібліотечна асоціація та Муніципалітету міста Варшави та Бюро охорони культурної спадщини Фундації BRDA.

Діяльність бібліотеки знаходиться під постійною увагою ректората та Вченої ради університету. Протягом року Вчена рада університету заслуховувала питання: «Про роботу електронних архівів університету: поточний стан, наповнення, цитування»; «Про затвердження нової редакції Положень про структурні підрозділи Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна», «Про присвоєння читальним залам Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна імен видатних випускників і вчених» та приймала відповідні рішення. Серед завдань іменних читальних залів буде: надання документів користувачам для вивчення життя, діяльності й наукової спадщини вчених, забезпечення користування документами читальних залів на всіх видах носіїв інформації; збереження спадщини

видатних учених; створення повнотекстових електронних баз їхніх праць; підтримка зав'язків з українською діаспорою за кордоном.

Продовжує проводитися конкурс «Бібліотекар року» Харківського зонального об'єднання бібліотек ЗВО III–IV рівня акредитації, яке об'єднує бібліотеки закладів вищої освіти Харківської, Сумської та Полтавської областей.

У листопаді 2024 року Університет відзначив 220 років від дня заснування. У 2025 році буде відзначатися ювілейна дата – 220 років тому, а саме 29 січня 1805 р., відбулось урочисте відкриття першого у Східній Україні університету.

Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна також буде відзначати 220 річницю від дня відкриття, так як бібліотека почала свою історію на другий день після відкриття Університету – 30 січня 1805 р. Планується провести низку заходів до ювілейних дат, так, наприклад, український професійний бібліотечний журнал «Бібліотечний форум» уже присвятив окремий номер діяльності бібліотеки: у номері було надруковано 14 статей, що аналізують її напрямки роботи.

Ректор університету, професор Тетяна КАГАНОВСЬКА у вітальному слові читачам журналу зазначила:– *«В сучасному цифровізованому світі читання паперових книг поступається місцем електронній інформації. В цьому контексті сучасна бібліотека і особливо бібліотека потужного університету, має бути не лише місцем для читання, але й простором креативу, інтерактивних заходів та безперервної комунікації. Звісно, як і в усі часи, бібліотека має не лише зберігати, а й продукувати знання, виконуючи науково-дослідну та просвітницьку функції. Саме такою потужною та сучасною книгозбірнею є Центральна наукова бібліотека Каразінського університету».*

Сьогодні, у найскладніші часи, які переживає наша країна, Університет став символом незламності та стійкості, він завжди залишався центром освітнього й культурного життя. Зараз місія бібліотеки — зберегти нашу пам'ять, наше культурне надбання, позбутися колоніальних російських наслідків, допомагати студентам, викладачам і працівникам Каразінського університету в їхніх наукових та освітніх запитах, виховувати студентське майбутнє України.

2024 рік – був черговим викликом, але згуртованість та цілеспрямованість фахівців Центральної наукової бібліотеки довела, що навіть у непрості часи є можливість для постійного розвитку та нових досягнень заради загальної мети.

1. СТРУКТУРА ЦЕНТРАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

(Наказ № 0305-1/436 від 30.09.2022;

Наказ №0114-1/321 від 01.10.2024)

Адміністрація

- 1.1. Директор
- 1.2. Заступник директора з основної діяльності
- 1.3. Заступник директора з основних відів діяльності (інформаційних технологій)
- 1.4. Учений секретар

2. Відділ комплектування, наукової обробки документів та організації каталогів

- 2.1. Сектор комплектування та забезпечення інформаційними документами
- 2.2. Сектор обліку та списання документів
- 2.3. Сектор каталогізації, організації каталогів, систематизації вітчизняних та іноземних документів
- 2.4. Сектор книгообміну і обмінних фондів

3. Відділ зберігання та розвитку традиційних фондів

- 3.1. Сектор інвентаризації книжкових фондів
 - Книгосховище

4. Відділ книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів:

- 4.1. Сектор колекцій рідкісних видань
- 4.2. Сектор цінних видань XIX - початку XX ст. та мистецтва
 - Читальний зал імені Івана Світличного
 - Читальний зал імені Юрія Шевельова
 - Ділянка реставрації та консервації документів
 - Ділянка контролю відвідування користувачів

5. Відділ обслуговування і реєстрації користувачів

- 5.1. Сектор реєстрації
 - Ділянка контролю відвідування користувачів
- 5.2. Сектор читальних залів :
 - Читальний зал для викладачів і науковців імені Іллі Залюбовського
 - Читальний зал для гуманітарних факультетів
 - Читальний зал суспільних наук
 - Читальний зал для природничих факультетів
 - Диспетчерська служба

6. Відділ абонементів

- 6.1. Сектор обслуговування науковою та художньою літературою

6.1.1. Міжбібліотечний абонемент

- Книгосховище літератури з 1991 р.

6.2. Сектор навчальної літератури:

6.2.1. Абонемент №1

- Книгосховище навчальної літератури гуманітарного профілю

6.2.2. Абонемент №2

- Книгосховище навчальної літератури природничого профілю

7. Відділ цифрових ресурсів, програмного і комп'ютерного забезпечення та диджиталізації фондів

- Ділянка комплектування електронними базами даних
- Ділянка диджиталізації власних ресурсів

7.1. Сектор науково-інформаційної комунікації з Центром Інтернет-технологій

7.2. Сектор комп'ютерного та програмного забезпечення

8. Науково-бібліографічний відділ

8.1. Сектор наукової бібліографії

8.2. Сектор інформаційно-бібліографічного обслуговування з читальним залом з історії університету, краєзнавства та довідкової літератури

- Ділянка інформаційного та бібліотечно-бібліографічного навчання користувачів.

9. Відділ науково-методичного забезпечення та компетентності працівників бібліотек ЗВО Харківського зонального об'єднання

- Ділянка роботи з зональним об'єднанням
- Кабінет ресурсів з бібліотекознавства

10. Відділ міжкультурної комунікації, промоції бібліотеки та проектної діяльності

- Центр «Вікно в Америку»
- Кирило-Мефодіївський центр
- Еллада-Центр
- Ділянка виставкової роботи та промоції читання

11. Служба допоміжних та господарських робіт

КЕРІВНИЙ СКЛАД ЦНБ

Директор – Ірина ЖУРАВЛЬОВА

Заступник директора з основної діяльності – Олена БАБІЧЕВА

Заступник директора з основної діяльності (інформаційних технологій) –
Катерина ЛИСКОВА

Учений секретар (за суміщитвом) – Тетяна ЛУКІЄНКО

ЗАВДУВАЧІ ВІДДІЛІВ

Карина БАЙРАМОВА (з 19.09.2024 р.)

Ірина БОНДАРЕНКО

Олена ЗАБАРА

Лариса КОРОТКОВА

Світлана КОРСІКОВА

Ольга НАЗАРОВА (до 18.09.2024 р.)

Ігор КРИВУЛЬКІН

Тетяна ПРОКОПЕЦЬ

Наталія ПРОЦЬ

Оксана ЯКОВЕНКО – в.о. зав. відділу

Голова профбюро – Наталія ТІТОВА

2. Статистичні показники

№	ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ	2023 р.	2024 р.	План 2025 р.
I.	Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна, заснована у 1804 р.			
1.1.	ЖУРАВЛЬОВА Ірина Казимирівна			
1.2.	cnb@karazin.ua			
1.3.	КАГАНОВСЬКА Тетяна Євгеніївна			
1.4.	rektor@karazin.ua			
II.	Група за оплатою праці			
III.	БІБЛІОТЕЧНІ ФОНДИ (власні)			
3	Всього примірників	3 441 697	3 399 449	
	у т.ч. рідкісних та цінних видань	561 871	561 964	
3.1.	За видами:			
3.1.1	книг	2 125 844	2 083 863	
3.1.2	періодичних видань:	1 182 606	1 182 665	
3.1.2.1	журналів – прим.	1 173 208	1 173 267	
3.1.2.2	газет – річних комплектів	9 398	9398	
3.1.3	неопублікованих документів	125 864	126 099	
3.1.4	електронних носіїв із записом	3 903	3342	
3.1.5	мережевих локальних документів, що доступні користувачам бібліотеки (не службові)	43 723	45 834	
3.1.5.1	у т.ч. із відкритим доступом	43 723	45 834	
3.1.6	інших документів	3 480	3480	
3.2.	За мовами:			
3.2.1	державною мовою	617 475	616 906	
3.2.2	іноземними мовами	2 824 222	2 782 543	
3.2.2.1	у т.ч. російською мовою	2 109 025	2 067 959	
3.3.	За цільовим призначенням:			
3.3.1	Наукових видань	1 917 572	1 913 846	
3.3.2.	Навчальних видань	1 150 056	1 112 174	
3.3.2.1	у т.ч. в електронній формі (дискети, оптичні диски)	3 903	3342	
3.3.2.1	Локальні мережні документи	43 723	45 834	
3.3.3	літературно-художніх видань	374 069	373 429	
IV.	Електронні ресурси			
4.1	Мережні віддалені ресурси			
4.1.1	Ліцензійні ресурси передплачені (придбані)	11	11	
4.1.1.1	Кількість придбаних (передбачених)БД	11	11	
4.1.1.1.1	з них: повнотекстових	9	9	
4.1.1.2	Кількість унікальних назв книг, журналів, ін.	Статистика не ведеться		

№	ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ	2023 р.	2024 р.	План 2025 р.
4.1.2	Ліцензійні ресурси тестового доступу	1	1	
4.1.2.1	Кількість тестових БД	1	1	
4.1.2.2	Кількість унікальних назв книг, журналів, ін.	Статистика не ведеться		
4.1.3	Ресурси відкритого доступу			
4.1.3.1	Кількість посилань на унікальні безкоштовні інтернет-ресурси, які бібліотека внесла до свого он-лайн каталогу БД	Посилання у каталозі не робились		
4.2	Бази даних (власні)			
4.2.1	К-ть власних БД	4	4	
4.2.2	Обсяг власних БД (к-ть бібл. записів)	1 134 697	1 140 294	
4.2.2.1	з них: записів у ЕК	1 090 974	1 094 460	
4.2.2.1.1	К-ть введення записів до ЕК за рік	6 709	3486	
4.2.2.1.2	К-ть звернень до ЕК	-	-	
4.2.3.	К-ть оцифрованих док-тів за рік	9 022	1927	
4.2.3.1	у т.ч. сторінок	26 335	21322	
4.2.4	Кількість оцифрованих документів всього за весь період роботи у цьому напрямі	43 723	45 834	
4.3	Бібліотечний веб-сайт (вказати власний чи сторінка на сайті ЗВО)	власний		
4.3.1	URL вебсайту	http://www-library.univer.kharkov.ua/ukr/index.htm		
4.3.2	К-ть звернень	13 222	59 552	
4.4	Інституційний репозитарій			
4.4.1	Назва репозитарію	eKhNUIR – Electronic Kharkiv Institutional Repository		
4.4.2	URL репозитарію	https://ekhnuir.karazin.ua/home		
4.4.3	К-ть представлених док-тів (записів)	16 836	18 072	
4.4.4	К-ть звернень	3 713 296	5 068 708	
4.5	Інші веб-ресурси бібліотеки			
4.5.1	К-ть вебсайтів (за виключенням п.4.3), які підтримує бібліотека	2	2*	
4.5.2	К-ть звернень	1 999 027	739 306	
V.	Надійшло документів			
5	Усього примірників	5 099	2217	
5	Усього назв	3 530	1541	
5.1	За видами:			
5.1.1	Книг-примірників	2 947	1541	
5.1.2	Книг-назв	1 547	998	
5.1.3	Періодичних видань	1 055	440	
5.1.3.1	у т.ч. журналів-примірників	1 026	440	
5.1.3.2	у т.ч. газет – річних комплектів	29	0	

№	ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ	2023 р.	2024 р.	План 2025 р.
5.1.4	Неопублікованих документів-примірників	1 097	235	
5.1.5	Електронних носіїв із записом примірників	0	0	
5.1.6	Мережних локальних документів	1 264	2111	
5.1.7.	Інших документів	0	1	
5.2	За мовами			
5.2.1	Державною мовою - примірників	4 270	1787	
5.2.2	Іноземними мовами – примірників	1 313	430	
5.2.2.1	у т. ч. російською мовою - примірників	0	0	
5.3.	За цільовим призначенням			
5.3.1	Наукових видань-примірників	3 434	1389	
5.3.2	Навчальних видань-примірників	1 018	493	
5.3.2.1	У т.ч. в електронній формі (дискети, оптичні диски+локальні мережні документи)	-	0	
5.3.3	Літературно-художніх примірників	647	335	
VI.	Обмінний фонд			
6	Всього примірників	7 811	7434	
6.1	у т.ч. надійшло примірників	2 757	923	
6.2	у т.ч. передано примірників	19	262	
VII.	Вибуло примірників з власного фонду	41 986	44 465	
VIII.	Користувачі			
8.1	Кількість користувачів (фіз.осіб) за єдиним обліком	17 431	17 669	
8.1.1	Студентів	13 620	13 795	
8.1.2	Сторонніх	197	219	
8.2	Кількість віртуальних користувачів	145 289	349 049	
8.3	Обслуговано всіма структурними підрозділами	128 286	127 142	
IX.	Кількість відвідувань			
9	Всього	5 191 155	5 953 133	
9.1	у т.ч. к-сть звернень до веб-ресурсів бібліотеки	5 183 722	5 867 566	
9.2	у т.ч. к-сть відвідувань соціокультурних заходів	7 344	8 646	
X.	Видано документів із власного фонду			
10.	Всього примірників	5 157 550	5 759 502	
	у т.ч. рідкісних та цінних документів	3 622	3 879	
10.1	За видами			
10.1.1	Книг	102 444	87 851	
10.1.2	Періодичних видань	16 481	8 616	

№	ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ	2023 р.	2024 р.	План 2025 р.
10.1.2.1	у т.ч. журналів - примірників	16 337	8565	
10.1.2.2	у т.ч. газет - примірників	144	51	
10.1.3	Неопублікованих документів	1 656	540	
10.1.4	Електронних носіїв із записом	0	0	
10.1.5	Мережних локальних документів	5 033 203	5 662 495**	
10.1.6	Інших документів (ноти, мапи, платівки, карти тощо)	-	-	
10.2	За мовами*			
10.2.1	Державною мовою - примірників	98 934	57 711 ***	
10.2.2	Іноземними мовами- примірників	34 647	29 063	
10.2.2.1	у т.ч. російською мовою - примірників	17 561	10 233	
10.3	За цільовим призначенням			
10.3.1	Наукових видань	57 238	34 121	
10.3.2	Навчальних видань	71 863	57 864	
10.3.2.1	у т.ч. електронній формі (дискети, оптичні диски+локальні мережні документи)	0	0	
10.3.3.	Літературно-художніх видань	4 480	5 022	
XI.	Мережні віддалені ресурси – кількість завантажених користувачами електронних документів (файлів)			
11.1	Ліцензійні ресурси передплачені (придбані)	Статистика не надається постачальниками ресурсів		
11.2	Ліцензійні ресурси тестового доступу	Статистика не надається постачальниками ресурсів		
XII.	МБА та ЕДД (електронна доставка док-тів)			
12.1	К-ть абонементів МБА, ЕДД	24	27	
12.2	К-ть документів, отриманих з інших бібліотек	12	18	
12.2.1	у т.ч. сторінок електронних копій	45	338	
12.3	К-сть виданих документів	16	45	
12.3.1	у т.ч. сторінок електронних копій	31	358	
XIII.	Культурно-просвітницька робота			
13	Тематичні виставки, перегляди:			
13.1.1	Загальна кількість виставок, переглядів	79	105	
13.1.2	Представлено документів	2 142	3 448	
13.2	т.ч. Віртуальні виставки:			
13.2.1	Загальна кількість віртуальних виставок	14	28	
13.2.2	Представлено документів	116	401	
13.3	Бібліографічні огляди:			
13.3.1	Тем	2	2	
13.3.2	Прочитано	4	2	

№	ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ	2023 р.	2024 р.	План 2025 р.
13.4	<i>Кількість соціокультурних заходів</i>	110	156	
XIV.	Довідково-інформаційне обслугов.			
14.1.1	К-сть абонементів ВРІ	-	-	
14.1.2	К-ть тем ВРІ	-	-	
14.1.3	К-сть абонентів ДОК	-	-	
14.1.4	К-сть тем ДОК	-	-	
14.2	Виконано довідок, всього	13 808	13 487	
14.2.1	у т.ч. тематичних	5 650	4 013	
14.2.2	у т.ч. заіндексовано документів УДК	580	789	
14.3	Виконано в автоматизованому режимі	6197	6 724	
14.3.1	у т.ч. віртуальною довідковою службою	-	-	
14.3.1.1	URL віртуально довідкова служба	http://library.univer.kharkov.ua/VS/		
14.4	К-сть днів інформ., кафедр, дипломн., фахівців	-	-	
14.5	Кількість складених бібліографічних покажчиків	5	5	
14.6	Кількість опубліков. бібліогр. покажчиків	2	0	
14.7	К-сть бібліогр. покажч., представл. в ел. формі	2	2	
XV.	Формування інформаційної культури			
15.1	Загальна к-сть проведених занять (в годинах)	32	42	
15.2	Програма навч. курсу в академ. годинах:			
15.2.1	у т.ч. для студ. молод. курсів: теорет.	7	18	
15.2.2	у т.ч. для студ. молод. курсів: практ.	-		
15.2.3	у т.ч. для студ. старших. курсів: теорет.	19	15	
15.2.4	у т.ч. для студ. старших. курсів: практ.	-	-	
15.2.5	у т.ч. для наук.-пед. працівників: теорет.	6	9	
15.2.6	у т.ч. для наук.-пед. працівників: практ.	-	-	
XVI.	Науково-дослідна та науково-метод. р-та			
16.1	Кількість тем наукових робіт	5	4	
16.2	Назви тем наукових робіт	9	8****	
16.3	Проведено конференцій	1	-	
16.4	Проведено семінарів у бібліотеці	2	-	
16.5	Проведено інших заходів	3	6	
16.6	К-сть виступів на конф., семінарах	15	15	
16.7	К-сть публікацій	22	55	
XVII.	Матеріально-технічна база (МТБ)			

№	ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ	2023 р.	2024 р.	План 2025 р.
17.1	Загальна площа приміщень бібліотеки (кв.м.)	10 164	10 164*****	
17.1.2	у т.ч. площа для зберігання фондів (кв.м.)	7559	7559	
17.1.3	у т.ч. площа для обслугов. користувачів (кв.м.)	1312	1312	
17.2	Кількість абонементів	4	4	
17.3	Кількість читальних залів	14	14	
17.4	Місць для читачів	803	803	
XVIII.	Технічна характеристика приміщень			
18.1	Потребує капітального ремонту (кв.м.)	3193,4	3193,4*****	
18.2	Перебуває в аварійному стані (кв.м.)		*****	
XIX.	Кількість технічних засобів			
19.1	Кількість компю'терів	183	181	
19.1.1	у т.ч. к-ть серверів	5	5	
19.2	Кількість автоматизир. робочих місць (АРМ)	173	173	
19.2.1	у т.ч. АРМ для співробітників	100	100	
19.2.2	АРМ для користувачів	73	73	
19.3	К-ть комп. з доступом до Інтернету	181	179	
19.3.1	у т.ч. для користувачів	73	73	
19.4	К-сть копіювально-розмножувальної техніки (КРТ), всього	39	40	
19.4.1	у т.ч. сканерів	10	10	
19.4.2	принтерів	23	23	
19.4.3	копірів	1	1	
19.4.4	БФП (багатофункціональні пристрої)	5	6	
19.5	Кількість телефонних номерів	56	56	
19.6	Використання технологій WI-FI так/ні	так	так	
19.7	Наявність ліцензованої бібліотечної системи (вказати назву)	Absotheque Unicode		
XX.	Фінансові витрати на:			
20.1	Придбання книг	99 552,00	97 620,00	
20.2	Передплату періодичних видань	-	-	
20.3	Передплату баз даних	-	-	
20.4	Інші витрати	397 201	430 323	
XXI.	Отримано дари			
21.1	Книг (примірників)	3 275	1357	
21.2	Книг (на суму)	232 506,57	327 556,78	
21.3	ПК та іншої комп.техніки (одиниць)			
21.4	ПК та іншої комп. техніки (на суму)			
21.5	Інше (сума)		769 611	
XXII.	Персонал бібліотеки			

№	ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ	2023 р.	2024 р.	План 2025 р.
22.1	Облікова кількість штатних працівників (з урахуванням технічного і обслуговуючого персоналу) (осіб)	92	94	
22.1.1	У т.ч. жінок	81	82	
22.2	К-сть бібліотечних працівників (осіб)	70	69	
22.2.1	у т.ч. бібліотечних працівників, які мають 3-й рівень освіти (освітньо-науковий/освітньо-творчий), науковий ступінь (кандидат наук, доктор філософії, доктор мистецтва, доктор наук)	3	3	
22.3	Кількість бібліотечних працівників за освітою			
22.3.1	Повна вища освіта (2-й рівень, магістерський)	61	63	
22.3.1.1	у т.ч. спеціальна	20	22	
22.3.2	Базова вища освіта (1-й рівень, бакалаврський)	2	3	
22.3.2.1	у т.ч. спеціальна	2	2	
22.3.3	Початкова вища освіта (мол.бакалавр)	2	-	
22.3.3.1	у т.ч. початкова спеціальна	2	-	
22.3.4	Повна загальна середня освіта	5	3	
22.4	За стажем			
22.4.1	До 3 років	3	1	
22.4.2	3-9 років	1	2	
22.4.3	10-20 років	9	10	
22.4.4	Понад 20 років	57	56	
22.4.5	Працюють повний робочий день	88	66	
XXIII.	Відності показники			
23.1	Обертаність	1,5	1,7	
23.2	Книгозабезпеченість	197,4	192,4	
23.3	Читаність	295,9	325,9	
23.4	Відвідуваність	297,6	332,6	

* Електронні ресурси: Karazin.Back2News, eScriptorium

** Видано документів з власних БД

*** Без урахування видачі документів із БД

**** **Теми наукових робіт:**

- Хроніка російсько-української війни: Харків. Університет.Бібліотека.
- Робота зі збереження наукового об'єкту, що має статус національного надбання «Фонд книжкових пам'яток Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна».
- Українська книга : початок XIX-початок XX ст.
- Колекція французьких рукописів: історія формування, дослідження, нові факти.

- «Дивитися добрим серцем»: колекція «Юдаїка» в фонді ЦНБ.
- «Книги із фонду Центральної наукової бібліотеки, як джерело до вивчення соціально-економічної історії українського дворянства (друга половина XIX – початок XX ст.)»
- Дослідження та аналіз міжнародних стандартів та проектів міжнародних стандартів, розроблених міжнародними технічними комітетами зі стандартизації: ISO/TC 46 «Інформація та документація», ISO/TC 171 «Управління документообігом»

***** Без урахування площі приміщень бібліотеки ННІ «Інститут державного управління» та ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія»

***** історичне приміщення ЦНБ

***** В аварійному стані знаходяться приміщення бібліотек ННІ «Фізико-технічний факультет» та ННІ «Інститут державного управління»

3. КОМПЛЕКТУВАННЯ ФОНДУ ТА АНАЛІЗ ДЖЕРЕЛ КОМПЛЕКТУВАННЯ

Загальне надходження документів у 2024 становить **2217** примірників (1541 назва) на суму **512 230,08** грн, серед яких 1541 примірник книжок, 440 номерів журналів, 105 дисертацій, 129 авторефератів, 1 звіт та 1 мапа.

За цільовим призначенням 63% нових надходжень становлять наукові документи (1389 прим.), 22% – навчальні видання (493 прим.) та 15% – художня література (335 прим.).

Надходження документів іноземними мовами у 2024 році становила 430 примірників (266 назв), з яких 323 примірники – це книги, а 107 – це періодичні видання. Надходження документів іноземними мовами цього року на 20% перевищують показники 2023 року. За цільовим призначенням майже половину (46%) становлять наукові документи іноземними мовами (197 прим.), і майже рівні долі у 28% і 26% складають навчальна (121 прим.) та художня (112 прим.) література. В порівнянні з минулим роком надходження навчальних документів іноземними мовами зросло більше, ніж у 3,5 рази.

За джерелами комплектування переважну більшість (61%) нових надходжень складають дари приватних осіб та організацій. Загальна кількість

подарованих друкованих видань, які надійшли до ЦНБ і були інвентаризовані у 2024 році, становить 1357 примірників на суму 327 556,78 грн.

Завдяки програмі **Українського ПЕН “Незламні бібліотеки”** ("Unbreakable Libraries") фонд Центральної наукової бібліотеки поповнився новими англomовними виданнями. Це книги, які Український ПЕН отримав у рамках спільної ініціативи з Book Aid International, Англійським ПЕН та Міжнародним ПЕН. Англomовні книги різної тематики, науково-популярні, художні, а також книжки українською мовою, розраховані на широке коло читачів. У межах акції, яку проводить група «Інформаційний спротив» у співпраці з Національним військово-історичним музеєм України бібліотека отримала книги за проектом **«Книжкова навала»**.

14 лютого, у День дарування книжок бібліотека отримала подарунки від ректорки Каразінського університету Тетяни КАГАНОВСЬКОЇ, радника ректора, професора Віля БАКІРОВА, проректора з науково-педагогічної роботи Анатолія БАБІЧЕВА, проректора з науково-педагогічної роботи Василя БЛИНДЮКА, проректора з науково-педагогічної роботи Олександра ГОЛОВКА, проректора з науково-педагогічної роботи, доцента Антона ПАНТЕЛЕЙМОНОВА, проректора з науково-педагогічної роботи Бориса САМОРОДОВА.

Були отримані книги від фундації Лозинських. Аскольд ЛОЗИНСЬКИЙ — видатний політичний та громадський діяч, голова Світового Конгресу Українців, голова Фундації Українського Вільного Університету.

Прізвища приватних осіб та назви організацій, зробивших найбільш вагомий вклад в поповнення фонду ЦНБ, наведені в табл. **«Дарувальники Центральної наукової бібліотеки у 2024 р.»**.

12% нових надходжень до ЦНБ складають документи, отримані на безоплатній основі за книгообміном – 268 примірників на суму 36 030,50 грн., з яких 161 примірник на суму 19 852,50 грн були передані бібліотеками України, а 107 примірників на суму 16 178 грн – зарубіжними партнерами. 8,5% від загального надходження становлять документи, передані читачами на заміну загублених, – 189 примірників на суму 45 204,50 грн. За 452 втрачених примірників користувачі бібліотеки через банк на рахунок Університету в 2024 році перерахували грошову компенсацію на суму 224 902.00 грн. За ці кошти бібліотека поповнила власний книжковий фонд – 97 620 грн з цієї суми бібліотека у 2024 році витратила на придбання 235 примірників: 50 примірників (на суму 52 620 грн) профільної літератури були закуплені у видавництві «Медицина» та 185 примірників (на суму 45 000 грн) сучасної української та світової літератури у видавництві «Vivat», що входить до групи компаній «Фактор». Частка закупленої літератури склала 12% від загального обсягу надходжень до фонду бібліотеки у 2024 році. Продукція Видавництва Каразінського університету в цьому році склала – 168 примірників на суму 5818,30 грн.

Передплата періодичних видань на 2024 рік не оформлювалась. Детальна інформація щодо нових надходжень до фонду ЦНБ у 2024 році міститься у таблицях «Надходження документів».

Табл.1. Статистичні показники надходжень документів за 2024 рік.

Назва показника	План 2023 р.	Виконання 2023 р.	План 2024 р.	Виконання 2024 р.	План 2025 р.
Всього примірників	10000	5099	5000	2217	2500
Всього назв	6000	3530	3500	1541	1600
<i>За видами</i>					
Книг: назв.	2000	1547	2000	998	1000
Книг : прим.	6000	2947	3000	1541	1800
Періодичних видань	1000	1055	1000	440	450
у т.ч. журналів – примірників	1000	1026	1000	440	450
у т.ч. газет – річних комплектів	-	29	-	-	-
Неопублікованих документів	3000	1097	1000	235	250
Електронних носіїв із записом	Не план.	-	Не план.	-	-
Інших документів	Не план.	-	Не план.	1 (карта)	-
<i>За цільовим призначенням</i>					
Наукової: примірників	6000	3434	3500	1389	1500
Навчальної: примірників	3500	1018	1000	493	700
Літературно-художніх видань	500	647	500	335	300
<i>За мовами</i>					
Державною мовою: примірників	8000	4270	4000	1787	2000
Іноземн. мовами: примірників	2000	829	1000	430	500
у т.ч. рос. мовою: примірників	Не план.	484	Не план.	-	-

Надходження документів іноземними мовами

Табл.2

Назва показника	Виконання 2023 р.	План 2024 р.	Виконання 2024 р.	План 2025 р.
Назв	279	500	266	300
Примірників	345	1000	430	500
<i>За видами</i>				
Книг: назв	161	-	199	-
примірників	191	800	323	400
Журналів: назв	118	-	67	-
примірників	154	200	107	100
Магнітні диски: примірників	-	-	-	-
<i>За цільовим призначенням</i>				
Наукової: примірників	288	500	197	250
Навчальної: примірників	33	400	121	150
Художньої: примірників	24	100	112	100

Джерела комплектування

Табл.3

	Виконання 2023 р.	План 2024 р.	Виконання 2024 р.	План 2025 р.
Заміна	459	400	189	150
Передплата	-	300	-	200
Книгообмін	293	200	268	200
Фірми, видавництва	461	500	235	250
Видавництво Каразінського університету	611	600	168	400
Інші (дари)	3275	3000	1357	1300
Усього	5099	5000	2217	2500

Список дарувальників 2024 р.

Табл.4

№ п/п	П.І.Б. /Найменування	Країна, місто
1.	Американська асоціація політичних наук	США, м. Вашингтон
2.	Благодійний фонд «Спадок Гетьманщини»	Україна, Сумська обл., м. Конотоп
3.	Великотирновський університет імені Святих Кирила і Мефодія	Болгарія, м. Велико-Тирново
4.	Видавництво «Академперіодика»	Україна, м. Київ
5.	Видавництво «Наукова думка»	Україна, м. Київ
6.	Громадська організація «PEN Ukraine»	Україна
7.	Інститут політичних та етнонаціональних досліджень імені І.Ф. Кураса НАН України	Україна, м. Київ
8.	Кагановська Т.Є., ректор Каразінського університету	Україна, м. Харків
9.	Проректори Каразінського університету	Україна, м. Харків
10.	Бакіров В.С., професор, радник ректорки	Україна, м. Харків

№ п/п	П.І.Б. /Найменування	Країна, місто
11.	Латвійська академія наук	Латвія, м. Рига
12.	Матвієць О.М., випускник Каразінського університету	Україна, м. Полтава
13.	Медичний факультет Каразінського університету	Україна, м. Харків
14.	Національний банк України	Україна, м. Київ
15.	Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого	Україна, м. Харків
16.	Никифорчин О.Р., доцент Прикарпатського нац. університету ім. Василя Стефаника	Україна, м. Івано-Франківськ
17.	Парамонов Андрій, видавець	Україна, м. Харків
18.	Відділ освіти та культури Посольства США в Україні	Україна, м. Київ
19.	ПП Розладов І.Г., видавець	Україна, м. Київ
20.	ТОВ «Центр екологічної освіти та інформації»	Україна, м. Київ
21.	Фізико-технічний інститут низьких температур імені Б.І. Веркіна НАН України	Україна, м. Харків
22.	Фундація Лозинських	США
23.	Хіросімський університет	Японія, префектура Хіросіма
24.	Хоккайдоський університет	Японія, префектура Хокайдо
25.	Центр Разумкова (Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова)	Україна, м. Київ
26.	Центральна бібліотека Болгарської академії наук	Болгарія, м. Софія
27..	Ягеллонський університет	Польща, м. Краків
28.	Студенти та викладачі Каразінського університету	

3.1. Облік фонду

Своєчасна інвентаризація окремих видань і сумарний облік видань, що не підлягають індивідуальному інвентарному обліку, забезпечує відповідність даних щодо документів, які зберігаються у бібліотеці, балансовій вартості бібліотечного фонду, яка фіксується у фінансових документах підрозділів університету. З метою забезпечення повноти і достовірності облікової інформації стосовно фонду бібліотеки у відділі ведеться Книга сумарного обліку, яка складається з трьох частин. У Книзі сумарного обліку, частина І, фіксується кожна партія надходжень, відповідно до джерела надходження. У 2024 році за 12 місяців було виписано 106 приходних актів (у 2023 році було 147 приходних актів). Відповідно відображаються операції списання з бібліотечного фонду у Книзі сумарного обліку, частина ІІ. **Кожного кварталу підбиваються підсумки і проводиться звірка з балансовою вартістю і кількістю одиниць бібліотечного фонду згідно з бухгалтерським обліком університету (Книга сумарного обліку, частина ІІІ).**

Згідно з Книгою сумарного обліку, частина ІІІ, на 01.01.2025 року обліковується загальна кількість документів 3 399 449 одиниць на суму

27 550 606 грн. 65 коп. У фонді ЦНБ міститься: наукових документів 1 913 846 примірників, навчальних – 1 112 174 примірники та 373 429 примірників літературно-художніх документів.

В інвентарних книгах проставлені 6628 відміток за результатами переобліку, який було проведено у 2024 році: рукописи – 1014 (995 рукописів та 19 інкунабул), документи XVIII ст. – 4600, документи XVIII ст. іноземними мовами – 1014.

Відділ забезпечує значну частину інформаційно-статистичних показників, які стосуються книгозабезпеченості навчальних дисциплін та освітніх напрямків, за якими ведеться підготовка здобувачів вищої освіти в Каразінському університеті. У 2024 році така інформація була надана для факультетів, що проходили акредитацію освітніх програм: ф-т Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу – спец. *Туризм і рекреація (магістр)* – 193 назви; ф-т Математики та інформатики – спец. *Середня освіта (бакалавр)* – 205 назв, спец. *Середня освіта (магістр)* – 163 назви; ННІ «Інститут державного управління» - спец. *Публічне управління та адміністрування (магістр)* – 277 назв, спец. *Менеджмент (магістр)* – 212 назв; ф-т Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем – спец. *Мікро- та наносистемна техніка (доктор філософії)* – 110 назв; ф-т Психології – спец. *Освітні, педагогічні науки (магістр)* – 228 назв. Також надавалась інформація за запитом кафедри маркетингу, менеджменту та підприємництва Економічного ф-ту – спец. *Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності (магістр)*, *Маркетинг (бакалавр, магістр)*, *Підприємництво, торгівля та біржова діяльність (бакалавр)*. За запитами окремих факультетів надавались довідки щодо книгозабезпеченості навчальних дисциплін навчальною літературою державною та англійською мовами: економічний ф-т (дисципліна «*Економіка ділових центрів світу*»), юридичний ф-т (дисципліни «*Цивільне право*», «*Цивільний процес*»). Всього було надано 14 довідок.

У січні 2024 року Вчена рада університету затвердила програму Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна «Університетський підручник» на 2024-2026 роки. Мета програми – забезпечення освітніх компонентів, передбачених освітніми програмами відповідного рівня вищої освіти, актуальною навчальною літературою, необхідною для їх реалізації. У межах цієї програми бібліотекою продовжується розпочата ще у 2023 році робота з внесення даних до електронних таблиць «Бакалавр», «Магістр» та «Доктор філософії», які відображають стан книгозабезпеченості навчальних дисциплін навчальними

виданнями державною та іноземними мовами, а також виданими університетським Видавництвом.

Усього за 2024 рік на навчальні видання, відображені в електронному каталозі ЦНБ, було надано 275 предметних рубрик з тезаурусу «Книгозабезпеченість».

3.2. Книгообмін та обмінно-резервний фонд

Загальні статистичні показники відображені в таблиці «**Обмінний і резервний фонди**». На 01.01.2025 року Обмінний фонд налічує 7434 примірники, 92% з них становлять книги (6848 прим.), а 8% – періодичні видання (586 прим.). За мовами документів 84% обмінного фонду – це документи українською мовою (6266 примірників). Резервний фонд становить 3951 документ. Це переважно періодичні видання (Вісники), друковані книжки і посібники науковців і викладачів Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Загальна кількість документів, що надійшли до обмінного фонду у 2024 році, становить 923 примірники. 5 примірників (2 книги та 3 періодичні видання) надійшли від Видавництва університету. Переважна більшість надходжень (918 прим.) була передана з фондів навчальних абонементів ЦНБ як дублетна література і може бути запропонована для безкоштовної передачі іншим бібліотекам. У 2024 р. 156 примірників на підставі письмового запиту були передані Харківській державній науковій бібліотеці імені В. Г. Короленка.

В 2024 році були оновлені договори про здійснення документообміну на 2024-2026 роки з 14 бібліотеками України: Бібліотекою ім. М.А. Жовтобрюха Полтавського національного педагогічного університету ім. В.Г. Короленка, Державною науково-педагогічною бібліотекою України ім. В.О. Сухомлинського, Державною науково-технічною бібліотекою України, Науковою бібліотекою Дніпровського національного університету ім. Олеся Гончара, Науковою бібліотекою Запорізького національного університету, Науковою бібліотекою ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, Науковою бібліотекою Національного університету «Києво-Могилянська академія», Науковою бібліотекою Ужгородського національного університету, Науковою бібліотекою Українського державного університету ім. Михайла Драгоманова, Науковою бібліотекою Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича, Науково-технічною бібліотекою ім. Г.І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського», Національною бібліотекою України ім. В.І. Вернадського,

Одеською національною науковою бібліотекою та Харківською державною науковою бібліотекою ім. В.Г. Короленка. Це менше половини бібліотек, яким були надіслані оновлені договори. Слабка активність щодо книгообміну бібліотек ЗВО пояснюється тим, що не всі вищі заклади мають власну видавничу базу, а ті, в кого і є власні видавництва, через воєнний стан переживають складні часи і скорочують обсяги друку. За книгообміном від бібліотек-партнерів до фонду ЦНБ надійшло 268 примірників, що на 25 примірників менше, ніж минулого року. В 2024 році була здійснена розсилка документів бібліотекам-партнерам з урахуванням їх спеціалізації, потреб та запитів, до бібліотек України було надіслано 106 примірників.

1038 примірників документів обмінного фонду, які не були розповсюджені за попередні два роки через відсутність запитів на них, були списані в макулатуру. В цілому з обмінного фонду в 2024 році вибуло 1300 примірників. Загалом обсяг фонду за рік скоротився на 5%.

До резервного фонду у 2024 році надійшло 3 примірники (1 книга та 2 періодичних видання). Вибуття документів з резервного фонду у 2024 році не було.

Рух документів обмінного і резервного фондів було відображено у книгах сумарного обліку обмінних фондів.

Обмінний і резервний фонди

Табл.5

	Усього на 01.01.2024 р.	Надійшло у 2024 р.	Вибуло у 2024 р.	Усього на 01.01.2025 р.
Кількість документів у обмінному фонді	7811	923	1300	7434
У т.ч. книги:	7193	920	1265	6848
журнали та продовжувані видання:	618	3	35	586
Державною мовою	5895	845	474	6266
Іноземними мовами	1916	78	826	1168
Кількість документів резервного фонду	3948	3	-	3951

СПИСОК

активних партнерів з книгообміну у 2024 році

Табл.6

Українські бібліотеки-партнери		Іноземні бібліотеки-партнери	
1.	Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка	1.	Бібліотека Латвійського університету

Українські бібліотеки-партнери		Іноземні бібліотеки-партнери	
2.	Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка	2.	Центральна бібліотека Болгарської академії наук
3.	Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І.І. Мечнікова	3.	Бібліотека Великотирновського університету (Болгарія)
4.	Наукова бібліотека Ужгородського національного університету	4.	Бібліотека Ягеллонського університету, Краків, Польща
5.	Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича		
6.	Науково-технічна бібліотека ім. Г.І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»		
7.	Національна бібліотека України імені В.Г. Вернадського		
8.	Одеська національна наукова бібліотека		

3.3. Вилучення літератури з фондів

У 2024 році було списано **44 465** примірників.

За поданими документами від фондоутримувачів було списано 44 465 примірників на суму 352 087,88 грн., з них за службовими записками факультетів, а саме: економічного факультету – 3348 прим., юридичного факультету – 270 прим., соціологічного факультету – 958 прим., факультету міжнародних економічних відносин та туризму – 1083 прим., біологічного факультету – 4591 прим., факультету психології – 2027 прим.

Докладніша інформація зі списання фондів окремих підрозділів бібліотеки міститься у таблицях «Списання фондів у відділах ЦНБ».

За видами документів було списано 43 522 примірника книжкових і 381 примірник періодичних видань, а також 561 магнітний диск з записом та 1 звіт. За цільовим призначенням 86% списаної літератури складають навчальні видання, 12% – це наукові документи і 2% становлять літературно-художні видання. Причиною для списання майже 20% документів (8702 прим.) стало пошкодження книжкового фонду бібліотеки фізико-технічного факультету внаслідок руйнації приміщення навчального абонементу через ракетні обстріли російських агресорів. Також з причини зношеності документів списано 34 203 примірника, 642 примірника було списано, як загублених документів користувачами. Списання з основних фондів з метою переведення до обмінного фонду в 2024 році становило 918 примірників. Було зроблено 144 переведення між видами видань. У 2024 році було заплановано вилучення документів на електронних носіях (магнітних дисках, дискетах, CD-ROM, мультимедіа) через втрату актуальності та незадовільний фізичний стан. За висновком комісії з фондів, ці носії зношені та несумісні з сучасним обладнанням і підлягають списанню. Вилучено 561 магнітний диск.

СПИСАННЯ книжкових фондів у відділах ЦНБ

Табл.7

№№ з/п	Списання за відділами	Наукова література	Навчальні підручники	Художня література	Усього	Примітки
1.	Відділ зберігання та розвитку традиційних фондів	376	319	25	720	
2.	Відділ абонементів. Сектор навчальних абонементів №1, №2	1317	31828	166	33311	У т. ч. за рекомендаціями факультетів 13295
3.	Навчальний абонемент №5 (бібліотека фізико-технічного факультету)	2733	5382	587	8702	Література постраждала від російської агресії.
4.	Відділ абонементів. Науково-художня література	638	266	186	1090	
5.	Загублена користувачами	51	580	11	642	
Усього		5115	38375	975	44 465	

Табл.8. Списання за видами операцій

Види операцій сектору списання	Виконання 2023 р.	План 2024 р.	Виконання 2024 р.	План 2025 р.
Списання	41986	43000	44465	45000
у т.ч. переведення до ОРФ	2573	3000	918	2500
Переведення	605	500	144	200
Усього	42591	43500	44609	45200

Табл.9. Списання за видами та мовами

Назва показника	Виконання 2023 р.	План 2024 р.	Виконання 2024 р.	План 2025 р.
Всього примірників	41986	43000	44465	45000
Всього назв	406	500	884	500
<i>За видами</i>				
Книг – назв	406			
Книг – примірників	41922	42000	43522	44000
Періодичних видань	33	1000	381	1000
у т.ч. журналів: примірників	6			
у т.ч. продовж. видань: примірників	-			
у т.ч. газет	27			
Неопублікованих документів	-	-	1 (звіт)	
Електронних носіїв із записом	-	-	561	
Інших документів (карти)	31	-	-	
<i>За цільовим призначенням</i>				
Наукової – примірників	2406	4000	5115	5000
Навчальної – примірників	37475	37000	38375	39000
Літературно-художніх видань	2105	2000	975	1000
<i>За мовами</i>				
Державною мовою – примірників	2227	1000	2356	2000

Назва показника	Виконання 2023 р.	План 2024 р.	Виконання 2024 р.	План 2025 р.
Іноземними мовами – примірників	39759	42000	42109	43000
<i>у т.ч. російською мовою</i>	<i>36686</i>	<i>41000</i>	<i>41066</i>	<i>42000</i>
<i>іншими інозем. мовами</i>	<i>3073</i>	<i>1000</i>	<i>1043</i>	<i>1000</i>

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- У 2025 році планується продовжити вилучення навчальної літератури з фонду сектора навчальної літератури за рекомендаційними списками від природничих і фізико-математичних факультетів, філологічного та медичного факультетів щодо використання літератури у навчальному процесі. Заплановано редагування списків та звірку документів з електронним каталогом ЦНБ для перевірки наявності примірників.
- Планується поточне вилучення зношених, застарілих та дублетних видань, які не використовуються в навчальному процесі.
- Заплановано вилучення літератури в обсязі, аналогічному до 2022–2023 років, орієнтовно **40 000 документів**.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ І ЗБЕРІГАННЯ ФОНДІВ

Загальний фонд ЦНБ

Фонд ЦНБ на 31. 12. 2024 складає **3 399 449** прим.

КОМПЛЕКТУВАННЯ ТА ОБЛІК ФОНДУ			
Фонд ЦНБ			
на 01.01.2024	3 441 697		
на 01.01.2025	3 399 449		
	- 42 248 примірників		
	Наукові документи	Навчальні документи	Художні документи
На 01.01.2024р.	1 917 572	1 150 056	374 069
На 01.01.2025 р.	1 913 846	1 112 174	373 429
	- 3 726	- 37 882	- 640

Власний фонд Центральної наукової бібліотеки

Табл.10

Фонд ЦНБ	складає на 01.01.2024 р.	план на 01.01.2025 р.	складає на 01.01.2025 р.	план на 01.01.2026 р.
Назв	518 962	521 962	519 619	521 219
Примірників	3 441 697	3 403 697	3 399 449	3 356 949
<i>За видами</i>				
Книг	2 125 844	2 086 844	2 083 863	2 041 663
Періодичних видань:	1 182 606	1 182 606	1 182 665	1 182 115
у т.ч. журналів – примірників	1 173 208	1 173 208	1 173 267	1 172 717
у т.ч. газет - річних комплектів	9 398	9 398	9 398	9 398
Неопублікованих документів	125 864	126 864	126 099	126 349
Електронних носіїв із записом	3 903	3 903	3 342	3 342
Мережних локальних документів, що доступні читачам (не службові)	43 723		45 834	
Інші документи (карти+рукописи)	3 480	3 480	3 480	3 480
<i>За цільовим призначенням</i>				
Наукових документів	1 917 572	1 917 072	1 913 846	1 910 346
Навчальних документів	1 150 056	1 114 056	1 112 174	1 073 874
Художніх документів	374 069	372 569	373 429	372 729

<i>За мовами</i>				
Державною мовою	617 475	620 475	616 906	616 906
Іноземними мовами	2 824 222	2 783 222	2 782 543	2 740 043
У т.ч. російською мовою	2 109 025	2 068 025	2 067 959	2 025 959
Іншими іноземними мовами	715 197	715 197	714 584	714 084

За бібліотечною програмою «**Управління якістю фондів**» до якої включено постійне проведення моніторингу, оптимізацію фонду, систематичний аналіз з метою проведення необхідних заходів щодо його збереження, виявлення багатопримірникової літератури, морально застарілої та складання рекомендації щодо списання літератури проводиться відповідна робота.

На виконання розпорядження ректора університету про перегляд бібліотечних фондів, навчальної літератури та враховуючи рекомендації Міністерства культури та інформаційної політики України щодо актуалізації бібліотечних фондів у зв'язку зі збройною агресією російської федерації проти України активно проводиться робота з фондами бібліотеки. Працівниками бібліотеки, як і в попередньому році, продовжується перегляд фондів навчальних абонементів: примірників навчальних підручників та посібників. За рекомендаціями від факультетів проводиться відповідна робота.

Розподіл фондів за відділами

Табл.11

№	Назва відділів	Кількість примірників
1.	Відділ зберігання та розвитку традиційних фондів	2 077 488
1.1	Фонд кафедральних бібліотек	37 992
1.2.	Мікроформи	47529 мікрофіш, 702 мікрофільми
2.	Відділ абонементів	603 529
2.1	Книгосховище сектора зберігання літератури з 1991 р.	280 692 прим.
2.2	Фонд філологічної літератури (передається до навчальних абонементів)	53 250 прим.
2.3	Фонд навчальних абонементів №1 №,2	206 289 прим.
2.4	Фонд б-ки фізико-технічної літератури (передається до навчальних абонементів. Фонд дуже постраждав від російської агресії, готується до списання)	61059 прим.
3.	Відділ книжкових пам'яток, цінних видань та рукописів :	561 964 прим.

№	Назва відділів	Кількість примірників
3.1.	Фонд Національного надбання	85000
3.2.	Фонд літератури з мистецтва	61357 прим.
3.3.	Фонд колекції праць вчених університету	6338 прим.
3.4.	Вітчизняних журналів до 1917 р. видання	74800 прим.
3.5.	Іноземних журналів до 1945 р. видання	біля 103 308
3.6.	Фонд колекції ХІХ початку ХХ століть	231 161 прим.
4.	Фонди читальних залів	38 930 прим.
5.	Фонд науково-методичної літератури	1 004 прим.
6.	Фонд Науково-бібліографічного відділу	24 750 прим.
7.	Бібліотека ННІ «Інститут державного управління»	77 486 прим.(на цей час робота з фондом призупинена, так як приміщення бібліотеки дуже постраждало від вибухів)

4.1. Відділ зберігання традиційних фондів

Фонд відділу на 31.12.2024 року становить 2 077 488 документів.

Протягом 2024 року фонди відділу зберігання поповнювалися переважно періодичними виданнями, зокрема: 425 примірників, 57 книг. До підсобних фондів читальних залів передано 255 документів.

Упродовж року до центрального книгосховища повернуто з підсобних фондів 860 документів, серед яких: 456 книг, 102 журнали.

Списано з відділу зберігання та розвитку традиційних фондів – 720 примірників.

У 2024 році до центрального книгосховища надійшло 2593 замовлення від користувачів. Відповідно замовленням видано 1378 довідок за місцем знаходження в бібліотеці даних документів.

При розміщенні літератури на полицях здійснювалося переміщення фонду з метою подальшої оптимізації, що становило **183 346 документів**. Також проводилася перевірка правильності розстановки фондів у книгосховищі. Усього перевірено **198 925 документів**.

4.1.1. Робота з бібліотечними пунктами на кафедрах університету

Підсобний фонд кафедральних бібліотек наразі складає 37 992 примірника.

Згідно з розпорядженням 0305-04 від 01.04.2024 року було проведено кропітку роботу з підсобним фондом, що знаходився в Ботанічному саду та було проведено переоблік цього фонду. Після переобліку всі документи були повернуті до ЦНБ (5425).

У 2024 році проведено моніторинг стану фондів, що знаходиться у кафедральних бібліотеках. Основні проблеми, що були виявлені під час цього моніторингу:

- на багатьох кафедрах з'явилися нові працівники, яким не було передано інформацію щодо стану бібліотек;
- на деяких кафедрах відсутні відповідальні особи за бібліотеку;
- проблемним залишається стан декількох кафедральних бібліотек, що розташовані у Північному корпусі через пошкодження будівлі та порушення температурного режиму зберігання.

4.2. Фонд відділу абонементів.

Показники відділу абонементів із роботи з фондами

Табл.12

	Процеси	2023	План на 2024	2024	План на 2025
1	Надійшло документів (власний фонд) науковий абон.	2496	2600	1606	1700
2	Вибуло примірників з власного фонду (науковий абонемент)	1112	1500	1090	1200
3	Надійшло документів (власний фонд) навчальний абонемент	830	1000	635	700
4	Вибуло примірників з власного фонду (навчальний абонемент+ аб-т №5)	39 458	40 000	42013	40000
7	Видано документів із власного фонду (науковий аб.)	10600	10600	11750	12000
8	Видано документів із власного фонду (навчальний аб.)	10250	10300	11380	11500
9	За видами				
	За видами: Книг	20824	21100	23114	23200
10	За видами: Періодичних видань	-	-	-	-
11	За видами: Неопублікованих документів	26	30	16	20
12	За мовами: Державною мовою - примірників	13200	14000	16400	17000
13	За мовами: Іноземними мовами - примірників	7650	8000	6730	7000
14	За цільовим призначенням: Наукових видань	6050	7000	7150	7200
15	За цільовим призначенням: Навчальних видань	10250	11000	11 180	11200
16	За цільовим призначенням: Літературно-художніх видань	4150	4500	4800	5000

4.2.1. Фонд відділу абонементів (наукова і художня література)

Фонд на 31.12. 2024 р. становить **280 692** примірника. З них:

- 254 876 прим. наук. літератури
- 25 816 прим. худ. літератури.

З фонду сектора було вилучено 1090 документів.

Табл.13

	Назва роботи	2023	2024	План на 2025
3	Прийом нової літератури	2496	1606	1800
4	Прийом нової наукової літератури	2382	1110	1200
5	Прийом нової художньої літератури	114	496	500
6	Видано в підсобні фонди:	457	428	500
7	Залишилось у секторі	1925	1178	1200
8	Розстановка нових надходжень та книг повернутих читачами	12300	12450	12500
9	Розстановка формулярів в індикаторі	457	428	500
10	Перевірка правильності розстановки фондів	10400	18000	20000
11	Знепилення книг	10400	18000	20000
12	Вибуло примірників з фонду сектора	1112	1090	1200
13	Підготовлено та передано до палітурної майстерні	40	-	-
14	Повернено із підсобних фондів	504	634	300

4.2.2. Фонд сектору навчальної літератури

Фонд сектору складається з фондів навчальних абонементів: №1 – літератури гуманітарного профілю та абонементу №2 – літератури природничого профілю.

Продовжується робота з упорядкування книжкових фондів навчальних абонементів філологічної літератури та фізико-технічної літератури, планується приєднати фонди бібліотеки ННІ «Інституту державного управління».

У 2024 році вилучено з фондів навчальних абонементів: 42 013 примірників, у т.ч. за рекомендаційними списками, що надійшли від факультетів щодо використання літератури у навчальному процесі, вилучено 12 277 підручників:

- Факультет психології: вилучено 2027 примірників.
- Факультет МЕВ та ТБ: вилучено 1083 примірників.
- Соціологічний факультет: вилучено 958 примірників.
- Юридичний факультет: вилучено 270 примірників.
- Економічний факультет: вилучено 3348 примірників.
- Біологічний факультет: вилучено 4591 примірників.

Списана зношена література з природничих та фізико-математичних наук, методичні матеріали з різних спеціальностей, книги для читання іноземними мовами, шкільні підручники гуманітарного профілю, проведено списання з кафедральних бібліотек.

До обмінно-резервного фонду ЦНБ було передано 918 примірників.

Була проведена робота з метою виявлення та вилучення пошкодженої, зношеної та тієї, що не використовується в освітньому процесі літератури з фонду навчального абонементу № 5. У зв'язку з тим, що документи фізично пошкоджені й не придатні до використання, Комісією з роботи з фондами було рекомендовано виключити цю літературу. Документи були звірені з генеральним каталогом ЦНБ для визначення кількості примірників у фондах ЦНБ. Згідно з рішенням засідання Комісії роботи з фондами (протокол № 6 від 28 травня 2024 року) було вилучено 8702 примірників документів. З метою оптимізації подальшої роботи з вилучення літератури з абонементу №5 разом з відділом комплектування, наукової обробки документів та організації каталогів у 2024 році працівниками відділу абонементів здійснювалось списання документів фізико-технічної літератури (абонемент № 5) з довідково-пошукового апарату бібліотеки.

У зв'язку з вилученням примірників із абонементів №1 та №2 було проведено упорядкування фондів. Фонд абонементу №1 ущільнено, здійснено переміщення підручників із різних дисциплін.

4.3. Фонд відділу книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів

Цьогорічна діяльність з організації фондів, його раціональне розміщення, зберігання в належному стані колекцій стародруків, рідкісних видань, літератури з мистецтва, фонду цінних видань ХІХ ст. – початку ХХ ст., й обслуговування ними користувачів, продовжувала здійснюватися в умовах воєнного стану.

На 31.12.2024 р. фонд відділу книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів становить **561 964 прим.** З них фонд національного надбання становить **85000 прим.**, фонд літератури з мистецтва – **61357 прим.**; фонд колекції праць вчених університету – **6338 прим.**; журналів до 1917 р. видання – понад **74800 прим.**; іноземних журналів до 1945 рр. видання – біля **103308 прим.**; фонд колекції книг ХІХ ст. – початку ХІХ ст. становить – **231161 прим.**

Нові надходження склали **443 прим. та 34 підшивки газет** зокрема:

- рідкісні видання – 235 прим.,
- література з мистецтва – 105 прим.,
- праці вчених Харківського університету – 79 прим.,

- цінні видання XIX – поч. XX ст. – 5 книг і 34 підшивки газет.

Крім нових надходжень, які поповнили фонд, із фонду цінних видань XIX ст. – початку XX ст. до колекцій фонду рідкісних видань було переведено **95 прим.**, та **1 прим.** переведено до центрального книгосховища головного корпусу ЦНБ.

Розстановка нових надходжень та виконаних замовлень склала 3892 книги та 64 підшивки газет. Проведено впорядкування 353 цінних примірників з бібліотеки ННІ «Інститут державного управління», які розміщено окремим масивом.

4.4. Фонд відділу обслуговування (читальні зали).

Фонд відділу читальних залів на 31.12.2024 р. складає **38 930** примірників. Протягом 2024 року було передано фондоутримувачам 1 256 примірників. У звітному році відбулося незначне поповнення підсобних фондів читальних залів. Протягом 2024 року до фондів залів надійшло:

- ч/з 1 – 56 примірників;
 - ч/з 2 – 160 примірників;
 - ч/з 4 – 286 примірників;
 - ч/з 6 – 35 примірників;
- Усього – 537 примірників.

Фонди усіх читальних залів представлені у відкритому доступі.

Проведено значний обсяг робіт з аналізу бібліотечного фонду з метою виявлення малозатребуваних видань та їх передачі до пунктів зберігання.

У звітному році було продовжено роботу з переіндексації підсобних фондів за таблицями УДК. Було переіндексовано та переоформлено такі розділи читального залу №4:

- хімічні науки,
- фізичні науки,
- геологія та географічні науки,
- медичні науки.

Усього переіндексовано 3 000 примірників. У читальних залах №1 та №6 підсобні фонди повністю переведено на розміщення за УДК. У читальних залах №2 та №4 цей процес виконано на 80%, і його завершення заплановано на наступний рік. Для впорядкування нових розділів підсобного фонду виготовлено 118 роздільників. Аналогічні роботи проводилися у читальному залі №6, де продовжено оформлення фонду відповідно до нового розташування та виготовлено близько 100 роздільників.

4.5. Фонд науково-бібліографічного відділу

Фонд складає **24 750** прим.

У зв'язку з продовженням повномасштабного російського вторгнення в Україну, що розпочалося 24 лютого 2022 року, комплектування та надходження документів до підсобного фонду Науково-бібліографічного відділу не було повноцінним та активним, як в попередні роки.

У 2024 р. до фонду надійшло **83** прим. – 33 книги та 50 періодичних видань державною мовою та одна іноземною. Це книги довідкового характеру з краєзнавства, біобібліографічні покажчики, присвячені життю та діяльності діячів освіти та культури України, Каразінського університету та періодичне видання «Вісник Харківського університету».

Постійно ведеться робота з оптимізації фонду відділу. До фондоутримувачів було передано **254** примірника: 214 прим. передано до відділу абонементів та 40 прим. до відділу зберігання та розвитку традиційних фондів.

Заіндексовано за таблицями УДК і вліто до фонду **63** документи.

В цьому році було пересунуто **2 288** примірників.

4.6. Фонд відділу міжкультурної комунікації, промоції бібліотеки та проєктної діяльності.

Фонд відділу налічує: фонд Центру «Вікно в Америку» складає 2574 документи, фонд Кирило-Мефодіївського центру — 283 документи, Еллада-Центру — 1292 документи.

У рамках спільної ініціативи Українського ПЕН із Book Aid International, Англійського ПЕН та Міжнародного ПЕН для **Центру «Вікно в Америку»** було отримано 150 сучасних книг англійською мовою. Серед книжок – неадаптовані видання англійською мовою – класика, біографії, мемуари, репортажі, есеї, видання для саморозвитку, сучасна проза англійською мовою.

Фонд Еллада-Центру складається з краєзнавчої літератури про Грецію та Кіпр та поповнюється новою літературою грецькою, англійською та українською мовами від Кіпрського благодійного фонду Анастасіоса Левентіса та інших партнерів. У фонді центру представлено 1292 видання. Протягом багатьох років бібліотека співпрацює з Харківським міським товариством греків "Геліос, Фондом грецької культури (Одеська філія), благодійним фондом Анастасіоса Левентіса (Кіпр).

Кирило-Мефодіївський центр було відкрито за підтримки Посольства Болгарії в Україні у 2018 році. Комп'ютери центра оснащені ліцензійним програмним забезпеченням JoyClass, що дає можливість для проведення

тематичних зустрічей для викладачів та студентів та вивчення мов, у першу чергу болгарську. Фонд Кирило-Мефодіївського центру орієнтований на україно-болгарський культурний діалог та підтримку культурних традицій країн слов'янської мовної групи, і складається здебільшого зі словників та навчальних видань. У фонді центру представлено 283 видання.

Запланована робота з фондами у 2025 році:

Фонд відділу книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів

- підготувати до реставраційних робіт стародруковані видання;
- із фонду відділу передавати до відділу цифрових ресурсів, програмного і комп'ютерного забезпечення та дигіталізації фондів рукописи, стародруки та цінні періодичні видання XIX – XX ст. для оцифрування – створення страхових копій;
- продовжити складання паспортів на рукописи, на окремі примірники стародруків та на колекції відділу книжкових пам'яток, цінних видань та рукописів.

Відділ обслуговування:

- продовжити оптимізацію підсобних фондів читальних залів, виявлення та передачу фондоутримувачам неактуальних документів, орієнтовно 1 500 примірників
- завершити переіндексацію підсобних фондів читальних залів №№2,4.

Відділ абонементів:

- продовжити роботу з оптимізації навчального, наукового та художнього фонду відділу. Проводити роботу з аналізу фондів усіх абонементів, виявлення багатопримірникової, зношеної і морально застарілої літератури; продовження вилучення зношеної, дублетної та літератури, яка не рекомендована в освітньому процесі, включаючи методичні матеріали, із загальним обсягом до 40 000 документів.
- продовжити роботу за рекомендаційними списками навчальної літератури від факультетів щодо використання літератури у навчальному процесі
- продовжити переміщення та упорядкування усіх фондів відділу;
- брати участь у моніторингу книжкових фондів бібліотеки ННІ УПА та ННІ «Інститут держуправління».
- спільно з відділом комплектування, наукової обробки документів та організації каталогів заплановано внесення змін в електронний каталог ЦНБ щодо місця зберігання документів формату P6000-P14298 (8000

док.), які були передані до відділу зберігання та розвитку традиційних фондів.

— планується переміщення 20 000 документів на абонементі №2.

Відділ зберігання та розвитку традиційних фондів:

— проведення планових перевірок фізичного стану документів (200 000 од.).

— виявлення та вилучення зношених, дублетних і застарілих видань.

— систематичне впорядкування та переміщення документів у книгосховищі.

— прийом та інтеграція фондів, повернених із пунктів тимчасового зберігання.

— вдосконалення системи розташування фондів для зручного доступу.

Кафедральні бібліотеки

— продовжувати роботу з фондами кафедральних бібліотека, зокрема уточнити їхній сучасний стан та організувати подальший переоблік фондів.

—

Науково-бібліографічний відділ:

— планується продовжувати роботу з оптимізації фонду – повернути малозапитувану літературу фондоутримувачам, комплектувати фонд довідково-бібліографічною літературою та періодичним виданням «Вісник Харківського університету».

4.7. Інвентаризація (перевірка) фондів

Основна мета перевірки бібліотечних фондів – встановлення фактичної наявності документів у фонді (книг, рукописів, періодичних, продовжуваних видань, інших видів документів на паперових та електронних носіях), зафіксованих в обліковій документації, а також виявлення недоліків в організації обліку бібліотечних фондів, установа заборгованості користувачів, забезпечення належного порядку в організації, розміщенні фонду, його збереженні – виявлення документів, які потребують ремонту, реставрації та списання, таких, що не придатні для використання. Перевірка бібліотечного фонду – періодичний переоблік документів з метою підтвердження наявності та встановлення їхньої відповідності обліковим документам у бібліотеці. Перевірка бібліотечного фонду передбачає звернення кожної одиниці зберігання з документами індивідуального обліку для встановлення у фонді фактичної наявності друкованих та інших видань.

Протягом 2024 року було проведено інвентаризацію фондів (перевірка наявності книжкових фондів):

Табл.14

№	Назва відділу	Назва фонду	Кількість примірників	Термін проведення
1	Відділ книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів	Інкунабули, колекції рукописів, документів періоду Великої французької революції Колекція видань XVIII ст.(видання гражданського друку, Петровської доби, видання М. І. Новикова, богослужбові й богословські видання кириличного друку, рідкісні видання з мистецтва та інші) Колекція іноземних видань XVIIIст. (інвентаризації підлягало перші 980 видань, починаючи з інв.№1307 по інв.№70799)	1014 прим. (19 інкунабул та 995 рукописів), документи Великої французької революції: 1134 сторінки, 827 з яких з текстом. 4601 прим. 980 прим.	На підставі наказу проректора Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна «Про інвентаризацію фондів бібліотеки» №0201-1/143 від 29.04.2024 р. Акт №3-24 Акт №2-24 Акт№1-24
2.	Відділ зберігання та розвиток традиційних фондів	Інвентаризація фондів Ботанічного саду Бібліотечний фонд кафедри зоології	5449 проведені підготовчі роботи -3110 прим.	На підставі розпорядження №0305-04 від 01.04.2024 р. директора ЦНБ Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
		Читальний зал № 2	проведено підготовчі роботи -14000 прим.	
	Усього		29 154 примірника та документи Великої французької революції: 1134 сторінки	

Важливим заходом, що сприяє збереженню Фонду книжкових пам'яток є проведення перевірок фонду (інвентаризація). На підставі наказу проректора

університету «Про інвентаризацію фондів бібліотеки» (№ 0201-1/143 від 29.04.2024 р.) у 2024 р. у відділі книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів було проведено інвентаризацію частини фонду ЦНБ: особливо цінних видань – колекції рукописів, документів періоду Великої французької революції; інкунабул (видання до 1 січня 1501 року); колекцій видань XVIII ст.

Була створена комісія у складі: Олени БАБІЧЕВОЇ – голова комісії, заступник директора; Ірини ГАВРИЛЮК – провідний бухгалтер; Наталії ПРОЦЬ – зав. відділу; Тетяни ПРОКОПЕЦЬ – зав. відділу; Юліани ПОЛЯКОВОЇ – зав. сектора; Ірини СТОВБІР – зав. сектора; Наталії ТІТОВОЇ – головний бібліотекар; Ірини ВОЛОСОВОЇ – провідний бібліотекар; Ольги САМАРСЬКОЇ – бібліотекар 2 к.; Людмили КОНДРАТЕНКО – бібліотекар.

Перевірка бібліотечних фондів проводилась з метою підтвердження наявності рукописних і архівних документів, стародруків і рідкісних видань, їх зв'язки з топографічним каталогом, та встановлення їхньої відповідності обліковим документам у бібліотеці та включала в себе три етапи: підготовча робота, перевірка фонду, підведення підсумків та оформлення рекомендацій. На підготовчому етапі було проведено організаційне засідання членів комісії, під час якого ознайомилися з документацією, системою розташування фонду, який підлягає інвентаризації, намічено план безпосереднього виконання інвентаризації, розподілено обов'язки, уточнювалась кількість перевіряемого фонду.

На основному етапі перевірки фонду для встановлення фактичної наявності кожне видання чітко зв'язалося з карткою топокаталогу на рахунок відповідності інвентарного номеру, прізвища та ініціалів автора, назви, року і місця видання. У разі відповідності усіх вихідних даних відповідна позначка – «2024» – ставилася на топокартці, і видання поверталось на місце. Під час зв'язки перевірялась правильність оформлення топокартки, виправлялися помилки або доповнювався бібліографічний запис. За відсутності топокартки на видання оформлювалась нова картка, яка розставлялася у топокаталог.

У ході роботи були виявлені невідповідності року видань з розміщенням їх у колекціях: топографічні картки зв'язалися з різними обліковими формами: інвентарною книгою, каталогами і картотеками, колекціями, електронними джерелами, було уточнено бібліографічні відомості для **92 видань**.

Після завершення перевірки кожної колекції підраховувались картки топокаталогу, які вказували на точний кількісний склад колекції. За результатами інвентаризації складені відповідні акти перевірки фонду і пояснювальні записки до них.

У підсумку інвентаризовано:

- інкунабул – **19 од. зб**
- рукописів – **995 од. зб.**
- колекція рукописних документів Великої французької революції, на яких відсутні інвентарні номери складає **399 документів на 406 цільних аркушах (567 аркушів – у разі, якщо цільний аркуш згорнутий навпіл), які складають 1134 сторінки, 827 з яких з текстом.**
- колекція видань XVIII ст. (видання гражданського друку, Петровської доби, видання М. І. Новикова, богослужбові й богословські видання кириличного друку, рідкісні видання з мистецтва та інші) – **4601 прим.**

Під час повномасштабного вторгнення у березні 2022 року від вибухової хвилі було пошкоджені вікна та частина книжок впала на підлогу, тому є ймовірність невірної розстановки. Під час перевірки не було виявлено 6 примірників, що зазначено в актах та пояснювальній записці. Згідно з Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого наказом Мінфіну України від 02.09.2014 р. [№ 879](#) розд. 3, п.1.11 буде продовжено розшук видань.

У період перевірки колекції видань XVIII ст. проведена робота з опису **8 конволютів** – окремо описані **42 алігати** та відображені у топографічному каталозі (зібрані за єдиною карткою з описом конволюту, який відповідає запису у інвентарній книзі).

Написано **36 нових топокарток** на видання, які не були відображені у топографічному каталозі

- колекція іноземних видань XVIII ст. – **980 прим.** За попередньою інвентаризацією, яка проводилася частинами з 2012 р. по 2015 р. фонд іноземних видань XVIII століття нараховує **21 057 прим.** Згідно наказу № 0201-1/143 від 29.04.2024 у 2024 р. інвентаризації підлягало **980 видань** (починаючи з інв. № 1307 по інв. № 70799).

У період інвентаризації проведена робота з опису **7 конволютів** – окремо описані **35 алігатів** та відображені у топографічному каталозі (зібрані за єдиною карткою з описом конволюту, який відповідає запису у інвентарній книзі).

Написано **10 нових топокарток** на видання XVIII ст., які не були відображені у топографічному каталозі.

За результатами інвентаризації складені паспорти на колекції видань XVI ст.; колекції видань XVII ст., колекції видань XVIII ст. (гражданський друк).

Відповідно до розпорядження № 0305-04 від 01.04.2024 року проведено перевірку фонду бібліотеки, розташованої в **Ботанічному саду**.

Результати інвентаризації:

- За обліковими документами значиться **5449 документів**.
- Фактично в наявності **5425 документів**.
- Відсутні **24 документи**. Було зроблено заміну на відсутні книжки.

За результатами перевірки були підготовані акти і передані на затвердження: Після завершення перевірки **5425 документів** передано до Центральної наукової бібліотеки.

Перевірка фонду **кафедри зоології** – відбулися, в основному, підготовчі роботи: впорядкування індикатора карток на фонд, знепилення та правильність розстановки фонду.

У 2024 році робота з підсобними фондами всіх читальних залів проводилася у форматі самоперевірок у традиційному режимі.

Оскільки в читальних залах господарською службою університету проводилися ремонтні роботи, провести інвентаризацію у повному обсязі було неможливо. Тому в читальному залі №2 було здійснено підготовчу роботу з перевірки підсобного фонду (**14 000**). **Планується завершити переоблік фонду читального залу №2 у 2025 році.**

ПЛАНУЄТЬСЯ:

Зведений план з перевірки фондів ЦНБ у 2025 році

Табл.15

№	Назва відділу	Назва фонду, що інвентаризується	Кількість примірників	Термін проведення
1.	Відділ книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів	Інкунабули, Рукописи, колекція рукописних документів Великої французької революції, на яких відсутні інвентарні номери.	19 од.зб 995 од.зб.	IV квартал
		Колекція видань громадянського друку першої частини XIX ст.	399 документів (406 цільних аркушах, які складають 1134 сторінки, 827 з яких з текстом). 4936 примірників	III квартал
		Частини колекції іноземних видань XVIII ст. , а саме з інв.№№ 17800- 199559	4331 примірник	III-IV квартал
2.	Відділ зберігання та розвитку традиційних фондів	Кафедра зоології (хребетних) та екології тварин	3110 примірників	II-III квартал
		Кафедра зоології (безхребетних) та екології тварин	772 примірника	

№	Назва відділу	Назва фонду, що інвентаризується	Кількість примірників	Термін проведення
3.	Відділ читальних залів	Завершення перевірки підсобного фонду читального залу №2 Підсобний фонд читального залу №6	14000 5000	II-III квартали
	Усього		34 297	

4.8. Заходи зі збереження бібліотечного фонду у період воєнного стану.

Завдання зі зберігання фондів полягає у забезпеченні збереження бібліотечного фонду, у захисті його від руйнування, псування та розкрадання, а також у створенні сприятливих умов для вивчення та презентації колекцій. Зберігання фондів здійснюється у книгосховищах відділів. Зусиллями працівників проводиться упорядкування фонду, перевірка правильності розстановки фонду і його переміщення для більш раціонального розміщення та поліпшення умов зберігання.

Контролюється та досліджується фізичний стан збереженості фондів. Фонди поступово попримірниково переглядаються, очищуються від пилу. Знепилювання – є важливою частиною збереження бібліотечних фондів, що впливає як на фізичний стан книг, так і на комфорт роботи в книгозбірні. Регулярне проведення цієї процедури забезпечує довговічність документів та підтримку сприятливих умов для користувачів. Знепилення фонду та книжкових полиць проводиться вручну або за допомогою пилососа. При виконанні цих видів робіт було виявлено **34 прим. видань**, пошкоджених грибок, які, з метою безпеки, було запаковано у папір, з ними буде проведена відповідна робота.

Табл.16

Назва відділу	Пересунуто прим.	Перевірено	Знепилено
Відділ зберігання традиційних фондів	198 965	198 965	198 965
Відділ РК	101 640	101 640	120 000
Відділ обслуговування	13 000	380 000	380 000
Відділ абонементів	120 000	268 000	268 000
Науково-бібліографічний відділ	2288	3124	3124
Кабінет методичної літератури		1004	3011
Усього	435 893	952 733	973 100

Особлива увага приділяється збереженню книжкових пам'яток. У відділі перевіряється стан кожного документу, проводиться відбір для подальших реставраційних, консерваційних робіт. За необхідності, документи одразу розміщуються у пакувальні захисні бокси: для належного зберігання було упаковано в папки та коробки, у тому числі з безкислотного картону – 3677 книг та 54 підшивки газет. 1047 футлярів, папок, обкладинок було виготовлено працівниками відділу.

Робота з фондами проводилась завдяки матеріалам і засобам, які були надані у рамках гуманітарної допомоги.

З початку воєнних дій і агресії проти України, які є прямою загрозою для національної спадщини, бібліотека постійно шукає можливості для отримання грантової, гуманітарної допомоги для захисту та збереження фондів. Закордонними донорами з метою збереження культурної спадщини в межах гуманітарної допомоги були безкоштовно надані засоби та матеріали.

У цілях збереження книжкових пам'яток стелажі книгосховища закриті протипожежним полотном, яке надійшло до ЦНБ у рамках гуманітарної допомоги: У вересні 2024 року було підписано грантову угоду з **ALIPH Foundation (Міжнародний альянс із захисту спадщини в зонах конфлікту)**, яку було реалізовано через ВГО Українська бібліотечна асоціація.

- у листопаді 2024 р. від ALIPH Foundation (Швейцарія) за сприяння ВГО Українська бібліотечна асоціація було придбано протипожежні покривала одношарові 1,2x1,8 м. у кількості 100 (ста) штук та осушувачі повітря NEOTools 90-160 у кількості 2 (двох) штук.
- у грудні 2024 р. від ALIPH Foundation отримано матеріали для реставрації та зберігання колекцій (архівні коробки з безкислотного картону, французький мармуровий папір, японський папір та інші матеріали для поточних консерваційних та реставраційних робіт).
- у жовтні 2024 року від **Муніципалітету міста Варшави (Республіка Польща)** отримано потужний генератор.
- у листопаді 2024 року від **Муніципалітету Варшави, бюро охорони культурної спадщини Фундації BRDA** отримано портативну зарядну станцію EcoFlow DELTA2.

Для забезпечення дотримання світових норм зберігання фондів проводяться необхідні роботи: регулярний контроль освітлення книгосховищ, санітарно-гігієнічного та температурно-вологісного стану повітря, фізико-хімічного, мікологічного й ентомологічного стану документів. Стандартом встановлені такі оптимальні умови зберігання для документів на паперовій основі: температура повітря – 18 ± 2 °C, відносна вологість – $55 \pm 5\%$. Постійно

здійснюється моніторинг термогігromетричних параметрів температурно-вологісного режиму книгосховищ. Температурно-вологісний режим контролюється за допомогою термогігromетрів та забезпечуються показники прийнятої норми за допомогою осушувачів/зволожувачів повітря. У відділі книжкових пам'яток ведеться «Журнал реєстрації параметрів», куди щоденно заносяться дані, які дають можливість вчасно аналізувати та активно використовувати їх для покращення режимів зберігання документів у подальшому.

Залишається складною ситуація у книгосховищі, де наразі відсутня система опалення і вікна закриті деревостружковими плитами. Працівники постійно провітрюють приміщення, відслідковують вологість та вмикають осушувачі для дотримання стандартів вологості приміщень у книгосховищах.

У жовтні 2024 р. до Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського для реставрації було відправлено три українських стародруки.

1. **Молитвослов.** – Чернигов: Черниговская типография Троицкой Ильинской обители. – 1749. – 245 л.

Оправа: шкіра. Корінець та верхня палітурка відірвана, стан незадовільний.

2. **Псалтирь.** – Киев: Тип. Киево-Печерской лавры. – 1855. – 311 л.

3. **Галятовский Иоанникий.** Скарбница потрібная и пожитечная всему свету: [хронология черниговских архимандритов и рассказы о чудесах Елецкой богоматери]. – Новгород-Северский, 1676. – [8], 28 л. – Конволют.

Роботи, згідно договору виконані, складено паспорти проведених реставраційних робіт.

Надійним засобом зберегти цінні та рідкісні документи, відновити їх у разі втрати, а також забезпечити віддалений оперативний доступ до документів одночасно багатьом користувачам є процес оцифрування бібліотечних фондів. За допомогою планетарного широкоформатного кольорового сканеру формату A1+ Zeutschel OS 12000 фахівцями бібліотеки створюються цифрові копії унікальних документів різного виду, формату, типу оправи та товщини корінця, не пошкоджуючи. З метою збереження оригіналів документів було оцифровано **23 рукописи (7777 сторінок)**.

Для забезпечення процесу оцифрування бібліотечного фонду працівниками було підготовлено **17 підшивок газети «Харьковские губерньские ведомости»** (виходила у Харкові у 1838–1917 рр.). Для цього проведено комплекс ремонтних робіт: розшивання підшивок, перевірка газетних номерів, відновлення задовільного стану газетних сторінок

(укріплення, дублювання, пресування та інше). Всього було відремонтовано **7071 аркуш** газети.

Також були проведені ремонтні роботи (очищення, відновлення, підклеювання пошкоджених аркушів) з метою збереження фізичного стану цінних газет 20-30 років ХХ ст.: «Пролетарій» за 1922 р. (23 серпня), 1928 р. (№53, №54, №70), «Харьковский пролетарий» за 1926 р. (№40, №42, №148), «Харківський пролетар» за 1930 (7 листопада), 1933 р. (№28, №64, №112, №189), окремі номери газети «Соціалістична Харківщина» за 1934 р., 1938 р., 1939 р., 1941 р.

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- Постійно моніторити температурно-вологистний режим у книгосховищах.
- Проводити моніторинг документів з метою вивчення їхнього стану збереженості для подальшої консервації і реставрації.
- Проводити регулярне знепилювання фондів у книгосховищах бібліотеки.
- Продовжувати роботу з підтримки об'єкта національного надбання «Фонд книжкових пам'яток Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна» згідно з планом заходів на 2025 р., узгоджених з МОН України та необхідних для його утримання, збереження і розвитку.
- Продовжувати проведення превентивних заходів, як технології збереження особливо цінних документів – рукописів, стародруків, періодичних видань, а саме: процесу створення цифрових копій за допомогою сучасного планетарного широкоформатного кольорового сканеру настільного типу формату А1 – Zeutschel OS 12000, раритетних видань, з метою збереження оригіналів та надання відкритого доступу до культурної спадщини.

5. ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

У 2024 р. важливим ресурсом для наукової та навчальної роботи університетської спільноти є електронні ресурси, перш за все, електронні повнотекстові архіви, які підтримує ЦНБ, та бази даних світової періодики.

В Інтернет-мережі бібліотекою представлені **45 834** повнотекстових документа з власних фондів: **18 072** документа в репозитарії eKhNUIR, **11 335** документів у архіві eScriptorium, **13 564** документа в архіві Karazin.Back2News та **2863** документа ЦНБ в архіві LIBRARIA.

Центральна наукова бібліотека координує можливості доступу до міжнародних повнотекстових та реферативних баз даних для студентів та науковців університету. За підтримки Міністерства освіти і науки України каразінці мають віддалений доступ до платформи **Research4Life**, що надається за індивідуальним запитом з корпоративної пошти. Також продовжено можливість користуватися базою даних «Web of Science» від компанії Clarivate, **SCOPUS** та **ScienceDirect** від компанії Elsevier. Продовжено доступ до журналів і книг БД **Springer Nature**, електронних книжок АН Київ **OverDrive Library**. Завдяки підтримці Посольства США через програму інформаційної підтримки американських центрів в Україні є доступ до баз даних **eLibraryUSA**. З травня 2024 року бібліотека має доступ до ресурсу **ASTM Compass**, доступ отримано завдяки співпраці бібліотеки університету з громадською Асоціацією Інформаційно-Консорціум за сприяння міжнародної фундації eIFL.net. ASTM Compass є однією з найповніших бібліотек технічної інформації, включаючи понад 12 000 стандартів та більше 1 500 книг і 47 000 статей і документів.

Упродовж року, користувачі бібліотеки звертались із запитом про віддалену допомогу у пошуку цифрових ресурсів на платформах, до яких надано доступ, а також у відкритих ресурсах України та бібліотек-партнерів, за тематикою наукової роботи, дослідження тощо. За деякими запитом вдалось отримати повнотекстові матеріали, зокрема з цифрової бібліотеки ЮНЕСКО (UNESCO Digital Library) та академічних бібліотек Європи.

Бази даних, доступ до яких надавався у режимі онлайн протягом 2024 року

Табл.17

№ з/п	Назва	Зміст
Бази даних, придбані за кошти університету та МОН		
1	Web of Science	БД від Clarivate - найвідоміша наукометрична бібліографічна база даних наукових статей з престижних періодичних видань, книг та матеріалів наукових конференцій із зазначенням реального цитування цих матеріалів.
2	SCOPUS	Найбільша в світі наукометрична бібліографічна та реферативна база даних та інструмент для відстеження цитування статей,

№ з/п	Назва	Зміст
		опублікованих у наукових виданнях.
3	ScienceDirect	Одна з найбільших повнотекстових онлайн-колекцій наукових книг видавництва Elsevier.
4	Springer Nature	Найбільший у світі видавець академічних книг, видавець найвпливовіших світових журналів у сфері відкритих досліджень. Доступ до журналів 1997-2020 рр., е-книг 2017 р
Бази даних, придбані за сприяння Посольства США в Україні		
5	eLibraryUSA	eLibraryUSA – велика електронна бібліотека, що включає в себе 7 баз різної тематики: PressReader: популярні періодичні видання з усього світу у простому для читання та перегляду форматі; Academic Search Premier від EBSCO: багатодисциплінарна база даних досліджень, що забезпечує доступ до понад 2000 найвідоміших повнотекстових журналів. JSTOR: база даних із статтями з журналів, присвяченими соціальним наукам, економіці та історії. ProQuest Dissertations & Theses Global: Містить 1,5 мільйона дисертацій та тез, написаних аспірантами понад 700 університетів. BookFlix: Ресурс для вивчення англійської мови для початківців. Kanopy: Колекція документальних фільмів, які досліджують сучасні теми у Сполучених Штатах.
6	Віртуальна бібліотека АН Kyiv OverDrive Library	Он-лайн бібліотека, що містить науково-популярну та художню літературу англійською мовою, у тому числі, аудіокниги.
БД доступ до яких було надано, як країні Групи А		
7	Платформа Research4Life	Найбільша у світі платформа науково-технічної, природничої, медичної та суспільно-політичної літератури від провідних міжнародних видавців об'єднує тематичні колекції: Hinari (охорона здоров'я), AGORA (сільське господарство), OARE (екологія, географія, енергетика та ін.), ARDI (наукові розробки та інновації), GOALI (право та суспільні науки).
8	Медичні ресурси Elsevier	Elsevier Health надає безкоштовний доступ до своїх клінічних та освітніх ресурсів ClinicalKey, Complete Anatomy та Osmosis
9	British MedicaJournal	Ресурси компанії BMJ Publishing Group Ltd включають в себе доступ до онлайн-видання British MedicaJournal, а саме до двох онлайн-ресурсів BMJ Best Practice та BMJ Learning
10	EBSCO_med	Медичні ресурси: DynaMed – надає найактуальнішу та точну, доказову інформацію клініцистам; Nursing Reference Center Plus – надає доказову клінічну інформацію медичним сестрам; Rehabilitation Reference Center – надає доказову інформацію для фізіотерапевтів.
11	Bentham Science	Bentham Science – видавець рецензованої наукової літератури в галузях фармакології та медицини, технічних та суспільних наук. На сьогодні Bentham Science видає понад 130 наукових рецензованих журналів, переважна більшість яких індексуються провідними бібліографічними базами даних.

№ з/п	Назва	Зміст
Тестові доступи, що надавалися протягом 2024 року		
12.	ASTM Compass	ASTM Compass – цифрова платформа, яка надає доступ до нормативних матеріалів, стандартів, технічних публікацій та інших джерел інженерно-технічної інформації, розроблених та опублікованих ASTM International. Представлені матеріали з різних галузей, зокрема: аерокосмічна, хімічна, цивільна інженерія, навколишнє середовище, геологія, здоров'я та безпека, матеріалознавство, ґрунтознавство, сонячна енергетика тощо. Документи доступні виключно в режимі перегляду в локальній мережі університету

5.1. Електронний архів (репозитарій) праць учених університету eKhNUIR

Питання про роботу електронних архівів заслуговувались у 2024 році на засіданнях Науково-методичної ради університету – 23 січня та 29 січня 2024 року. Вчена рада університету заслуговувала питання **«Про роботу електронних архівів університету: поточний стан, наповнення, цитування»**. Було прийнято рішення, яке затверджено наказом ректора, щодо розвитку репозитарію Каразінського університету eKhNUIR, у тому числі:

- Видавництву Каразінського університету забезпечити постійну передачу до ЦНБ електронних версій/електронних видань наукових та освітніх матеріалів професорсько-викладацького складу, працівників, докторантів та аспірантів університету, а також періодичних видань, матеріалів конференцій та ін., які рекомендовані Вченою радою для розміщення в електронному архіві eKhNUIR.
- Поновити склад Координаційної ради, що створюється для загального управління репозитаріями.
- Поновити «Положення про Електронний архів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна eKhNUIR», у тому числі прописати політики архіву, щодо якості документів, їх відкритості, представлення метаданих, розміщення документів, авторського права, форматів файлів та відкриття документів.
- Поновити «Інструкцію з реєстрації та розміщення матеріалів у Електронному архіві Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна eKhNUIR»;

29 лютого 2024 року наказом ректора університету було затверджено новий склад **Координаційної ради з роботи над Електронним архівом**

університету **eKhNUIR**, головою Координаційної рада призначено проректора з науково-педагогічної роботи А.В. ПАНТЕЛЕЙМОНОВА.

23 грудня 2024 року Вчена рада університету затвердила нову редакцію **«Положення про інституційний репозитарій eKhNUIR (електронний архів академічних текстів) Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна» (додаток 1)**. Рішення Вченої ради затверджено наказом ректора.

Згідно пунктів 3.1; 3.5; 5.3.9 **«Положення про інституційний репозитарій eKhNUIR (електронний архів академічних текстів) Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна», «Інструкція з реєстрації користувачів та розміщення матеріалів в електронному архіві eKhNUIR Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна»** затверджується Координаційною радою з роботи над електронним архівом eKhNUIR.

Усі матеріали розміщено на головній сторінці eKhNUIR - Electronic Kharkiv National University Institutional Repository, ISSN 2310-8665 – <https://ekhnuir.karazin.ua/home>

Видавництво університету активно співпрацює з бібліотекою щодо передачі для розміщення в репозитарії електронних версій/електронних видань наукових та освітніх матеріалів. Протягом року видавництвом було передано 308 електронних документів для розміщення в електронному архіві: методичні матеріали, посібники, підручники.

У 2024 році репозитарій eKhNUIR було оновлено до останньої версії платформи **DSpace 8.0**, що дозволило покращити роботу сервісу та інтегрувати нові налаштування.

Продовжується робота з налаштування інтеграції репозитарія з системою **ORCID**, та актуальним питанням є перенесення колекцій з DSpace ННІ УІПА до eKhNUIR.

eKhNUIR зареєстровано у міжнародних гарвестерах репозитаріїв **ROAR** (Registry of OA Repositories) та **DOAR** (Directory of Open Access Repositori).

Реєстр репозитаріїв відкритого доступу (*Registry of Open Access Repositories*, ROAR) є міжнародною базою даних, у якому індексується час створення, локалізація інституційних репозитаріїв відкритого доступу та кількісні показники їхнього вмісту. ROAR був створений на основі Eprints в Університеті Саутгемптона у Великій Британії.

Каталог сховищ із відкритим доступом (Directory of Open Access Repositories, OpenDOAR) — вебсайт, що базується у Великій Британії, який містить записи про репозитарії відкритого доступу. OpenDOAR

підтримується Університетом Ноттінгема під патронатом організації SHERPA і був розроблений у співпраці з Лундським університетом.

Політики університетського архіву представлені в **міжнародному Реєстрі мандатів і політик сховища відкритого доступу (ROARMAP)**, який створений компанією EPrints в Університеті Саутгемптона. Реєстр показує зростання мандатів відкритого доступу, прийнятих університетами, дослідницькими установами та спонсорами досліджень, які вимагають від своїх дослідників надання відкритого доступу до результатів своїх рецензованих наукових статей шляхом розміщення їх у сховищі відкритого доступу.

Міжнародний індекс **ISSN 2310-8665** надає eKhNUIR статус повноцінного електронного видання, у якому можна публікувати результати досліджень як у першоджерелі, нарівні з друкованими періодичними виданнями.

За статистичними даними протягом 2024 р. зафіксовано **5 068 708** переглядів архіву eKhNUIR зі **157** країн світу, зареєстровано **270 391** скачувань файлів документів та **120 584** переглядів розділів та колекцій.

5.2. Електронний архів рідкісних видань та рукописів для науки та освіти eScriptorium

Архів рідкісних видань і рукописів для науки і освіти eScriptorium (<https://escriptorium.karazin.ua/home>) – база даних, що створюється бібліотекою.

У eScriptorium розміщені документи XIV-XX ст. – рукописи та рукописні книги, іноземні стародруки, рідкісні українські видання, рідкісні та цінні видання XIX – XX ст., перш за все, харківські видання. Більшість з цих документів у повнотекстовому форматі, деякі представлені лише фрагментами.

На кінець 2024 р. у eScriptorium розміщено понад **11335 документів XIV-XX ст.** – рукописи та рукописні книги, іноземні стародруки, видання рідкісні українські видання XIX – XX ст., перш за все, харківські видання. Значна кількість видань оцифровується для забезпечення навчального процесу і наукових досліджень. Цифрові копії представлені у електронному архіві ЦНБ eScriptorium для забезпечення доступу широкому загалу, можливості вивчення всіма зацікавленими особами і використання під час виконання наукових досліджень.

У 2024 р. було оновлено платформу, на якій розгорнуто архів до найновішої версії **DSpace 8.0**, що дозволить покращити роботу сервісу та інтегрувати нові налаштування.

За статистичними даними протягом 2024 р. зафіксовано **593 787** переглядів eScriptorium з **98** країн світу, зареєстровано **76 492** скачувань файлів документів та **14 813** переглядів розділів та колекцій.

На документи архіву eScriptorium посилаються Всесвітня цифрова бібліотека

<https://www.loc.gov/search/?fa=partof:central+scientific+library+of+v.n.+karazin+kharkiv+national+university|access-restricted:false> та

Європейська цифрова бібліотека «Європеана». https://www.europeana.eu/en/item/2023862/handle_1237075002_13

5.3. Електронний архів оцифрованих періодичних видань Karazin.Back2News

Розпочатий у 2018 р. проєкт «Електронний архів періодичних видань Back2News» відповідає меті свого створення: надання необмеженого безкоштовного он-лайн доступу до історичних документів, періодичних видань, що видавалися на території України, розкриття та висвітлення сторінок історії рідного краю для використання у наукових дослідженнях істориків, краєзнавців та усіх зацікавлених. Архів (<http://back2news.univer.kharkov.ua/>) було створено у 2018 р. за підтримки Українського культурного фонду Центральною науковою бібліотекою у партнерстві з ТОВ «Цифрова країна» (м. Київ).

Електронний архів надає можливість пошуку за ключовими словами у текстах документів. Це розширює пошукові можливості та робить інформацію в ньому більш доступною.

На кінець 2024 р. в архіві розміщено понад **77 000 сторінок (13 564 номерів)** перших харківських газет XIX – початку XX ст. з додатками до них, у т. ч. ілюстрованими. Зареєстровано у 2024 р. **145 519** переглядів електронного ресурсу Karazin.Back2News з **64 країн світу**. Планується перевести цей ресурс на домен **karazin.ua** для більш надійного зберігання та використання архіву.

В архіві **LIBRARIA** (<http://libraria.ua/>) – архів української періодики онлайн (проєкт компанії «Архівні Інформаційні Системи» (м. Київ) – представлено 2863 документа із фондів ЦНБ: газети початку XX ст. – «Утро», «Літературна газета», «Література і мистецтво» та «Література, наука і мистецтво». У ЦНБ надається вільний доступ до архіву.

5.4. ВЕБ-сайт

Усі аспекти роботи бібліотеки висвітлюються на офіційному сайті ЦНБ в Інтернеті за адресою: <http://www-library.univer.kharkov.ua/ukr/index.htm> та у соціальних мережах:

- Facebook <https://www.facebook.com/library.karazin/>;
- Телеграм <https://t.me/KarazinLibrary>
- Інстаграм <https://www.instagram.com/librarykarazin/>

ЦНБ представлена у соціальній мережі **Threads**, також має канал на YouTube – <https://www.youtube.com/@cnb.karazin>

Бібліотека розміщує на власних сторінках інформацію про ЦНБ, анонсує різноманітні заходи: вебінари, конференції, надає інформацію про виставки (книжково-ілюстративні, художні, віртуальні), надає посилання на електронні архіви бібліотеки.

Для створення позитивного іміджу бібліотеки та інформування користувачів про актуальні послуги та ресурси постійно оновлюються сторінки **центру «Вікно в Америку»** в мережі Інстаграм (2 350 підписників), Телеграм (233 підписників), Threads (406 підписників).

Створення цікавого та інформативного контенту вимагає від працівників не лише креативного підходу та творчого мислення, а й ґрунтовних навичок копірайтингу, цифрового маркетингу та візуальної комунікації. Рекламу книжкових видань, електронних ресурсів, культурно-освітніх заходів і технічного обладнання потребує постійного пошуку нових ідей, нестандартних рішень та адаптації до сучасних інформаційних тенденцій.

Важливу роль у формуванні позитивного іміджу бібліотеки відіграє активна присутність у соціальних мережах. Оригінальні публікації, інтерактивні історії, відеоогляди сприяють підвищенню впізнаваності та популярності бібліотеки. Зворотний зв'язок із відвідувачами та їхні рекомендації допомагають будувати довіру та залучати нову аудиторію.

Одним із пріоритетних напрямків роботи залишається створення віртуальних виставок і публікація їх у форматі відеопрезентацій на каналі YouTube. Віртуальні виставки також розміщуються в електронному архіві eKhNUIR. Загальна кількість переглядів віртуальних виставок на каналі протягом звітного року склала – **13065**.

6. ДОВІДКОВИЙ АПАРАТ ЦНБ

6.1. Електронний каталог

В електронному каталозі ЦНБ на 01.12.2024 р. відображені **1 546 354** примірників документів (**1 096 490** назв). Порівняно зі статистичними даними 2023 року кількість назв зросла на 6099, а кількість примірників зменшилась на 16 468, що пояснюється обсягами списання багатоекземплярної літератури.

Кількість назв періодичних видань в електронному каталозі – 10 232 (порівняно з 2023 р. збільшилась на 38 назв).

Довідник «Автор» включає 482 481 індивідуальних і колективних авторів. Тезаурус налічує 314 710 предметних рубрик з підрубриками. Порівняно з показниками минулого року список предметних рубрик (рахуючи і підрубрики до них) скоротився на 9002, що пояснюється видаленням з тезаурусу дублюючих предметних рубрик російською мовою. Електронний каталог містить 24 041 описів з посиланнями на повний текст, а також 98 111 аналітичних записів (бібліографічних записів статей із збірників).

У цьому році в АБІС Absotheque знову запрацювали втрачені через масштабну аварію 2022 року бази класифікаційних індексів, наповнення яких здійснювалось з 1991 року.

На постійній основі ведеться робота з редагування електронного каталогу. У 2024 році було відредаговано 3967 бібліографічних записів документів, приписано 759 дублетів до наявних в електронному каталозі бібліографічних записів, змінено 2904 шифрів зберігання. У 2024 році було завершено роботу з перегляду всього списку предметних рубрик щодо виявлення формулювань, зафіксованих тільки російською мовою, що було зумовлено особливостями начального етапу створення електронного каталогу

бібліотеки. 6220 формулювань предметних рубрик (без урахування кількості підрубрик до них) в тезаурусі були відредаговані. Був розпочатий другий етап масштабного редагування бази предметних рубрик: з бібліографічних записів документів було видалено 31 450 дублюючих предметних рубрик російською мовою з подальшим виключенням з тезаурусу відповідних дублюючих російськомовних формулювань предметних рубрик. Робота з редагування тезаурусу включала також внесення до словника «Рубрики» 192 нових формулювань предметних рубрик, виправлення 1377 помилкових формулювань предметних рубрик, створення 161 відсилання «Дивись» і «Дивись також». У 229 предметних рубриках на персоналії сучасних діячів були уточнені дати життя. Постійно ведеться робота з редагування авторитетних файлів (словники «Автор», «Видавництво», «Міста») – до них внесено 4384 виправлення.

Поповнюється електронний каталог також ресурсами електронних архівів бібліотеки: у 2024 році в бібліографічних записах електронного каталогу були відображені 221 URL-адреса електронних ресурсів університетського репозитарію, наявних в фондах ЦНБ в традиційному вигляді. Також в електронному каталозі були створені 253 бібліографічні описи з URL-адресою електронних ресурсів репозитарію, відсутніх в фондах ЦНБ в традиційному вигляді. Працівники відділу залучені до роботи з редагування записів в електронних архівах – Електронному архіві університету (eKhNUIR) та Архіві рідкісних видань і рукописів (eScriptorium). Ця робота передбачає редагування бібліографічних записів ресурсів та додавання до них додаткових пошукових полів українською мовою – авторів та анотацій.

У 2024 році в бібліографічні записи електронних ресурсів архівів було внесено 3591 виправлення. Також було виконано роботу з редагування повного списку URL-адрес.

Табл.18

У базі електронного каталогу (ЕК):	на 01.12.2021	на 01.12.2023	на 01.12.2024
	р.	р.	р.
примірників	1 576 424	1 562 822	1 546 354
назв	1 073 523	1 090 391	1 096 490
назв періодичних видань	10 071	10 194	10 232
авторів	469 803	479 837	482 481
предметних рубрик з підрубриками	325 612	323 712	314 710
описів з посиланнями на повний текст	14 737	23 748	24 041
бібліографічних записів статей зі збірників	94 729	98 097	98 111

Редагування електронного каталогу

Табл.19

Назва показника	2023 р.	2024 р.
Редагування бібліографічного опису документів в ЕК	2996	3967
Приписка дублетів до наявних в ЕК бібліографічних записів	1303	759
Зміна шифру збереження в ЕК	3446	2904
Робота з авторитетними файлами (“Автор”, “Видавництво”, “Міста”)	3334	4384
Внесення до БЗ док-в предметної рубрики «Книгозабезпеченість»	667	275
Редагування тезауруса		
Створення нових формулювань предметних рубрик	208	192
Виправлення помилкових формулювань предметних рубрик	1551	1377
Видалення формулювань предметних рубрик з тезауруса	774	2345
Створення відсилань «Дивись» і «Дивись також»	180	161
Уточнення дат життя в предметних рубриках на персоналії	133	229
Переклад українською мовою предметних рубрик (без врахування підрубрик)	6596	6220

Ретроконверсія фондів ЦНБ до 1991 року

В ході ретроконверсії фондів ЦНБ до 1991 року до електронного каталогу було внесено цього року 2292 бібліографічних записи документів (книги – 235, періодичні видання – 2043 (з яких 1875 – це примірники іноземних журналів до 1917 р., аналітичні записи статей із збірників – 14). 112

документів ретровводу (45 книг та 67 періодичних видань) – це поточні читацькі замовлення на літературу до 1991 року, які ще не внесені до електронного каталогу бібліотеки. З об'єктивних причин тимчасово призупинена робота з аналітичного розпису статей університетських «Вісників» які розміщені в репозитарії, що позначилося на щогорічних показниках цього процесу. Кропітка робота ведеться з літературою, яка повернулася з кафедральної бібліотеки Ботанічного саду і передана до основного фонду ЦНБ: до електронного каталогу вносяться ті документи, що досі не були відображені в ньому; бібліографічні записи раніше внесених до електронного каталогу документів перевіряються на правильність і повноту заповнення полів, змінюються шифри зберігання.

У процесі ретроконверсії фондів ЦНБ було систематизовано 258 документів, до бібліографічних записів яких були внесені 253 відсутні індекси УДК та виправлені помилкові. Також було предметизовано 2912 документів ретровводу, в бібліографічні записи яких в електронному каталозі були додані 4043 предметні рубрики. Робота з предметизації документів ретровводу здійснюється паралельно з процесом редагування тезаурусу електронного каталогу.

У 2024 році було продовжено розпочату минулого року роботу з предметизації електронних навчальних видань, представлених в репозитарії Каразінського університету і відображених в базі електронних ресурсів електронного каталогу ЦНБ. Було предметизовано 213 електронних ресурса, до бібліографічних записів яких в електронному каталозі було внесено 428 предметних рубрик. Продовжилась робота з систематизації за таблицями УДК.

Табл.20

Назва показника	2023 р.	2024 р.
Всього примірників, внесених до ЕК	3667	2292
книги	348	190
періодичні та продовжувані видання	670	1976
поточні читацькі замовлення	136	112
БЗ статей зі збірників (складання аналітичного запису)	2513	14
Систематизація та предметизація фондів до 1991 р.		
систематизація документів ретровводу	362	258
внесення до БЗ документів індексів УДК	362	253
виправлення помилкових індексів УДК	0	5
предметизація документів ретровводу	2009	2912
внесення до БЗ документів предметних рубрик	2908	4043
видалення з БЗ документів предметних рубрик	16071	31 450

Назва показника	2023 р.	2024 р.
Відображення URL-адреси електронних ресурсів репозитарію, наявних в фондах ЦНБ в традиційному вигляді	5406	221
Створення в ЕК бібліографічного опису з URL-адресою електронних ресурсів репозитарію, відсутніх в фондах ЦНБ в традиційному вигляді	323	253
Предметизація електронних навчальних видань, представлених в репозитарії Університету.	182	213
Внесення предметних рубрик до БЗ в ЕК електронних ресурсів репозитарію	429	428
Редагування записів в електронних архівах (редагування бібліографічних описів електронних ресурсів, переклад українською мовою анотацій)	5575	3591

Протягом 2024 року планувалося обробити 5000 примірників нових надходжень.

Табл.21

Назва показника	Виконання 2023 р.	План 2024 р.	Виконання 2024 р.	План 2025 р.
Всього примірників	5503	5000	2740	2500
- примірників книг, дисертацій, авторефератів	4047	4000	2470	2050
- примірників періодичних видань	1177	1000	270	450
- примірників продовжуваних видань	279	-	-	-
- газет (назв)	-	-	-	-
З них обов'язкових примірників				
Всього обов'язкових примірників	3722	3500	1749	1500
- книг, дисертацій, авторефератів	2347	2500	1584	1100
- періодичних видань	1108	1000	165	400
- продовжуваних видань	267	-	-	-
- газет (назв)	-	-	-	-
Систематизація та предметизація нових надходжень документів				
Всього примірників	1226	1500	1548	1100
визначено індексів УДК	1226		1548	
визначено поличних індексів	622		377	
надано предметних рубрик	2883		3568	
Технічна обробка документів				
Друк карток:	2876	-	3091	-
- для СЛАК	1590		1973	
- для топокаталогів	625		546	
- для індикаторів	610		496	
- для картотеки автографів	51		76	
Наклейка етикеток "захисту"	581		481	
Наклейка ярликів	1714		913	
Наклейка штрихкодів етикеток	399		824	

6.2 Система традиційних карткових каталогів

Читацький алфавітний каталог законсервований з 01.01.2014 р., систематичний каталог законсервований з 01.01.2017 р. Ці каталоги не поповнюються і не редагуються, але використовуються для обслуговування читачів. Усі процеси з поповнення та редагування зберігаються при роботі з картковими службовими і топографічними каталогами ЦНБ. У службовий алфавітний каталог книг у 2024 році було розставлено 2036 карток, приписано 643 дублети. В процесі редагування до службового алфавітного каталогу періодичних видань іноземними мовами було внесено 2751 доповнення інформації. В топографічні каталоги було розставлено 564 картки.

Табл.22

Назва показника	2023 р.	2024 р.
Поповнення карткових каталогів (розстановка карток):	2761	3172
- Службовий алфавітний каталог книг (СлАК)	1047	2036
- Топографічні каталоги	1053	564
- Картотека автографів	51	76
- Індикатори на підсобні фонди	610	496
Приписка дублетів в СлАК	310	643
Редагування СлАК періодики іноземними мовами	1482	2751

1.2.1. Списання з системи каталогів

Списання документів здійснюється з усієї системи каталогів без виключення. Акти на списання надходять до сектору каталогізування з сектору обліку та списання документів після виключення документів з інвентарних книг. У 2024 році списання з довідково-пошукового апарату

бібліотеки було здійснено за 15 актами 2023 року та 57 актами поточного року. На 01.01.2025 р. ще 20 актів знаходяться в роботі. Зі службового алфавітного каталогу було списано 50 966 примірників, з топографічних каталогів – 50 541 примірник, з читацького алфавітного каталогу – 1900 примірників, з систематичного каталогу – 1147 примірників. Для списання з систематичного каталогу було заіндексовано 605 карток з відсутніми або застарілими класифікаційними індексами, за цими картками індекси були виправлені в читацькому алфавітному каталозі. З електронного каталогу було списано 55 503 примірника. І хоча показники списання з читацьких алфавітного та систематичного каталогу значно поступаються аналогічним показникам минулого року, за загальним обсягом робіт списання з довідково-пошукового апарату у 2024 році майже на 30% перевищує торішні об'єми.

Табл.23

Назва показника	Виконання 2023 р.	План 2024 р.	Виконання 2024 р.	План 2025 р.
Службовий Алфавітний Каталог (СлАК)	37 037	43 000	50 966	45 000
Читацький Алфавітний Каталог (ЧАК)	2732	3000	1900	5 000
Систематичний Каталог (СК)	2556	3000	1147	5 000
Індексування карток за відсутніми або застарілими індексами	848	-	605	-
Топографічні каталоги	35 547	40 000	50 541	40 000
Електронний каталог (ЕК)	35 371	43 000	55 503	45 000

7. ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ

Бібліотека обслуговує користувачів у новому форматі, як безпосередньо у бібліотеці так і у дистанційному режимі. Надається допомога з користування електронним каталогом та електронними ресурсами ЦНБ, бібліографічні консультації, перевіряються бібліографічні списки до наукових публікацій, присвоюються індекси УДК, наповнюються електронні архіви, підтримується робота сайту, інформація викладається у соціальних мережах, організовується доступ до світових баз даних, працівники беруть участь у професійних вебінарах та організують власні. У 2024 році ЦНБ ефективно комбінувала різні формати обслуговування читачів. Для тих студентів, викладачів та співробітників, які знаходяться у Харкові працюють 4 абонементи, 14 читальних залів, серед них: зал літератури з історії університету, зал довідкової літератури, інформаційний Центр «Вікно в Америку», який працює за підтримки Посольства США в Україні, Еллада-центр, створений за сприяння фонду А. Левентіса (Кіпр), Кирило-Мефодіївський центр, відкритий за сприяння Посольства Болгарії в Україні.

Згідно з рішенням Вченої ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна від 30 вересня 2024 року (протокол №20) та наказу ректора 0114-1/321 від 01.10.2024 року читальним залам Центральної наукової бібліотеки присвоєні імена видатних випускників і вчених університету. Так читальному залу для науковців № 4 надано імя **Іллі Залюбовського** (1929-2013) – вихованця Харківського університету, видатного вченого в галузі експериментальної ядерної фізики, члена-кореспондента Національної академії наук України (1988), професора, доктора фізико-математичних наук, першого проректора з наукової роботи університету з 1967 р., Почесного громадянина м. Харкова. Багато уваги вчений приділяв діяльності та розвитку Центральної наукової бібліотеки, очолював Бібліотечну раду понад 30 років. Колекція праць Іллі Залюбовського та література про його наукову діяльність буде зберігатися в залі, який носить ім'я видатного вченого.

З метою вшанування пам'яті видатних випускників, Вчена рада Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна 30 вересня 2024 року ухвалила рішення про присвоєння імен читальним залам, розташованим в історичній будівлі Центральної наукової бібліотеки, де надається доступ до видань із Фонду книжкових пам'яток:

- читальному залу № 10 ім'я українського поета, літературознавця, перекладача, діяча дисидентського руху в Україні, випускника Харківського університету **Івана Світличного**;
- читальному залу (для роботи з рукописами) – ім'я видатного славістознавця, історика української літератури, активного учасника діаспорного наукового та культурного життя, Почесного доктора Харківського

національного університету імені В. Н. Каразіна **Юрія Шевельова**. Формується колекція книг Юрія Шевельова та видань, присвячених вченому.

Затребуваними залишаються всі дистанційні послуги, а саме віддалений доступ до власних та міжнародних повнотекстових і реферативних баз даних, онлайн консультації з широкого спектру бібліотечних сервісів, міжбібліотечний абонемент, пошук та підбір цифрових матеріалів у відкритих ресурсах України та бібліотек-партнерів за тематикою наукової роботи, та інші.

Бібліотека завжди знаходиться на зв'язку зі своїми користувачами. У разі виникнення запитань, що стосуються обслуговування та роботи бібліотеки користувачі мають можливість звернутися до бібліотекарів електронною поштою, за допомогою соціальних мереж та за телефоном +38 (068) 941 39 48 з понеділка по п'ятницю у робочий час.

За єдиним реєстраційним обліком у 2024 році зареєстровано **17 669** користувач бібліотеки, з них **13 795** студентів.

Усіма структурними підрозділами бібліотеки, в тому числі онлайн, було обслуговано **50 221** користувачів.

Відвідування бібліотеки в гібридному форматі (офлайн і онлайн) склало **76 921**. Відвідування власних веб ресурсів бібліотеки онлайн склало **5 876 212**.

Табл.24

Усього обслуговано користувачів усіма структурними підрозділами бібліотеки			Кількість відвідувань		
2022	2023	2024	2022	2023	2024
51589	53271	50221	81096	74193	76921

Табл.25 а

Кількість віртуальних користувачів	349 049 -2 166 користувач KarazinBack2News -270 391 користувачі eKhNUIR -76 492 користувачі eScriptorium
------------------------------------	--

Відвідування бібліотеки

Табл.25

Відвідування бібліотеки (оф-лайн, онлайн)	76 921
у т.ч. к-сть відвідувань соціокультурних заходів	8 646
Відвідування власних веб ресурсів (за даними лічильників)	5 876 212 ● 5 068 708 eKNUIR ● 593 787 eScriptorium ● 145 519 KarazinBack2News ● 59 552 сайт
Усього	5 953 133

7.1 Діяльність відділу обслуговування

7.1.1. Сектор електронної реєстрації користувачів

Сектор реєстрації користувачів здійснював реєстрацію та облік користувачів, як безпосередньо в бібліотеці, так і онлайн. Попри складні умови воєнного часу, підрозділ функціонував стабільно, дотримуючись усіх вимог безпеки, і надавав можливість користувачам оформити читацькі картки. Користувачі, які зверталися до бібліотеки, проходили процедуру реєстрації, заповнювали необхідні документи, за якими створювався електронний формуляр, через який можна замовляти та отримувати бібліотечні видання. Крім того, за запитом користувачів надавалися консультації через електронну пошту стосовно їхніх формулярів. Під час реєстрації нові користувачі знайомилися з Правилами користування бібліотекою та отримували актуальну інформацію про організацію її роботи. Користувачам також пояснювали можливості традиційного обслуговування на абонементів і в читальних залах, також надавалася інформація про доступні електронні ресурси та послуги, які можна використовувати для пошуку необхідних матеріалів.

Одним із важливих нововведень стало отримання читацьких квитків віртуальним способом. Читачі, які зверталися до бібліотеки для реєстрації, отримували свої квитки на електронну пошту. Це забезпечило комфорт та зручність для користувачів, дозволяючи їм оперативно розпочати користування бібліотечними послугами.

Студенти та викладачі університету, зареєстровані в бібліотеці, мають змогу використовувати «Єдину картку читача ЗВО Харкова», яка діє вже багато років. Ця картка надає можливість безкоштовного обслуговування в читальних залах бібліотек-учасниць проекту та доступу до електронних ресурсів та необхідних матеріалів для навчання.

У 2024 році до ЦНБ записані **2772** нових читачів, з них **2702** студенти.

Контингент нових записаних користувачів за останні 3 роки :

Табл.26

Рік	Усього	Студенти	Співробітники	Аспіранти	Сторонні
2022	3007	2956	28	4	19
2023	2777	2729	25	3	20
2024	2772	2702	26	15	29

У 2024 році до студентської спільноти Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна приєдналась Українська інженерно-педагогічна академія (зараз – це ННІ «УПА»), що збільшило кількість студентів і, відповідно, користувачів бібліотеки. Це партнерство стало важливим кроком у розвитку бібліотечної мережі, оскільки тепер студенти та викладачі академії мають змогу користуватися всіма послугами ЦНБ, зокрема доступом до електронних ресурсів, навчальної літератури та електронних баз даних. Таке розширення дозволяє бібліотеці ще більше підтримувати освітній процес та задовольняти інформаційні потреби студентів. З вересня 2024 було розпочато проведення ознайомчих онлайн зустрічей для студентів першого курсу, завдяки злагодженій комунікації з кураторами груп та за підтримки заступників деканів із виховної роботи, було проведено 26 занять в рамках кураторських годин, на яких студенти-першокурсники мали змогу не лише дізнатись про можливості бібліотеки, а й долучитись до спілкування у форматі питань-відповідей. Було проведено 15 екскурсій бібліотекою для першого курсу, які замовили куратори груп.

Таблиця запису студентів перших курсів у 2022–2024 рр.:

Табл.27

Рік	2022	2023	2024
Кількість студентів 1 курсів	2262	2494	2702

Кількість студентів першого курсу в 2024 році

Табл.28

Факультет	2022 рік	2023 рік	2024 рік.
Біологічний	103	70	70
ГГРТ	49	80	58
Економічний	210	373	292
Іноземних мов	181	281	302
Історичний	66	61	52
Комп'ютерних наук	173	181	167
Математики і інформатики	107	99	97
Медичний	157	94	115
МЕВ та тур. бізнесу	158	252	249
ННІ «Каразінська школа бізнесу»	58	88	86
ННІ «Каразінський банківський інститут»	53	59	72
ННІ «Фізико-технічний ф-т»	8	24	16
ННІ екології	32	42	27
ННІ «Комп'ютерної фізики та енергет»	52	36	7
ННІ «Інститут державного управління»	48	83	86

Психології	78	137	171
РБЕКС	67	67	64
Соціологічний	85	125	96
Фізичний	51	85	33
Філологічний	78	115	99
Філософський	81	66	70
Хімічний	28	32	19
Юридичний	105	83	114
ННІ «УПА»	-	-	340
Усього	2262	2494	2702

Кількість читачів за єдиним обліком

Працівники та викладачі університету, а також міські читачі проходять перереєстрацію на основі документів (перепустка, паспорт, посвідчення).

Табл. 29

Рік	2022	2023	2024
Кількість читачів за єдиним обліком, у т.ч.:	15787	17431	17669
✓ Студенти	13143	13620	13795
✓ Викладачі, наукові співробітники, аспіранти	1219	1026	1348
✓ Сторонні	201	197	219
✓ в т.ч. за «Єдиною карткою читача»	42	43	45

Під час цього процесу працівники інформують читачів про всі зміни в бібліотеці та нагадують основні правила користування. Студенти університету проходять перереєстрацію на підставі наказів про переведення з одного курсу на інший або за студентськими квитками.

У 2024 році перереєстровано **2536** читачів.

Відпрацьовано **2250** наказів

Підписано **4590** обхідних листів.

7.1.2. Обслуговування у читальних залах.

Обслуговування користувачів у читальних залах велося в двох залах відділу обслуговування: №2 для природничих факультетів та №6 для гуманітарних факультетів. У читальних залах №1 суспільних наук та №4 зал для науковців впровадилися ремонтні роботи, але для обслуговування користувачів використовуються фонди всіх залів.

Традиційним видом обслуговування користувачів у звітному році був запис першокурсників до бібліотеки. Він розпочався у вересні, як завжди, з

початком нового навчального року. Цей традиційний вид роботи з новими користувачами у нинішніх, військових умовах ведеться з певними особливостями. Читачі обслуговуються з обов'язковим дотриманням правил та обмежень, які передбачаються воєнним станом – евакуація користувачів під час повітряної тривоги до укриття університету чи до приміщення з наявністю у ньому «двох стін».

Заняття для студентів 1 курсу, для тих, хто мав можливість долучитись, проводились у режимі zoom-конференції, дистанційно. Спеціально до них фахівці відділу готували книжкові виставки тих видань, які представлені у залах, з дисциплін, що вивчаються на 1 курсі. До занять долучались також студенти 2, 3 та старших курсів за їх бажанням, за проханням факультетів.

7.2 . Відділ абонементів

Обслуговування користувачів здійснювалось на абонементі наукової та художньої літератури та навчальних абонементів.

В умовах воєнного стану обслуговування користувачів продовжує вестися у гібридній формі. У 2024 році бібліотека продовжувала надавати доступ до своїх ресурсів (традиційних книжкових фондів та електронних баз) як в офлайн, так і в онлайн форматах Обслуговування здійснюється за e-mail: abonement.cnb@karazin.ua; mba.cnb@karazin.ua. Надаються консультації з питань обслуговування, подовження терміну користування літературою.

Правила обслуговування на абонементів останні роки не змінюються. Усі категорії студентів та співробітників університету мають право користуватися будь-яким абонементом бібліотеки.

7.2.1 Міжбібліотечний абонемент

Продовжує функціонувати міжбібліотечний абонемент (МБА). Діяльність абонементу спрямована на задоволення інформаційних потреб користувачів ЦНБ шляхом надання різних видів бібліотечних послуг та інформаційних продуктів, надання бібліотечних послуг за допомогою засобів ЕДД та максимальне задоволення потреб користувачів ЦНБ у різних видах інформації через забезпечення їм доступу до інформаційно-бібліотечних ресурсів бібліотечних установ, інформаційних центрів України та інших країн. У 2024 році у службі МБА продовжувала діяти електронна пошта mba.cnb@karazin.ua, Робота МБА велася за напрямками:

- Обслуговування користувачів ЦНБ.
- Обслуговування абонентів МБА міста Харкова.
- Обслуговування абонентів МБА інших міст.
- Обслуговування фізичних осіб, що звернулися до бібліотеки.

В умовах воєнного стану обслуговування користувачів усіх категорій ведеться дистанційно. Кількість абонентів МБА в порівнянні з минулим роком декілька збільшилася. З інших бібліотек для користувачів ЦНБ отримано 338 сторінок електронних копій документів (у 2023 році всього 45 стор.). Іншим бібліотекам на їх замовлення відправлено 358 копій електронних сторінок (у 2023 році було 31 стор.).

До ЦНБ протягом звітного року звернулись:

- Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
- Національна історична бібліотека України.
- Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара.
- Національний університет «Запорізька політехніка».
- Сільськогосподарська академія університету імені Вітовта Великого (Каунас, Литва).
- Бібліотека університету Авіньон, Франція.

За запитом користувачів працівники ЦНБ звернулись до:

- До Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
- До Національного університету "Чернігівський колегіум" імені Т.Г.Шевченка.
- До Національної бібліотеки Франції (Париж, Франція) із запитом на статтю: J.-N. Belin de Ballu Histoire de la dame invisible, ou Mémoires pour servir à l'étude du coeur humain. - Paris : Me Devaux, 1803. Отримано фото-копію 12 сторінок.
- До Бібліотеки Вільного університету Берліну (Німеччина).
- До Цифрової бібліотеки ЮНЕСКО (UNESCO DigitalLibrary) із замовленням Koch, Karl Der Baumtest : der Baumzeichenversuch als psychodiagnostisches Hilfsmittel. Отримано сканкопію книги 268 сторінок.
- До бібліотеки Рурського університету у місті Бохум (Німеччина) із запитом статті: Isabelle-Sophie O. Colmsee, Petra Hank and Michael Bošnjak. Low Self-Esteem as a Risk Factor for Eating Disorders. Zeitschrift für Psychologie. 2021. Vol. 229(1):48-69.

Табл. 30

	2022	2023	2024	2025 План
К-ть абонентів МБА,ЕДД	35	24	27	30
Кількість отриманих документів з інших бібліотек	16	12	18	20
у т.ч. сторінок електронних копій	4	45	338	400
К-ть виданих документів іншим бібліотекам та користувачам	14	16	45	50
у т.ч. сторінок електронних копій.	4	31	358	400

За потреби здійснюється пошук інформації в електронному середовищі за тематичними й предметними категоріями. Встановлюється зв'язок із відповідними базами даних, доступними в мережі, зберігаються їхні адреси та фіксується поява нових веб-ресурсів. Паралельно уточнюються бібліографічні дані замовлень і визначаються бібліотеки, які є фондоутримувачами необхідних матеріалів.

7.3 Відділ книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів

Обслуговування користувачів у відділі на період дії воєнного стану проводилось тільки за винятком, так як фонди закриті для видачі користувачам. Книговидача із книгосховищ відділу в основному складалася із службових замовлень. Усього за рік було зареєстровано 34 користувача. Кількість відвідувань – 61.

Усього у поточному році з книгосховищ відділу було видано 3828 прим. книг та 51 підшивка газет.

7.4 Відділ міжкультурної комунікації, промоції бібліотеки та проектної діяльності

Протягом року було організовано низку он-лайн заходів, спрямованих на вивчення англійської мови, підвищення політичної обізнаності, надання психологічної підтримки, розвиток інформаційної грамотності.

Читачі мали можливість користуватися онлайн бібліотекою **OverDrive**, що надає доступ до художньої літератури англійською мовою через мобільний додаток або веб-браузер після реєстрації. Відділ продовжував забезпечувати доступ до технічних ресурсів в рамках центру «Вікно в Америку», надаючи студентам та працівникам університету необхідне обладнання для участі у віртуальних заходах.

Співробітники проводили консультації з роботи із базами даних eLibraryUSA, публікували інформаційні матеріали в соцмережах та надавали індивідуальні логіни й паролі для доступу до електронних ресурсів.

Працівники брали участь у події **Karazin Weekends Legacy** (квесті для школярів). Учасники квесту дізнались про бібліотеку, спілкувались про важливість вдосконалення розмовних навичок англійської мови, побачили 3D друк у бібліотеці.

Три рази на тиждень проводився **розмовний онлайн клуб англійської мови** за участю Joshua Wentz (фасілітатор розмовного клубу, колишній волонтер Корпусу Миру в Україні), Mel Seymour (фасілітатор клубу Пілотного проекту віртуальної служби Корпусу Миру в Україні) та Evan Michaels (фісілітатор клубу за проектом Студент-інтерн Посольської служби). Ці клуби стали платформою для обговорення важливих соціальних та освітніх тем.

Серед основних питань, що обговорювались, були медіаграмотність, академічна доброчесність, досвід участі в програмах академічного обміну, а також різноманітні суспільно-політичні, екологічні, психологічні та філософські питання.

Простір центру «Вікно в Америку» активно залучається до проведення подій факультетами університету, запису інтерв'ю, фотозйомки, запису відеороликів для соціальних мереж, екскурсій тощо. ННІ «Фізико-технічний факультет» Каразінського університету провів низку заходів для школярів. У червні пройшов online захід від консультативного центру мережі **EducationUSA в Києві «Академічні можливості для українців в США»**, де було представлено студентське життя та освітні можливості у США.

У «Кирило-Мефодіївському центрі щотижня проводиться іспит на визначення рівня володіння державної мови для виконання службових обов'язків – за поточний рік було зареєстровано 800 відвідувань.

7.5 Обслуговування користувачів у Центрі-Інтернет-технологій

Надавалися консультації щодо роботи з наукометричними базами даних, та з повнотекстовими ресурсами.

У 2024 році було надано онлайн консультації **786** користувачам за зверненнями через електронні засоби комунікації, усього 1236.

Здійснювався моніторинг публікаційної активності науковців університету за 2024 рік у виданнях, що входять до міжнародних баз даних Scopus і Web of Science, та моніторинг бібліометричних показників: кількість публікацій, кількість цитувань, індекс Хірша, як університету, так і окремих науковців. Довідки були передані до наукової частини університету. На сайті постійно розміщується інформація про вебінари, що організовуються фахівцями Clarivate та Elsevier для України.

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- заслухати на засіданні Ради з науково-методичної роботи ЦНБ концепцію з удосконалення системи обслуговування користувачів;
- проводити постійний моніторинг ефективності використання бібліотечних сервісів і послуг;
- для удосконалення якості та ефективності надання бібліотечних послуг користувачам ЦНБ, працівникам відділів обслуговування постійно підвищувати свої знання та удосконалювати навички;
- Центр «Вікно в Америку» планує реалізувати новий грант від Посольства США в Україні, який буде спрямований на удосконалення обслуговування користувачів;
- для залучення нових користувачів та інформування наявних, постійно популяризувати сервіси бібліотеки.

7.6 Робота з попередження і ліквідації читацької заборгованості.

Питання роботи з попередження і ліквідації читацької заборгованості щорічно заслуховується на засіданнях Ради дирекції.

Діє наказ ректорату про заходи щодо збереження фонду ЦНБ на період воєнного стану (№ 0395-1/240 від 09/06/2023). В ньому йдеться про порядок взаємодії ЦНБ з користувачами, які завершують або переривають навчання чи роботу, в умовах дії воєнного стану, щодо повернення літератури, яка була видана для користування додому.

З 2020 року сектор електронної реєстрації читачів є єдиним пунктом для оформлення заміни літератури, загубленої читачами. Працівники бібліотеки надсилають користувачу у якого є заборгованість перед бібліотекою, скріншот його електронного формуляру та пропонують варіанти повернення книг до бібліотеки: це може бути повернення через пошту (відділення Нової пошти або Укрпошти), а якщо книги загублені, пропонують здійснити заміну втрачених книг на аналогічні, якщо жоден з варіантів не підходить, тоді пропонується грошове відшкодування вартості загубленого примірника. Для повернення літератури до бібліотеки працівники навчальних абонементів, за домовленістю з адміністрацією університету, здійснювали виїзди до гуртожитків, де студенти залишили підручники. Підручники були списані з читацьких абонементів, що дозволило уникнути заборгованості

У «Книзі обліку літератури, загубленої читачами, та тієї, що прийнята замість неї» в установленому порядку фіксуються дані про видання, яке вилучається, зокрема дата заміни, ПІБ читача, номер читацької картки, інвентарний номер, автор, назва та рік видання, а також про видання, яке приймається на заміну.

У 2024 році було зареєстровано **190** замін: **145** з них – навчальна література, **45** – наукова. Робота з книжковими замінами триває і до сьогодні.

Робота з книжковими замінами

Табл. 31

	2022	2023	2024
Навчальна література	302	151	145
Наукова література	19	49	45
Усього	325	200	190

Ведеться облік грошових відшкодувань: відображаються відомості про втрачену літературу – дата, ПІБ користувача, номер читацької карти, інвентарний номер або штрих-код втраченого екземпляра, а також автор, назва, рік видання. З іншого боку відображаються відомості про грошове відшкодування, що складається з номера платіжного документа та суми

грошового відшкодування. Також додається фрагмент виписки банку з бухгалтерії. У 2024 році загальна сума грошових відшкодувань склала 224 902.00 грн.

Табл. 32

Рік	2022	2023	2024
Грошові відшкодування	114375.00	251364.00	224 902.00 грн.

За запитамі студентів стосовно їх заборгованості працівники бібліотеки відповіли на понад **1014** листів.

Для зручності випускників університету залишилась активною послуга з повернення літератури до бібліотеки через поштові сервіси Укрпошти та Нової пошти, навіть знаходячись у Харкові читачі мають змогу або прийти особисто до бібліотеки або надіслати літературу на поштові відділення. За цей рік послугою користувались **28** читачів, що надіслали до бібліотеки **155** книжкових видань.

За рік було підписано **4590** обхідних листів, які були як у форматі електронної довідки, так у і традиційній паперовій формі. Електронний обхідний – «е-довідка» розроблено для зручності користувачів. У випадку, коли читач не зміг особисто підписати обхідний, але не мав заборгованості або повністю розрахувався з боргами, йому надсилалася на пошту «е-довідка», яку він міг передати до деканату.

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- Активізувати роботу з читацькою заборгованістю. Прикладати зусилля для мінімальних показників читацької заборгованості.

8 . БІБЛІОГРАФІЧНЕ І ДОВІДКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

8.1 Довідково-бібліографічне обслуговування

Довідкове та інформаційне обслуговування проводилося як офф-лайн, так і дистанційно.

Надавалися консультації з пошуку літератури в електронному каталозі традиційних карткових каталогах, електронних архівах eKhNUIR та eScriptorium. Консультації з пошуку літератури надаються користувачам у БД Absotheque Орас, яка запрацювала восени в тестовому режимі та за картковими каталогами. У 2024 р. працівники постійно надавали консультації он-лайн та в реальному часі з питань інформаційно-бібліографічної грамотності, роботи з БД, реєстрації в БД та ін.

Було виконано **13 487** довідок, із них **4 013** тематичних, в автоматизованом режимі виконано **6 724** довідок.

Табл. 33

№ з/п	Відділ	Кількість довідок	У т.ч. тематичних	Виконано в автоматизованому режимі
1.	Відділ обслуговування	6104	2384	3481
2.	Науково-бібліографічний відділ	1305	149	19
3.	Відділ книжкових пам'яток	900	29	-
4.	Відділ абонементів	920	100	820
5.	Відділ комплектування , наукової обробки та каталогізації документів	983		929
6	Відділ цифрових ресурсів, програмного і комп'ютерного забезпечення та дигіталізації фондів	1236		786
7.	Відділ міжкультурної комунікації	2039	1351	689
Усього		13487	4013	6724

Деякі приклади виконаних довідок наведено у *додатку № 2*

8.2. Консультації з індексування наукових публікацій

Користувачам бібліотеки надаються консультації з індексування наукових публікацій. У 2024 році було надано 1008 консультації з індексування наукових публікацій. Визначення індексу УДК – 789 визначення авторського знаку – 219. Відсоткове збільшення запитів від науковців та викладачів університету на визначення для майбутнього видання авторського

знаку свідчить про активізацію роботи з публікації книжкових видань, зокрема навчальних посібників. Стабільно зберігається співвідношення між консультаціями, наданими онлайн та безпосередньо під час візиту користувача до сектору каталогізування, організації каталогів та систематизації вітчизняних та іноземних документів: 94% від виконаних консультацій – це консультації, надані у дистанційному режимі – через листування поштою udk@karazin.ua. Це відповідно: 929 довідок загалом, з них визначення індексу УДК – 720 і визначення авторського знаку – 209. Архів дистанційних довідок з індексування наукових публікацій промаркований тематичними мітками і зберігається на електронній пошті.

Табл. 34

Назва показника	Виконання 2023 р.	План 2024 р.	Виконання 2024 р.	План 2025 р.
Консультації з індексування публікацій – всього:	716	700	1008	1000
у т.ч. в автомат.режимі (e-mail)	671		954	
Визначення індексу УДК для публікацій	580		789	
у т.ч. в автомат.режимі (e-mail)	547		745	
Визначення авторського знаку для публікацій	136		219	
у т.ч. в автомат.режимі (e-mail)	124		209	

8.3. Формування інформаційної культури

Протягом року до бібліотеки звертались із запитом про проведення додаткових занять з інформаційно-бібліографічної освіти та з цифрових компетенцій. Такі заняття проводились фахівцями Науково-бібліографічного відділу (14 акад. годин), відділу реєстрації та обслуговування користувачів (11 акад. годин), та адміністрацією бібліотеки. Окремим напрямком було проведення занять з особливостей доступу до міжнародних реферативних та повнотекстових баз даних для студентів та аспірантів університету.

Цього року ЦНБ вже традиційно була базою для проходження навчально-ознайомчої практики для студентів 3 курсу філософського факультету спеціальності «Філософія» (лютий, 2024) та «Культурологія» (листопад, 2024 р.). Всього було підготовлено і проведено 15 занять із пошуку інформації для науково-дослідної студентської роботи, зі стилів цитування та державних бібліографічних стилів, із особливостей роботи з електронними архівами та міжнародними повнотекстовими базами даних, із культури публікацій і наукової етики. Центральна наукова бібліотека як база практики дозволяє у дистанційному форматі безбар'єрно розвивати професійні компетенції студентів як дослідників і науковців.

У розкладі практик цього року фахівцями бібліотеки були запропоновані нові теми та практичне завдання – створення віртуальної виставки, використовуючи матеріал, знайдений у інформаційних ресурсах, зазначених у програмі виробничої практики. Студентам було запропоновано 5 тем, надано обкладинки та титульні аркуші книжок для складання бібліографічного опису за державним стандартом.

Програма практики передбачала:

1. Ознайомлення з програмою практики.
2. ЦНБ: історія та сучасність
3. Віртуальні книжкові виставки: платформи для створення та досвід

ЦНБ

4. Ознайомлення з Електронними архівами ЦНБ: Electronic Kharkiv National University Institutional Repository, eScriptorium – архівом рідкісних видань і рукописів для науки та освіти, архівом оцифрованих періодичних видань із фондів ЦНБ Karazin.Back2News

5. Державні та міжнародні бібліографічні стандарти. Оформлення списку літератури за державним стандартом

6. Огляд вітчизняних фахових періодичних видань з філософії, культурології, історії Європи. Робота з відкритими електронними ресурсами бібліотек України.

7. Фахові видання у повнотекстових базах даних та інформаційних ресурсів в електронній бібліотеці eLibraryUSA .

9. Ознайомлення з інформаційними ресурсами, міжнародними повнотекстовими базами даних (Springer, Research4Life) та наукометричними базами WEB OF SCIENCE, SCOPUS.

10. Як правильно цитувати та оформлювати цитати у студентських науково-дослідницьких роботах.

11. Штучний інтелект та бібліотека: практичний досвід та ресурси.

12. Підсумкове заняття: презентація віртуальних книжкових виставок учасниками практики.

Також фахівцями бібліотеки за замовленнями факультетів були проведені онлайн заняття для студентів, аспірантів за темами:

— ЦНБ: історія та сучасність

— Державні та міжнародні бібліографічні стилі. Оформлення списку літератури за державним стандартом

— Фахові видання у повнотекстових базах даних та інформаційних ресурсах в електронній бібліотеці eLibraryUSA

— Цифрові ресурси для медиків: бази даних та освітні платформи

- Цифрові навички для освіти
- Наукові ресурси для історичних досліджень.

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- Провести навчально-ознайомчі практики для студентів спеціальності «Культурологія» та «Філософія» у першому та другому семестрі 2025р.
- Проведення занять з інформаційно-бібліографічної грамотності для студентів та аспірантів за замовленнями від факультетів та відділу аспірантури.

9. КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА РОБОТА БІБЛІОТЕКИ

Культурна діяльність бібліотеки різноманітна на події, які дозволяють читачам спілкуватися через дискусійні круглі столи, клуби, семінари, зустрічі з відомими особистостями.

Культурно-просвітницька діяльність здійснювалася як у дистанційному, так і в традиційному форматах, охоплюючи університетську спільноту й потенційних абітурієнтів.

Працівники активно популяризували ресурси бібліотеки та постійно вдосконалювали інформаційні канали для промоції читання та поширення інформації про видатних діячів культури та освіти України, почесних докторів Каразінського університету, до національних свят та пам'ятних дат.

9.1. Виставкова діяльність.

Важливе місце у бібліотечно-інформаційній діяльності займає саме виставкова діяльність, оскільки виставки є ефективним засобом розкриття інформаційних ресурсів бібліотеки та можуть вважатися візитною карткою бібліотеки.

Пріоритетним напрямом у 2024 році залишалося національно-патріотичне виховання. До пам'ятних днів України та ключових державних дат було організовано віртуальні виставки, серед яких: «День пам'яті Героїв Крут», «День Соборності України», «Конституція України – основа реформування суспільства», «Свіча пам'яті. Голодомор 1932–1933 рр.», «Заради нашого життя. Героям Небесної Сотні присвячується» та інші.

Постійно діюча книжкова виставка **«Вишиванка слів: краса української писемності»**, присвячена вивченню та розвитку української мови. В експозиції представлені навчальні посібники, граматики, довідники, які сприяють глибшому розумінню багатства, особливостей і естетики українського слова. Виставка охоплює матеріали для всіх рівнів навчання — від початкового до більш поглибленого освоєння мови.

Важливою складовою ефективного функціонування виставкової діяльності та популяризації читання є створення **віртуальних виставок**. Вони дають змогу презентувати колекції та події бібліотеки користувачам, які перебувають далеко від університету і не мають можливості безпосередньо ознайомитися з тематичними книжковими експозиціями. Створення віртуальних виставок і публікація їх у форматі відеопрезентацій на каналі YouTube залишається пріоритетним напрямком роботи бібліотеки. Віртуальні виставки також розміщуються в електронному архіві eKhNUIR. На YouTube-

каналі наразі представлено **28** відео, кількість переглядів на YouTube каналі – **13 065**.

Популяризація краєзнавчої літератури є також однією з найважливіших функцій виставкової діяльності. Вихованню патріотичних почуттів, любові до рідної землі, до України, Харкова сприяють краєзнавчі експозиції про історичний, культурний розвиток краю, університету.

У 2024 році виповнилось **220 років від дня заснування Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна**. До цієї події було організовано цикл віртуальних виставок:

- «Перші підручники у фондах ЦНБ Каразінського університету»;
- 210-років від дня народження Амвросія Лук'яновича Метлинського (1814–1873) - українського поета, перекладача, вихованця Харківського університету;
- «Поет великої наснаги» - До 200-річчю від дня народження Яківа Івановича Щоголіва (1814–1898), українського поета, вихованця Харківського університету ;
- 185-річчю від дня народження Андрія Петровича Шимкова (1839–1919), фізика, професора Харківського університету;
- Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна в іменах.

До ювілейних дат було представлено:

- 210 років від дня народження Тараса Григоровича Шевченка (1814-1861), видатного українського поета, прозаїка, драматурга, художника, політичного та громадського діяча;
- 205 років від дня народження Пантелеймона Олександровича Куліша (1819-1897), українського письменника, фольклориста, етнографа, мовознавця;
- 130 років від дня народження Олександра Довженка (1894-1956), кінорежисера, драматурга ;
- 255 років від дня народження Александра фон Гумбольда (1769-1859), німецького вченого-енциклопедиста, фізика, географа, ботаніка, зоолога, природознавця, мандрівника;
- 175 років від дня народження Олени Пчілки (1849–1930) – української письменниці, перекладачки, видавниці, фольклористки та громадської діячки,
- Книги українських письменників, що були заборонені радянською владою – Микола Куліш.

Представлено виставки:

- До Європейського дня мови (Словники європейських мов у фондах ЦНБ),
- До свята Хелловін (Книги жахів у фондах ЦНБ),
- Пізнай Грецію через книги ЦНБ (До Дня незалежності Греції),
- До Дня Європи,
- Польській слід в історії Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (До Дня Незалежності Польщі),
- Світле Різдво Христове
- Книги видатних математиків та астрономів Харківського університету.

Під час візиту Надзвичайного і Повноважного Посла Федеративної республіки Німеччини в Україні Мартіана ЄГЕРА підготовані виставки «Німецька книга у ЦНБ» та виставка праць німецького поета, державного діяча Йоганна Вольфганга фон Гете з фондів Центральної наукової бібліотеки.

У грудні, у центрі "Вікно в Америку експонувалася художня виставка мисткині Лізи ГЛИБЧЕНКО **«Color Up Peace: миротворення в українському стилі»**. На виставці було представлено фотографії-роздуми людей із різних куточків світу, які відображають їхнє бачення і значення миру. За допомогою цифрових інструментів мисткиня перетворила їх на розмальовки, щоб через мистецькі практики інші могли долучитися до роздумів про мир, осмислити його значення і налагодити культурний діалог у світовій спільноті. Відвідувачі мали змогу не тільки ознайомитися з роботами, але й обрати та розмалювати своє художнє бачення миру.

У соціальних мережах бібліотеки на підтримку читання постійно представляються найрізноманітніші українські видання та книги зарубіжних авторів. Бібліотека має акаунти у Facebook, Instagram, Telegram та Threads, а також свій канал на YouTube. Інформаційно-ресурсний центр «Вікно в Америку» також адмініструє сторінки у Telegram, Instagram та Threads. Кожна соціальна мережа має свою аудиторію, що різниться як за віком, так і за особливостями сприйняття контенту. Загальна кількість підписників на всіх сторінках бібліотеки постійно збільшується і на початок 2025 року становить 5 966 підписників. Найбільш популярною та активною соціальною мережею на сьогодні є Instagram, що охоплює здебільшого молодіжну аудиторію. Постійно публікуються інформаційні та цікаві публікації, що висвітлюють такі рубрики, як цифрові ресурси, новинки бібліотеки, анонси заходів, книжкові рекомендації, сторінки з історії бібліотеки та бібліотечні інсайти. Постійною є рубрика з **промоції читання**, де представляються найрізноманітніші українські видання та сучасні книги зарубіжних авторів. За рік було

підготовлено та представлено **246 публікацій**, присвячених книгам та їх популяризації.

Сторінки у соціальних мережах бібліотеки є клієнтоорієнтованими, тобто плануючи та створюючи публікації враховуються й аналізуються відгуки та запити від наших користувачів. Також соціальні мережі залишаються найбільш актуальною платформою для комунікації з читачами, яким зручніше звертатися із запитом стосовно послуг та ресурсів бібліотеки саме через месенджери.

9.2. Масові заходи

Щомісяця бібліотека ставала майданчиком різноманітних подій та заходів, яких усього за рік було організовано та проведено **156 (додаток №3)**.

Протягом року було проведено низку заходів, що сприяли науковому, освітньому та емоційному розвитку учасників, підтримували студентську й наукову спільноту, а також сприяли адаптації та психологічній підтримці в умовах війни.

Велику увагу було приділено заходам, що стосуються підтримки ментального здоров'я, психологічної підтримки, надання першої медичної допомоги як для студентів, так і для правцівників.

— 7–8 березня 2024 року було проведено **тренінг «Захисник вдома: принципи спілкування, інструменти, практика»**. Тренерами виступили: **Олена КОПНА** – медіаторка, фасилітаторка діалогів у вирішенні групових конфліктів, психологиня у групах підтримки для родин військовослужбовців та **Тетяна КАЛЕНИЧЕНКО** – соціологиня, фасилітаторка діалогів, тренерка програм для громад, дружина військовослужбовця.

Під час тренінгу обговорювалися питання:

- ✓ Як допомогти ветерану адаптуватися в суспільстві?
- ✓ Особливості ідентичності військовослужбовців і їхніх родин.
- ✓ Видимі та невидимі аспекти спілкування з військовими.
- ✓ Міфи й факти про травму та ПТСР.
- ✓ Стратегії управління конфліктами.
- ✓ Інструменти ефективного спілкування з родинами військових.

Учасники отримали анкету та програму тренінгу, а по завершенню – сертифікати.

— Було проведено **тренінг із психоемоційної підтримки «Турбота і взаємопідтримка»** для батьків, опікунів, вихователів, вчителів,

психологів, тренерів та бібліотекарів, які працюють із дітьми віком. Учасники мали змогу долучитися до **п'яти зустрічей** у період із квітня по червень. Тренеркою виступила **Євгенія СКВОРЧЕВСЬКА**, кандидатка психологічних наук, доцентка Каразінського університету.

Під час тренінгу учасники отримали важливу інформацію про:

- психосоціальну підтримку себе й дітей;
- ранній розвиток дитини через гру;
- методи подолання стресу в умовах війни.

— У червні **Польською Гуманітарною Акцією (Polska Akcja Humanitarna)**, — неурядова організація, метою якої є надання гуманітарної допомоги та сприяння розвитку людям, постраждалим від стихійних лих і збройних конфліктів) було проведено тренінги за назвою **"Невідкладна багатосекторальна допомога людям, які проживають в Україні"**. Учасники ознайомилися з метафоричними картами і тренувалися використовувати їх на практиці. Волонтери організації **Анна КАРТАШОВА та Алєся ОБОЗНА** розповіли про те, як надавати психологічну та психосоціальну допомогу.

— У вересні 2024 року відбувся тренінг **«Перша допомога при травмі»**, ініційований Американським домом та Медичним Добровольчим Батальйоном «Госпітальєри» – українським волонтерським медичним батальйоном. Учасники ознайомилися з техніками першої допомоги при травмах. Тренінг став важливим кроком у розвитку навичок, які можуть врятувати життя.

— 17 грудня відбувся тренінг зі стресостійкості та надання першої психологічної допомоги **«Психологічна стійкість та перша психологічна допомога»** за підтримки **Жіночого фонду миру та гуманітарної допомоги ООН**. Захід був проведений Наталею **КОРОЛЬОВОЮ**, сертифікованою тренеркою та практичною психологинею. Тренерка розкрила основи стресостійкості, методи контролю стресу та стратегії надання першої психологічної допомоги людям у кризових ситуаціях

З нагоди **Всеукраїнського дня бібліотек** було підготовано традиційну серію заходів, які демонструють багатогранність бібліотечного життя. Серед низки заходів відбулася зустріч із дискусійною назвою **«Бібліотека – це**

бібліотека» з **Василем КМЕТЕМ**, істориком-медієвістом, директором Львівської муніципальної бібліотеки.

Проїшла зустріч з відомим харківським дослідником історії Слобожанщини письменником **Андрієм ПАРАМОНОВИМ**. Автор презентував кілька своїх книг, зокрема «Сковорода в місті мудрості Захарполісі», яка містить нові факти з біографії Григорія Сковороди. Крім того, були представлені роботи «Слобожанські образки. Новели старої Слобожанщини» та вибрані твори таджицького письменника Садриддіна Айні.

Відбулась зустріч з виконуючою обов'язки директора Харківського історичного музею імені М.Ф. Сумцова **Ольгою СОШНІКОВОЮ**. Зустріч стала надзвичайно емоційною та змістовною подією, що не лише допомогла присутнім дізнатись більше про діяльність Харківського історичного музею, але і поглянути на бібліотечні та музейні виклики під новим кутом.

Уже другий рік ЦНБ разом з інтелектуальним університетським клубом «Experto Credo» є ідейним натхненником тематичної події до Дня науки для школярів «*Магія книги - магія науки або "Scientia potentia est"*». В цьому році захід «**Магія книги – Магія науки: або один день з Альбертом Ейнштейном!**» відбувся завдяки підтримці та ентузіазму великої команди. Учні прослухали науково-популярні лекції від провідних вчених, пройшли по науковим локаціям, мандрували віртуальною мапою зоряного неба, брали участь у науковій вікторині та побачили виставку книжок видатних науковців – все це стало можливо завдяки співпраці Науково-дослідного інституту астрономії, Фізичного факультету, ННІ «Фізико-технічний факультет», Факультету радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем, Філософського факультету та ППО Каразінського університету, який організував подарунки учасникам заходу (*Програма заходу, додаток №4*)

Також були організовані:

- ✓ онлайн-захід «**Інклюзивне мовлення. Як уникати мови ворожнечі**» разом з Володимиром БЄГЛОВИМ, директором Американського дому у Львові та тренером з інклюзивності,
- ✓ «**Stories of War & Resilience: How Young Ukrainians & Pakistanis Shape the Future**» («Розмова між студентами України і Пакистану. Історії війни та стійкості: як українська молодь будує майбутнє»),
- ✓ перегляд документальних стрічок в рамках мандрівного фестивалю **Docudays UA**. Тема фестивалю — **"10 років триденної війни, що триває вже три століття"**.
- ✓ презентація монографії Юрія (Аміра) РАДЧЕНКО, директора Центру дослідження міжетнічних відносин Східної Європи. Його нова книга, **"Допоміжна поліція, місцева адміністрація, СД та ШОА 1941-1943"**,

присвячена одній з найтемніших сторінок в історії людства — Голокосту в період Другої світової війни.

- ✓ У травні відбулася зустріч з етнологом, доцентом, в.о. зав. кафедри українознавства філософського факультету Наталією АКСЬОНОВОЮ з теми «**Соборність України: міф чи реальність?**» де учасники заходу дізнались про особливості формування нації, про те, як "будителі нації" сприяли поширенню національної ідеї, обговорили особливості мовних діалектів в Україні та заглибились в історію об'єднання українського народу.
- ✓ У червні пройшла зустріч з директором НДІ астрономії Вадимом КАЙДАШЕМ учасники дізнались багато цікавих та маловідомих фактів з життя славнозвісного українського астронома М.П. Барабашова та з історії створення Харківського планетарію.

Відбулися 15 ознайомчих екскурсій бібліотекою зі школярами (4,7,10-11 класи).

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- До 220 річниці відкриття Університету та відкриття ЦНБ підготувати цикл заходів, а саме:
 - ✓ Провести круглий стіл, присвячений 220 річниці бібліотеки.
 - ✓ Провести заходи, присвячені наданню читальним залам імен видатних вчених університету.
 - ✓ Презентація покажчиків до ювілею Університету та бібліотеки.
- Враховуючи прийнятий у 2024 році Закон «Про застосування англійської мови в Україні», що закріплює статус англійської мови як однієї з мов міжнародного спілкування в Україні, планується продовжувати напрямок культурно-просвітницької діяльності з популяризації англійської мови.
- Продовжувати цикл виставок до національних свят та пам'ятних днів України, університету організувати віртуальні виставки та представляти матеріал на YouTube каналі. План виставок на перше півріччя 2025 року (*додаток № 5*).
- Постійно формувати інтерес до читання української книги шляхом промоції читання, у т.ч. у соціальних мережах бібліотеки. Рекомендувати до читання національно-патріотичну літературу та представляти інформацію у веб-просторі;
- Продовжувати цикл виставок присвячених книгам, що були заборонені радянською владою.

- Прищеплювати любов до читання, до історії своєї країни, свого міста і краю та інших країн шляхом проведення заходів онлайн та офлайн на тему «Знайомство з країною через книги та їхніх героїв».
- Підготувати заходи до Дня бібліотек;
- Організувати до Дня науки захід, присвячений науковим досягненням університету.

10. НАУКОВА РОБОТА

Наукова діяльність бібліотеки охоплювала такі напрями:

- **Науково-дослідна робота:** опрацювання наукового об'єкта, що має статус національного надбання – «Фонд книжкових пам'яток Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна»; збереження книжкових фондів, виявлення та поповнення колекцій рідкісних видань; дослідження стародруків, вивчення історії України, Харкова, Харківського університету та бібліотеки; книгознавчі дослідження, аналіз провенієнцій і маргіналій у рідкісних виданнях.
- **Науково-організаційна робота:** організація та участь у конференціях, науково-практичних семінарах, презентаціях, вебінарах тощо.
- **Бібліографічна діяльність:** укладання бібліографічних покажчиків.
- **Публікаційна активність:** підготовка статей про діяльність бібліотеки.
- **Робота з цифровими ресурсами:** супровід АБІС, використання інформаційних технологій у роботі бібліотеки, підтримка інституційного репозитарію університету, електронних архівів бібліотеки, створення та збереження власних цифрових ресурсів.

Наукова діяльність ЦНБ у поточному році була спрямована на науково-дослідну роботу з колекціями, організацію та участь у конференціях і семінарах, укладання бібліографічних покажчиків та підготовку статей про діяльність бібліотеки. За рік ЦНБ була організатором двох круглих столів: Всеукраїнського "Коли війна не в книжках: читач і бібліотека" та міжнародного "Інтелектуальні лінгвомандрівки скарбами мов". Обидві події отримали схвальні відгуки від доповідачів та учасників, а міжнародний круглий стіл "Інтелектуальні лінгвомандрівки скарбами мов" об'єднав не лише бібліотекарів, але й лінгвістів України, Польщі та Великобританії. Протягом року продовжувалась бібліографічна робота з фіксування воєнних подій, збирався матеріал щодо хроніки війни у м. Харків та в університеті. Ці дані представляються у відкритому електронному архіві університету.

10.1 Науково-дослідна робота

Незважаючи на складні умови, накопичуючи досвід роботи під час війни, бібліотека продовжує функціонувати, перебудовує напрямки робіт, щодо виконання всіх функцій для забезпечення збереження унікальних фондів національного надбання, вивчення та наукового опрацювання документів, забезпечення наукових, освітніх, культурних потреб користувачів. Фонд книжкових пам'яток має велике значення для розвитку української та світової науки. Він слугує важливим джерелом знань та інформації, які можуть бути

використані для наукових досліджень, навчання та культурного розвитку. Українські стародруковані книги та рукописи містять унікальні дані, які можуть пролити світло на історичні події, культурні традиції та розвиток думки минулих сторічч. Перша українська періодика є свідомством історичних, політичних, наукових, культурних подій на Слобожанщині. Дослідження її сприяє розкриттю історії рідного краю, розумінню української культури, географії, економіки, політики.

Усі роботи з утримання, збереження та розвитку наукового об'єкту, що становить національне надбання – Фонд книжкових пам'яток Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна обумовлюються **нормативно-правовими документами:**

Закон України Про вищу освіту

Закон України Про бібліотеки і бібліотечну справу

Наказ Міністерства культури України № 437 від 14.06.2016 р. Про затвердження Порядку відбору рукописних книг, рідкісних і цінних видань до Державного реєстру національного культурного надбання

Розпорядження Кабінету Міністрів України №650-р від 28 серпня 2013 р. Про віднесення наукових об'єктів до таких, що становлять національне надбання

Статут Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Кодекс цінностей Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Положення про Центральну наукову бібліотеку Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Положення про відділ книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Правила користування Центральною науковою бібліотекою Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Правила користування документами у читальному залі відділу книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Договір Міністерства освіти і науки України та Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна № Н/103-2014 від 11 лютого 2015 р., Додаткова угода № 11 від 15 січня 2024 р. до договору на виконання робіт з утримання, збереження та розвитку наукового об'єкту, що становить національне надбання – Фонд книжкових пам'яток Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У 2024 р. було укладено Додаткову угоду № 11 від 15 січня 2024 р. до

Договору № Н/103-2014 від 11 лютого 2015 р. на виконання робіт з утримання, збереження та розвитку наукового об'єкту, що становить національне надбання – Фонд книжкових пам'яток Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Фонд книжкових пам'яток Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна як науковий об'єкт, що отримав статус національного надбання у 2013 р., представлений унікальними, рідкісними і цінними документами – пам'ятками вітчизняної і світової культури. Обсяг цього фонду складає **85000** одиниць зберігання.

У Відділі наукових технологій збереження фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (НБУВ) виконано реставраційні й консерваційні роботи зі збереження трьох українських стародруків XVII, XVIII ст., з дотриманням національних і світових норм збереження рукописного та стародрукованого надбання:

1. *Galatowski, Joannicy (1620-1688). Rozmowa Bialocerkiewska I Ioannicyusz Galatowski.-[Nowgorod Siewierski]: W Typographiey Nowgorodzkiey, [1676].-[1].18s.*
2. *Молитвослов. – Чернигов: Типографія Троїцько – Ілльїнської обители. - 1749. – 245 ар. – in 12.*
3. *Псалтир. – Київ: Типографія Києво-Печерської лаври. – 1855. – 311 ар.*

Реставрація українських стародруків включала наступні основні операції: огляд документів, визначення й опис їхнього стану, дезінфекційна обробка документів, очищення і стабілізація аркушів, доповнення втрачених частин аркушів, зведення розривів, зміцнення аркушів, реставрація оправ та оправлення книг, виготовлення захисних пристосувань для зберігання документів, оформлення Паспортів реставрації.

Для МОН України було підготовлено звіт про наукові результати, отримані з використанням об'єкта Національного надбання **«Фонд книжкових пам'яток Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна»** у 2024 році.

Також за запитом МОН України були підготовлені відповіді на питання **«Опитувальника щодо ефективності утримання, збереження та розвитку наукових об'єктів, що становлять національне надбання»** (61 сторінка).

Науково-дослідна робота у відділі книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів зосереджена на формуванні фондів колекцій, історико-книгознавчих дослідженнях, на підготовці і написанні наукових статей, укладанні бібліографічних покажчиків, наукових каталогів. Історико-книгознавчі дослідження стосувалися як окремих видань із фонду книжкових пам'яток, так і колекцій.

Продовжується робота над укладанням, редагуванням наукових каталогів, бібліографічних покажчиків. Закінчено роботу над укладанням покажчика «Україномовна книга в фондах Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна: 1808-1917 рр.» - покажчик передано до наукового редагування. Покажчик містить 2021 бібліографічних записів.

Продовжується формування фондової колекції «Юдаїка». Процес створення колекції включає в себе фронтальний перегляд фонду, з метою виявлення видань та їхнього опрацювання (пошук відомостей про авторів, видавців, власників, бібліографічний опис видань. Колекція «Юдаїка» наразі нараховує 889 видання. З них в окрему колекцію виділено 617 видань, решта входить до складу інших колекцій. Робота продовжується.

Створюються або оновлюються паспорти на колекції книжкових пам'яток з попримірниковим описом та з урахуванням особливостей друку, оправи, побутування у часі, наявності провенієнцій та маргіналій.

З об'єктивних причин тимчасово відкладено роботу над покажчиком «Британіка Англійська книга XVII-XVIII ст. в фонді ЦНБ Каразінського університету».

Фахівці відділу брали участь у проєкті відділу «Україніка» Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка «Inmemoriam. Некрологи харків'ян – джерело краєзнавчих біографічних студій.

Біобібліографічний ресурс» (https://nekrolohy.blogspot.com/p/blog-page_24.html?m=1&fbclid=IwAR2btgJMfFe7CQHJAoUZnCocwuLxagKANJq2M90v46D2DFBdLDfKSXMtIlo). В результаті пошукової роботи надано 77 некрологів.

З метою вшанування пам'яті видатних випускників Вчена рада Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна 30 вересня 2024 року ухвалила рішення про присвоєння імен читальним залам, розташованим в історичній будівлі Центральної наукової бібліотеки, де надається доступ до видань із Фонду книжкових пам'яток:

- читальному залу № 10 ім'я українського поета, літературознавця, перекладача, діяча дисидентського руху в Україні, випускника Харківського університету **Івана Світличного**;
- читальному залу (для роботи з рукописами) – ім'я видатного славістознавця, історика української літератури, активного учасника діаспорного наукового та культурного життя, Почесного доктора Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна **Юрія Шевельова**. Формується колекція книг Юрія Шевельова та видань, присвячених вченому.

Серед завдань іменних читальних залів буде: надання документів користувачам для вивчення життя, діяльності й наукової спадщини вчених, забезпечення користування документами читальних залів на всіх видах носіїв інформації; збереження спадщини видатних учених; створення повнотекстових електронних баз їхніх праць; підтримка зав'язків з українською діаспорою за кордоном.

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- Продовжувати роботу з підтримки об'єкта НН «Фонд книжкових пам'яток Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна» згідно з планом заходів на 2025 р., необхідних для його утримання, збереження і розвитку;
- Продовження проведення превентивних заходів, як технології збереження особливо цінних документів – рукописів, стародруків та ін., а саме: процесу створення цифрових копій за допомогою сучасного планетарного широкоформатного кольорового сканеру настільного типу формату А1 – Zeutschel OS 12000, з метою збереження оригіналів та надання відкритого доступу до культурної спадщини;
- Продовжити співпрацю з Відділом наукових технологій збереження фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського;
- Створення паспортів на рідкісні видання та колекції, відділу книжкових пам'яток, цінних видань та рукописів;
- Проведення історико-книгознавчих досліджень та публікацій результатів у вигляді статей.

10.2 Науково-організаційна робота

Конференції, семінари, круглі столи організовані та проведені ЦНБ у 2024 році:

21.05.2024 р. на базі Центральної наукової бібліотеки у співпраці з Студентською радою Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Науковою бібліотекою Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, Науково-технічною бібліотекою Національного університету «Львівська політехніка» відбулося засідання Круглого столу **«Коли війна не в книжках: читач і бібліотека»**. Студенти, бібліотекарі, викладачі, видавці, письменники обговорювали питання: вплив війни на культуру читання, роль літератури у формуванні національної ідентичності під час війни, про книги, які допомагають долати труднощі воєнного часу, про сучасну творчість письменників. В обговоренні брали участь: українська письменниця і журналістка Анна ГІН, заступниця головного редактора ТОВ «Видавництво

Vivat» Олена РИБКА, письменник, видавець і генеральний директор видавництва «Фоліо» Олександр КРАСОВИЦЬКИЙ. До обговорення долучилися студенти філологічного та філософського факультетів Каразінського університету, студенти Інституту комп'ютерних наук та інформаційних технологій, Інституту гуманітарних і соціальних наук Національного університету «Львівська політехніка», студенти факультету міжнародних відносин і журналістики Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, а також голова Студентської ради Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. До дискусії долучилися й фахівці Центральної наукової бібліотеки та запрошені гості. *(Додаток № 6, програма заходу).*

12.11.2024 р. пройшло засідання Міжнародного круглого столу **«Інтелектуальні лінгвомандрівки скарбами мов»**, організаторами якого виступили: Центральна наукова бібліотека, факультет іноземних мов, філологічний факультет Каразінського університету; філологічний факультет та Наукова бібліотека Ужгородського національного університету; Науково-технічна бібліотека Національного технічного університету «Львівська політехніка» та за участі Британської бібліотеки (Лондон, Велика Британія). Активну участь в організації та проведенні круглого столу брали колеги з Польщі. Модераторами засідань круглого столу виступили: в. о. завідувача кафедри української мови, координаторка українсько-польської співпраці Управління міжнародних відносин Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, доцентка, кандидатка філологічних наук Софія БУТКО, заступниця директора НТБ Національного університету «Львівська політехніка» Олена ХАРГЕЛІЯ, старший викладач кафедри української мови філологічного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна Славомір ВАВРИШУК, завідувачка кафедри англійської філології та методики викладання іноземної мови Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, кандидатка філологічних наук, доцентка Ірина МОРОЗОВА, провідна кураторка слов'янських і східноєвропейських досліджень колекцій Британської бібліотеки, докторка філософії Катя РОГАЧЕВСЬКА, директорка Наукової бібліотеки Ужгородського національного університету, кандидатка філологічних наук Марія МЕДВЕДЬ, директорка Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна Ірина ЖУРАВЛЬОВА, заступниця директорки Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна Катерина ЛИСКОВА.

Обговорювалися діалекти Слобожанщини, Гуцульщини та Закарпаття, а також польські й британські діалекти. У круглому столі брав участь відомий

мовознавець з Британії Джонні РОБЕРТСОН та Наталя МІСЮК, авторка проєкту «Давай займемось текстом», який стає дуже популярним в Україні. Під час обговорення виникла ідея перевидати праці відомого вченого, провідного діяча у нормуванні української літературної мови, професора університету Олексу Синявського, який був репресований сталінською владою. Усі спікери та модератори отримали сертифікати. *(Додаток № 7, програма заходу).*

Щорічно до Дня науки бібліотека організовує наукові-популярні заходи для учнів міста. 18 травня 2024 року відбувся захід **«Магія книги – Магія науки: або один день з Альбертом Ейнштейном!»**, що став можливим завдяки ентузіазму університетської команди Центральної наукової бібліотеки Каразінського університету Науково-дослідного інституту астрономії, Фізичного факультету, ННІ «Фізико-технічний факультет», Факультету радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем, Філософського факультету, ППО Каразінського університету та наукового клубу «*Experto crede*». Зокрема, учасники відвідали лекції провідних учених, екскурсії науковими локаціями, мандрівку віртуальною мапою зоряного неба, брали участь у науковій вікторині та ознайомилися з виставкою книжок видатних науковців. На заході були присутні учні харківських шкіл та їхні батьки, а кожен учасник отримав сертифікат про участь у заході та пам'ятний подарунок.

Протягом року (щоквартально) спільно з Національним історико-культурним заповідником **«Гетьманська столиця» (м. Батурин)** проводились зустрічі (онлайн) для бібліотекарів, істориків, культурологів на тему – **«Вивчаємо історію України по новому»**. Були заслухані лекції, представлені книги та документи, що зберігаються в обох установах з теми: **«Спадок Гетьманщини», «Кирило Розумовський та його роль у розбудові Гетьманщини»; «Бібліотека останнього гетьмана України»; «Пилип Орлик і перша українська Конституція»**.

Протягом року для користувачів активно працювали клуби з удосконалення англійської мови **Freedom Camp**. Було відкрито новий проєкт **«Lead & Speak Club»**, що орієнтований на сприяння розвитку лідерських якостей, навичок успішного працевлаштування та міжкультурного обміну. Проєкт реалізується у партнерстві між «Вікнами в Америку» та пілотної програми віртуальної служби Корпусу Миру. Заняття відбуваються віртуально на платформі Zoom щотижня, завершити проєкт планується у першому кварталі 2025 року, по завершенню проєкту учасникам планується видати сертифікати.

Бібліотека надає приміщення факультетам та інститутам університету, які проводять наукові заходи для учнів міста.

1 березня у бібліотеці ННІ «Фізико-технічний факультет» Каразінського університету провів **20-й Міжнародний майстер-клас з фізики елементарних частинок**. У заході взяли участь учні старших класів Харківщини. Вони прослухали лекції від провідних вчених - доктора технічних наук, професора, завідувача кафедри матеріалів реакторобудування та фізичних технологій Сергія ЛИТОВЧЕНКА, доцента кафедри прикладної фізики та фізики плазми Інни АФАНАСЬЄВОЇ та студентів ННІ «ФТФ». Школярі долучились до практичної обробки реальних експериментальних даних з Великого адронного коллайдера CERN (Швейцарія) з експерименту CMS. Учасники заходу також підключились до міжнародної відеоконференції разом з іншими науковими інститутами: Національним інститутом ядерної фізики (Катанья, Італія), Університетом Гельсінкі (Фінляндія), IGFAE (Сантьяго де Компостела, Іспанія) та модераторами з CERN (Швейцарія).

18 березня Центральна наукова бібліотека стала місцем проведення майстер-класу під назвою **«Терапія елементарними частинками»**, який відбувся на базі ННІ «Фізико-технічний факультет» у Каразінському університеті. Такий захід проводився вперше в Україні для старшокласників Харківщини. На майстер-класі був продемонстрований вплив фундаментальних досліджень на медичні застосування.

У серпні 2024 року розпочала свою діяльність **«Літня школа з ядерної фізики»** для учнів старших класів, метою якої є надання молодим талантам можливості ознайомитися з основами науки, здатної трансформувати сучасний світ.

Фахівці бібліотеки брали участь у конференціях та семінарах, що були організовані провідними бібліотеками та науково-культурними організаціями

— 30 січня 2024 р. директор ЦНБ Ірина ЖУРАВЛЬОВА та фахівці бібліотеки брали участь у міжнародній Zoom конференції **«Історія створення національного зведеного каталогу Польщі та співпраця з ним бібліотек України»**, де розглядалися принципи та організація роботи зведеного каталогу Польщі NUKAT. IT центр проєкту NUKAT розташований в бібліотеці Варшавського університету.

— 31 січня 2024 р., директор ЦНБ І.К. ЖУРАВЛЬОВА брала участь у засіданні круглого столу **«Створення Національної електронної бібліотеки України»**, що проходив за участі т.в.о. міністра культури та інформаційної політики України – Ростислав КАРАНДЄЄВА та голови Бюро ЮНЕСКО в Києві – К'яри Децці БАРДЕСКИ.

— 4 квітня 2024 р. на базі Національної бібліотеки Франції відбувся вебінар для фахівців з бібліотечної справи Франції **«Solidarite Ukraine»**, де було

- заслухано доповідь заступника директора ЦНБ Катерини ЛИСКОВОЇ **«Колекція французьких рукописів часів Великої Французької революції у фонді Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна».**
- 10 травня .2024 р. зав. відділу ПРОЦЬ Н.В. брала участь у ІХ Всеукраїнській науковій конференції «Теоретичні та прикладні аспекти біографістики: до 170-річчя від дня народження Миколи Федоровича Сумцова» з презентацією віртуальної книжкової виставки: **«Книги з фонду Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна до 170-річчя М. Ф. Сумцова».**
 - 14.05.2024 р. директор ЦНБ І.К. Журавльова, зав. відділу Н.В Проць., зав. сектору Ю.Ю. Полякова брали участь у роботі круглого столу **«Особові фонди вчених в архівних, музейних та бібліотечних установах України: проблеми формування, забезпечення збереженості та особливості введення до наукового обігу»**, що був організований до 55-річчя ЦДНТА України та виступили з доповідями: «Особиста бібліотека Стефана Яворського у фонді книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів ЦНБ Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна: історія, дослідження, реконструкція»; «Особисті бібліотеки професорів Харківського університету у фонді книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів ЦНБ Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна»; «Книги єврейської тематики з особистої бібліотеки професора Харківського університету М. Й. Криштафовича».
 - 19-20 та 26-27 червня 2024 р. працівники бібліотеки: директор ЦНБ І.К. ЖУРАВЛЬОВА, реставратори А. М. ШИРОКОРЯДОВА, К. С. ДЕРЕВ'ЯНКО-ВОЛІК брали участь в онлайн-курсі від фахівців Національної бібліотеки Чехії **«Врятувати писемну культурну спадщину».**
 - 26 вересня 2024 року директор ЦНБ І.К. ЖУРАВЛЬОВА та зав. відділу І.М. КРИВУЛЬКІН брали участь (онлайн) у роботі науково-методичного семінару **«Оцифрування фондів наукових бібліотек: сучасний стан і перспективи»**, що був організований відділом науково-методичної роботи Інституту бібліотекознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.
 - 11-12 грудня 2024 року директор ЦНБ І.К. ЖУРАВЛЬОВА, зав. відділу Н.В. ПРОЦЬ, зав. сектору Ю.Ю. ПОЛЯКОВА, зав. сектору І.В. СТОВБІР, провідний бібліотекар Л. О. ЮРІКОВСЬКА брали участь у Всеукраїнській науково-практичній конференції за міжнародною участю **«Пам'ятки писемності та культури: вивчення, збереження,**

популяризація» (онлайн), що була організована Одеською національною науковою бібліотекою під егідою Міністерства культури та стратегічних комунікацій України у співпраці з Інститутом книгознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

Фахівці ЦНБ також брали участь на семінарах, конференціях у 2024 році: 29.03.2024 р. Наукова конференція XV Луньовські читання «Шляхи та методи поповнення музейних зібрань: історія та сучасний досвід» в онлайн-форматі; 18.04.2024 р. XXVIII Міжнародна наукова конференція «Слобожанські читання»; 18-21.09.2024 р. XIV Львівський міжнародний бібліотечний форум «Бібліотека: вічні цінності перед викликом змін», 27.09.2024 нетворкінг «Бібліотеки Харківщини: виклики російсько-української війни», присвяченому Всеукраїнському дню бібліотек; 27.09.2024 р. Всеукраїнська науково-практична конференція «Іван Котляревський у дослідження і творчих інтерпретаціях»; 24-25.10.2024 XXVII Всеукраїнській онлайнівій науково-практичній конференції «Короленківські читання»; 8-10.2024 р. Міжнародна наукова конференція «Бібліотека. Наука. Комунікація. Інтеграція у міжнародний бібліотечний простір» (НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського);

Протягом 2024 р. фахівці бібліотеки були учасниками циклу вебінарів від Компанії Clarivate, тематикою яких є робота з науковою реферативною базою Web of Science, отримали сертифікати для подальшого консультування науковців університету за їх запитами.

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- Спільно з філологічним факультетом університету організувати та провести семінар **«Українська книга: дослідження, вивчення, збереження»** – IV квартал;
- Взяти участь в організації XVI Луньовських читаннях **«Музейні, бібліотечні та архівні сховища: історія, виклики сьогодення та інновації»**.
- Взяти участь в організації Всеукраїнської наукової конференції **«Теоретичні та прикладні аспекти біографістики: родина істориків Єфименків»**.

10.3 Наукові стажування

У 2024 році два фахівця бібліотеки долучились до міжнародних програм професійних стажувань.

За підтримки Французького інституту в Україні (Institut français d'Ukraine), Міністерства культури Франції та Національної бібліотеки Франції стало можливим стажування за програмою Résidence Culture у Національній бібліотеці Франції, яке було спрямоване на ознайомлення з досвідом створення бібліотечних цифрових колекцій та проведення реставраційних робіт з рідкісними виданнями. Заст. директора К. ЛІСКОВА в квітні 2024 року пройшла стажування у Національній бібліотеці Франції, де вивчала досвід роботи зі створення бібліотечних цифрових колекцій та консультування з французькими фахівцями стосовно проєкту «Колекція французьких рукописів та цінних видань у фондах ЦНБ», а також знайомство з проєктом із оцифрування французьких рідкісних видань «Галліка». Окремим питанням у Національній бібліотеці Франції стало ознайомлення з досвідом французьких колег у питанні збереження культурної спадщини. Під час стажування була можливість поглибити знання про діяльність першого бібліотекаря та викладача харківського університету Якова Яковича Белен де Баллю (Jacques Nicolas Belin de Ballu). Відомий філолог у 1788 році був обраний членом Паризької Королівської академії написів і красного письменства, а у 1804 році отримав посаду професора грецької та французької літератури у Харківському університеті. Стажування дало можливість не лише занурись у світ цифрових колекцій та сучасних бібліотечних сервісів, але й сприяло професійному обміну і поширенню інформації про діяльність бібліотек України під час війни та безпосередньо досвіду роботи Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету.

У вересні 2024 р. відбулось стажування працівника бібліотеки О. АЗАРЕНКОВОЇ за темою «Європейська спадщина за часів культурних змін» на базі Університету Миколая Коперника (м. Торунь, Польща), спрямованого на ознайомлення з досвідом реставрації та діджиталізації в університетській бібліотеці.

10.4 Бібліографічна діяльність

Підготовано до публікації в електронному вигляді та розміщення в репозитарії університету покажчики:

- Історія Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна : сист. покажч. літ. за 2005–2024 рр. / Харків. нац. ун-т імені В. Н. Каразіна, Центр. наук. б-ка.
- Історія Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (2005–2024) : бібліогр. покажч. / Харків. нац. ун-т імені В. Н. Каразіна, Центр. наук. б-ка.

У покажчику «Історія Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна» представлено розділ **«Каразінський університет під час російсько-української війни (2014 –)»**, який поділяється на підрозділи: 2014–2021 рр.: загальні матеріали; Каразінці – учасники антитерористичної операції, операції об'єднаних сил; «Небесні» каразінці – окремі персоналії. Інший підрозділ – Каразінський університет під час повномасштабної війни (2022 р. –) включає підрозділи: загальні матеріали; зруйновані будівлі університету; Каразінці – учасники повномасштабної російсько-української війни (2022 – ...); Навчальний процес під час війни (з основного підрозділу навчально-виховна робота є посилання на цей підрозділ); Студентство під час війни. Створено майже 3 тис. записів.

Покажчик «Історія Центральної наукової бібліотеки Харківського Національного університету імені В. Н. Каразіна за 20 років (2005–2024)» : бібліогр. покажч. Хронологічний покажчик «Історія ЦНБ за 20 років (2005–2025)» продовжує попередній покажчик «Історія Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна за 210 років (1804—2014) : бібліогр. покажч. — Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. — 282 с.», що розміщений в електронному архіві університету в колекції «Бібліографічні покажчики». У межах одного року записи умовно розподіляються на такі розділи: Загальні праці про ЦНБ; Статті про окремі напрямки роботи бібліотеки; Персоналії працівників; Бібліографічні матеріали; Фото. На відміну від попереднього покажчика, він включає не тільки друковані матеріали про наукову бібліотеку одного з найстаріших університетів України, а й посилання на електронні джерела. Також доданий розділ «Публікації ЦНБ на каналі «Youtube». Кількість записів складає понад 900.

Закінчено роботу над укладанням покажчика **«Україномовна література у фондах ЦНБ Каразінського університету: 1808-1917 рр.»**- покажчик передано до наукового редагування. Покажчик містить відомості про книги та продовжувані видання з 1808 по 1917 рр. До покажчика увійшли не тільки твори, які написані українською мовою, але й ті, де є україномовні глави, частини чи фрагменти. У покажчику представлено 2061 запис.

Протягом року проводилася робота над покажчиком **«Британіка: Англійська книга XVII-XVIII ст. у фонді ЦНБ Каразінського університету»**. До покажчика увійшли книги англійською мовою та книги, що були видані різними мовами на території Великої Британії протягом XVII-XVIII століть. З об'єктивних причин роботу тимчасово призупинено.

До покажчика «Юдаїка у фонді ЦНБ Каразінського університету»

відібрано наукові, публіцистичні, художні видання (книги, брошури, часописи) різними мовами, таким, як іврит, ідиш, латинська, англійська, німецька, французька, українська, польська та інші слов'янські мови. Хронологічні межі колекції: XVI ст. (1527) – перша половина XX ст. (1948 р.) (художня літ-ра на ідіші). Під час опрацювання книг особливу увагу було зроблено як на джерело надходження видань до бібліотеки (якщо його можна було виявити), так і на власницькі надписи, автографи, екслібриси тощо.

Об'єм колекції складає 887 видань

Проведено роботу з редагування біобібліографічного покажчика «**Сергій Іванович Посохов: до 60-річчя вченого**».

Роботу над покажчиком «**Кирилична книга в фондах ЦНБ**» не було розпочато, у зв'язку з хворобою працівника.

В електронному архіві розміщено покажчики:

1. Війна в Харкові та Харківській області (2022–2023) : Хроніка подій у посиланнях за друге півріччя повномасштабної російсько-української війни (1.09.2022–28.02.2023) / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна ; уклад. С. Б. Глибицька. – Харків, 2023. – 177 с. – URL:<http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/17941>
2. Війна в Харкові та Харківській області : Хроніка подій у посиланнях за 3-тє півріччя повномасштабної російсько-української війни (1.03.2023–31.08.2023) / уклад. С. Б. Глибицька ; Харків. нац. ун-т імені В. Н. Каразіна, Центр. наук. б-ка. – Харків, 2024. – 156 с. – URL:<https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18387>
3. Небесні каразінці: викладачі, співробітники, студенти, випускники Каразінського університету, які загинули під час російсько-української війни (2014– грудень 2023 року) / уклад. С. Б. Глибицька ; Харків. нац. ун-т імені В. Н. Каразіна, Центр. наук. б-ка. – Харків, 2024. – 8 с., 58 фот. – URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18182>

ПЛАНУЄТЬСЯ:

1. Розмістити а електронному архіві університету покажчики:
 - Історія Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна : сист. покажч. літ. за 2005–2024 рр. / Харків. нац. ун-т імені В. Н. Каразіна, Центр. наук. б-ка.
 - Історія Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (2005–2024) : бібліогр. покажч. / Харків. нац. ун-т імені В. Н. Каразіна, Центр. наук. б-ка.

2. Після проведення наукового редагування розмістити в електронному архіві покажчик «Україномовна література у фондах ЦНБ Каразінського університету : 1808-1917 рр.».
3. Продовжувати роботу над підготовкою покажчика «Юдаїка у фонді ЦНБ Каразінського університету»
4. Розпочати роботу над покажчиком «Кирилична книга в фондах ЦНБ».

10.5 Публікаційна діяльність

Фахівці ЦНБ приділяли значну увагу написанню наукових статей.

Працівниками бібліотеки були написані 48 статей для української професійної преси і 7 у міжнародній. Статті представлено у наукових Вісниках університету, у таких збірниках наукових статей, як «Культурна спадщина Слобожанщини», «Пам'яткознавчі студії дослідників ХХІ ст.», у науковому збірнику видавництва Польської академії наук та знань та ін. *(додаток № 8)*

Статті, які присвячені загиблим каразінцям публікуються в репозитарії університету та представляються англійською мовою на сайті – URL: <https://braveaction.org/ua/stories/the-universe-and-human-dignity>.

Український професійний журнал «**Бібліотечний форум**» присвятив окремий номер 220-річниці бібліотеки, де представлено 14 статей про різноманітну діяльність бібліотеки.

10.6 Застосування інформаційних технологій

У всіх напрямках роботи ЦНБ активно застосовує інформаційні технології, створює власні цифрові ресурси для використання університетською спільнотою в освітньому та науково-дослідному процесах.

Вже багато років користувачам ЦНБ надається доступ до цифрових ресурсів, як створених бібліотекою, так і придбаних університетом або наданих у тестовий доступ. Це: електронний каталог, інституційний репозитарій, архіви рідкісних видань та періодичних видань, віртуальні виставки, е-екскурсії бібліотекою, доступ до наукометричних та повнотекстових ресурсів, лекції для користувачів на платформі ZOOM, інформація на каналах у соціальних мережах. Сучасні процеси інформатизації бібліотеки перебувають у постійній залежності від новітніх інформаційних технологій, до яких вони весь час вимушені пристосовуватися в процесі їхнього просування у суспільстві. Змінюються форми й види роботи з користувачами. Застосування інформаційних технологій у роботі бібліотеки – це перш за все: безперебійна робота АБІС, постійний доступ до власних та

світових інформаційних баз даних. Бібліотека пропонує користувачам різноманітні ресурси та послуги, якими можна скористатися безпосередньо у бібліотеці або віддалено, знаходячись у іншому місті або країні. Так, в умовах дистанційної освіти, бібліотека пропонує допомогу в пошуку та підборі цифрових ресурсів на платформах, до яких надано доступ, а також у відкритих ресурсах України та бібліотек-партнерів, за тематикою наукової роботи, дослідження тощо. Запит на послугу надається за посиланням: <https://forms.gle/qFgB6YYXk35353ek7> та приймається від користувачів виключно з домену @karazin.ua. За запитом надаються посилання на ресурси, де зібрані навчальні та наукові матеріали, статті з академічних журналів, розділи з видань, дисертації та інші джерела для подальшого самостійного опрацювання.

У межах напрямку **«Культура цифрової грамотності»** проходять заняття для фахівців бібліотеки, студентів, аспірантів, у тому числі індивідуальні. Провідний фахівець університету, який займається питаннями цифровізації університету Олександр ЛУГАНСЬКИЙ провів для бібліотекарів декілька занять з цифрової компетентності **«Вибір стратегії змін з урахуванням стану та пріоритетів»**.

Протягом року фахівці вивчали питання щодо можливості автоматизованого імпортування та відображення статей вчених університету з журналів, які представлені на платформі **Open Journal Systems** до електронного каталогу бібліотеки. Пошук шляхів співпраці видавництва університету і бібліотеки щодо автоматизованого обміну даних для OJS буде вивчатися і в наступному році.

У 2024 р. проведено важливу роботу з переведення двох електронних архівів eKhNUIR – репозитарій університету та eScriptorium – електронний архів рідкісних видань і рукописів з фондів ЦНБ на найновішу версію платформи **Dspace 8.0**, на якій розгорнуті архіви. Для працівників ЦНБ було проведено низку консультацій з роботи з архівами на новій платформі Dspace 8.0. Ці зміни якісно вплинуть на розвиток архівів, особливо це важливо для репозитарію університету eKhNUIR, який накопичує і зберігає інтелектуальні здобутки університетської наукової спільноти та представляє і поширює ці матеріали у середовищі світового науково-освітнього товариства.

Для наукової частини університету бібліотека надає відомості щодо поліпшення рівня інформаційного забезпечення наукової діяльності, доступу до електронних колекцій наукової періодики та баз даних провідних наукових видавництв світу.

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- Удосконалення роботи електронних архівів.
- З метою з'ясування якості інформаційної роботи бібліотеки, планується провести анкетування серед користувачів для виявлення пріоритетів у використанні інформаційних ресурсів.
- Продовження занять за темою “Культура цифрової грамотності”, для фахівців бібліотеки, студентів, аспірантів.
- Вивчення питання щодо можливості імпортування та автоматизованого відображення статей вчених університету з журналів, які представлені на платформі Open Journal Systems до електронного каталогу ЦНБ.

10.7 Науково-методична робота

Науково-методична робота бібліотеки спрямована на сприяння науковій діяльності фахівців, розвитку їхньої творчої ініціативи, удосконаленню бібліотечно-інформаційних послуг на основі використання інформаційних технологій.

За планом проводилися засідання Ради з науково-методичної роботи, де обговорювалися та ухвалювалися ключові питання діяльності бібліотеки, у т.ч. слухались питання: про подання проєкту до Посольського фонду США зі збереження культурної спадщини «Збереження Харкова заради майбутнього» для реставрації історичної будівлі Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна; «Грантові можливості наукової співпраці» за підтримки Національного фонду досліджень України; результати опитування в ЦНБ «Бібліотека для кожного»; про заходи бібліотеки з підтримки психологічного здоров'я; про наукову роботу бібліотеки у 2024 році; про організацію тренінгів для авторів та депозиторів університету за новою версією eKHNUIR; про заходи бібліотеки до 220 річниці відкриття університету та бібліотеки; затвердження публікацій до ювілею бібліотеки у фаховому виданні «Бібліотечний форум» та ін. Усі питання відображено в протоколах засідань Ради з науково-методично роботи ЦНБ.

30 вересня 2024 року Вчена рада університету заслуховувала питання **«Про затвердження нової редакції Положень про структурні підрозділи Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна»**. Були оновлені всі Положення про відділи ЦНБ, які представлені на сайті за посиланням <https://karazin.ua/universitet/structure/strukturni-pidrozdily/tsentralna-naukova-biblioteka/>. Рішення Вченої ради затверджено наказом ректора від 01.10.2024 р.

Були оновлені посадові інструкції та функціональні обов'язки кожного працівника ЦНБ.

ЦНБ очолює Харківське зональне методичне об'єднання бібліотек закладів вищої освіти III-IV рівнів акредитації. На кінець 2024 року – це 28 бібліотек вищів державної форми власності Харківської, Полтавської і Сумської областей. Головне завдання ЦНБ як методичного центру - надавати постійну науково-методичну та організаційну підтримку інноваційній діяльності бібліотек закладів вищої освіти регіону у співпраці з Українською бібліотечною асоціацією та професійними бібліотечними об'єднаннями.

Директор бібліотеки Ірина ЖУРАВЛЬОВА є членом **Вченої ради університету**. Протягом року на засідання Вченої ради було підготовлено низку питань, щодо діяльності бібліотеки а саме: «Про роботу електронних архівів університету: поточний стан, наповнення, цитування»; «Про затвердження нової редакції Положень про структурні підрозділи Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна»; «Про присвоєння читальним залам Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна імен видатних випускників і вчених». Усі рішення Вченої ради введено в дію наказом ректора.

Заступник директора Олена БАБІЧЕВА є членом **Науково-методичної ради університету**. Протягом року щомісяця проводились засідання, під час яких розглядалися і вирішувалися питання з планування та координації навчально-методичної роботи в університеті, контроль за її станом у навчальних підрозділах, розроблялися та затверджувалися практичні рекомендації і пропозиції щодо якості, вдосконалення навчального процесу та його методичного забезпечення з метою забезпечення якості надання освітніх послуг й осучаснення процесу підготовки фахівців. У 2024 році заслуховувались питання щодо роботи репозитарію університету та книгозабезпеченості освітнього процесу.

За наказом МОН України заступник директора Катерина ЛІСКОВА входить до складу **Комісії з питань доступу до електронних баз даних наукової інформації**.

Протягом року на платформі Zoom фахівці ЦНБ брали участь у проведенні акредитації освітніх програм: «Міжнародний туристичний бізнес» (магістр), «Математика та інформатика» перший (бакалаврський) рівень, «Математика та інформатика» другий (магістерський) рівень, «Публічне управління економічною і цифровою модернізацією суспільства» другий (магістерський) рівень, «Бізнес-адміністрування в корпоративному секторі економіки» другий (магістерський) рівень, Фізична та біомедична електроніка,

доктор філософії, «Освітні, педагогічні науки», доктор філософії. Була надана інформація щодо діяльності бібліотеки в інформаційному забезпеченні освітніх програм.

Фахівці ЦНБ брали участь в опитуванні, що стосується розробки стандарту за професією «Бібліотекар», які були зазначені у Переліку трудових функцій і трудових дій з метою визначення важливості кожної трудової функції і які є важливими та обов'язковими саме для професії «Бібліотекар». Відповіді були направлені до робочої групи з розробки проєкту стандарту за професією «Бібліотекар».

Завідувач відділу ЦНБ Ігор КРИВУЛЬКІН та завідувач сектором ЦНБ Олександр БОЛБАС входять до керівного складу **Технічного комітету стандартизації «Страховий фонд документації» (ТК 40)**.

У рамках міжнародного співробітництва в галузі стандартизації ТК 40 займаються дослідженнями та аналізом міжнародних стандартів та проєктів міжнародних стандартів, розроблених міжнародними технічними комітетами зі стандартизації, у т.ч.:

- ISO/TC 46 «Інформація та документація»;
- ISO/TC 171 «Управління документообігом».

За напрямом **«Інформація та документація»** міжнародного технічного комітету стандартизації ISO/TC 46 «Інформація та документація» брали участь у розробці **восьми** міжнародних стандартів.

За напрямом **«Управління документообігом»** міжнародного технічного комітету стандартизації ISO/TC 171 «Управління документообігом» брали участь у розробці **шести** міжнародних стандартів.

У вересні 2024 року фахівці брали участь у засідання Керівної ради національного органу стандартизації у змішаному форматі.

План роботи Ради з науково-методичної роботи ЦНБ Каразінського університету у першому півріччі 2025 року

Табл. 35

Дата	Питання	Готують питання	Доповідають
Лютий	1. Затвердження плану роботи Ради з науково-методичної роботи ЦНБ Каразінського університету у 2025 році. 2. Зміни у складі Ради з НМР ЦНБ.	О. Забара І.Журавльова	І.Журавльова І.Журавльова
Лютий	3. Затвердження програми виробничої практики студентів філософського факультету у лютому 2025 року.	К.Лискова О.Яковенко	О.Яковенко

Дата	Питання	Готують питання	Доповідають
Березень	4. План виставкової роботи ЦНБ на перше півріччя.	К. Байрамова	К. Байрамова
	1. Робота з науковим об'єктом, що має статус національного надбання у 2025 році. 2. Про хід роботи над бібліографічними покажчиками у 2025 році: 3. Про результати проведення Круглого столу до 220 річниці бібліотеки. 4. Розгляд нової редакції «Інструкції з реєстрації користувачів та розміщення матеріалів в електронному архіві (eKHNUIR) Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна 8. Затвердження плану підвищення кваліфікації (тем занять) для працівників ЦНБ	Н. Проць О. Яковенко Ю. Полякова Н. Проць К. Лискова О. Бабічева О. Бабічева І. Кривулькін	Н. Проць О. Яковенко Ю. Полякова Н. Проць І. Журавльова І І. Кривулькін
Березень	1. Про оцифровку рукописних фондів.	І. Кривулькін Н. Проць	І. Кривулькін
	2. План проведення тренінгів для авторів та депозиторів університету з новою версією eKHNUIR.	О. Бабічева І. Кривулькін	О. Бабічева
	3. Про підготовку наукових заходів до Дня науки.	О. Забара О. Бабічева К. Лискова	І. Журавльова
	4. Про результати виробничої практики студентів філософського факультету у лютому 2025 року.	О. Яковенко К. Лискова	О. Яковенко
Квітень	1. Про упорядкування колекції книжкових пам'яток та їх назви.	Н. Проць Ю. Полякова	Н. Проць
	2. Питання книгозабезпеченості університетських дисциплін у рамках університетської програми «Каразінський підручник»: завдання і робота бібліотеки у цьому напрямку.	І. Бондаренко Н. Тижненко	О. Бабічева
	3. Про нові редакції Положень про електронні архіви: eScriptorium, Karazin.Back2News	О. Бабічева І. Кривулькін	І. Кривулькін
	4. Про перевидання праць відомих професорів університету.	Н. Проць О. Яковенко	О. Яковенко Н. Проць

Дата	Питання	Готують питання	Доповідають
Травень	5. Про виконання довідок, які отримано від користувачів.	Зав. відділами	О.Яковенко Н.Проць
	1.Про нову редакцію Положення про Раду з науково-методичної роботи ЦНБ	К.Лискова О.Бабічева О.Забара	О.Забара
	2. Звіт про реалізацію гранту для Центра «Вікно в Америку» 3.Про підготовку семінару «Українська книга в бібліотеках: дослідження, вивчення, збереження». Затвердження складу оргкомітету.	К. Лискова К. Байрамова Н. Проць Ю. Полякова К. Лискова О. Бабічева О. Забара	К. Лискова І.Журавльова
Червень	1 Про підготовку заходів до Всеукраїнського дня бібліотек. «Тиждень з бібліотекою».	К. Байрамова К. Лискова	К. Байрамова
	2.Про результати проведення заходу до дня науки «Магії книги-магія науки».	К. Лискова О. Бабічева Н. Проць	І.Журавльова
	3. Про план роботи Ради з науково-методичної роботи на другу половину 2025 року.	О. Забара	О. Забара

10.8. Діяльність Харківського методичного об'єднання бібліотек вищих навчальних закладів

Харківське зональне методичне об'єднання (далі Об'єднання) – мережа, яка складається з 28 бібліотек державних закладів вищої освіти III–IV рівнів акредитації Харківської, Полтавської і Сумської областей. Сукупний бібліотечний фонд бібліотек Об'єднання налічує **15 210 057** одиниць зберігання документів.

На засіданнях директорів бібліотек ЗВО обговорювалися підсумки роботи Об'єднання у 2024 році, питання професійного розвитку персоналу бібліотек Об'єднання, нові нормативні документи з бібліотечної справи, терміни подачі планово-звітної документації, виконання статистичних показників в умовах воєнного стану, а також участь у конференціях, семінарах та організацію конкурсу «Бібліотекар року» для працівників ХЗМО. Під час

зустрічей вивчали досвід та кращі практики, отримані під час відвідин бібліотекарями України Національної бібліотеки Франції, бібліотеки Кембриджського університету, Бодліанської бібліотеки (бібліотека Оксфордського університету).

2.02.2024 року відбулося онлайн засідання членів журі конкурсу «Бібліотекар року 2023», за результатами голосування якого було ухвалено рішення:

- у номінації «**За кращий бібліографічний покажчик**» віддати перевагу двом покажчикам: Бібліографічному покажчику, що був підготовлений фахівцями ЦНБ і надрукований у 2023 році у видавництві Ягеллонського університету «*Полоніка XVI-XVIII ст. у фонді Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*» (пам'яті Ірини КОНОНЕНКО), та покажчику «Олексій Миколайович Бекетов: життя і творчість (1862-1941): до 160-річчя від дня народження та 100-річчя від дня заснування університету». Біобібліографічний покажчик про життя і діяльність О. М. Бекетова, до 100-річчя заснування університету та до 160-річчя від дня народження академіка. Видання збагачене світлинами архітектурних споруд, обкладинок видань, портретами та ін. Для зручності пошуку інформації є допоміжні покажчики. Укладачі: СТАТКУС В.О., ДАВИДОВА Н.Б., ШТАНГЕЙ О.М.
- у номінації «**За кращу видавничу діяльність**» - переможець бібліотека ХНПУ імені Г. С. Сковороди, представлено п'ять біобібліографічних покажчика в серії «Вчені ХНПУ імені Г. С. Сковороди», підготовлені завідувачкою довідково-бібліографічного відділу ЗАХАРЧЕНКО В. П.
- у номінації «**За сприяння позитивного іміджу ЗВО**» - переможець бібліотека ХДАК за створення 41 статті, та відредагованих 64 статей у Вікіпедії. Проєкт розпочато в березні 2023 року. Фахівець - Олена ЛОБОЙКО.
- у номінації «**За кращий проєкт з популяризації української культури**» - бібліотека ПДМУ, хор «Криниця», за популяризацію української народної пісні. Співробітники об'єднались у вокально-хоровий колектив і заявили про себе не тільки університетській спільноті, але й місті. Фахівці: ЛОЗА Ю.В., РЕЗУТІНА Т.Ю.
- у номінації «**За кращий масовий захід**» - переможець ЦНБ Каразінського університету. Захід «*Магія книги - магія науки або "Scientia potentia est" (13.05.2023 р.)*, організованого до Дня науки і спрямованого на знайомство з університетом, його науковими

досягненнями, промоцію читання та популяризацію бібліотеки. Зав. відділом Наталія ПРОЦЬ.

- у номінації «**За кращу інноваційну пропозицію**» і звання «**Бібліотекар року 2023**», перемогу отримала НТБ НТУ ХПІ за створення Інформаційно-ресурсного центру «Без бар'єрів». Організація безбар'єрного доступу до інформації є на сьогодні пріоритетним завданням бібліотеки. Бібліотека має стати інформаційним безбар'єрним простором, де обов'язково знайдуть підтримку й допомогу ті, хто цього потребує.

Наприкінці 2024 році бібліотеками Об'єднання були подані матеріали для конкурсу «**Бібліотекар року-2024**». На конкурс було подано 7 заявок від бібліотек, а саме: НБ ДБТУ, НБ СумДПУ, НБ ХНМУ, Бібліотека ХНЕУ імені С.Кузнеця, Бібліотека ХДПУ імені Г.С.Сковороди, НБ НЮУ імені Ярослава Мудрого, НБ ХНУМГ імені О. Бекетова. У конкурсі брали участь 17 бібліотекарів. 27.12.2024 відбулося засідання журі конкурсу «Бібліотекар року 2024». Після обговорення і ретельного розгляду матеріалів, що були подані на конкурс, журі вирішило:

- За проведення науково-бібліографічного дослідження і створеного на його основі бібліографічного покажчика «Рідкісні харківські друки ХІХ – початку ХХ сторіччя у книжковому фонді НБ ДБТУ» визнати переможцем у номінації «За кращий бібліографічний покажчик» НБ ДБТУ! Виконавці: О. КАНДАУРОВА, Т. ПЕТРИЧЕНКО.
- У номінації «За кращу інноваційну пропозицію» визнати переможцем НБ СумДПУ імені А.С. Макаренка за створення аудіоподкастів «Територія слова. Україна понад усе!» Виконавці: А. СТЕЛЬМАХ, Т. ШОСТАК.
- Визнати переможцем у номінації «За кращий проєкт з популяризації української культури» НБ ХНМУ за проєкт «Моя Україна: коріння і крила» Виконавці: Т. БАБАК, Я. ПОВАЛЯЄВА, Л.СКРИПЧЕНКО, І. ФУРСА.
- У номінації «За кращу публікацію» визнати переможцем Бібліотеку ХНЕУ імені С.Кузнеця. Виконавець: С. ВЕЛИЧКО.
- Почесне звання «**Бібліотекар року - 2024**» і перемога в номінації «За кращу піар-компанію бібліотеки» присуджується провідному бібліотекарю С. С. МАЖАРІ (Бібліотека ХДПУ імені Г.С.Сковороди) за створення і розвиток електронного бюлетеня «Невичерпний скарб» (28 випусків, впродовж 8 років). Щоквартальний електронний бюлетень був створений з метою підтримки позитивного іміджу бібліотеки та висвітлення її діяльності.

Нагородження і вітання учасників планується напочатку 2025 року.

За звітний рік до Науково-методичного відділу Наукової бібліотеки імені М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка було зібрано, підготовлено та надіслано інформацію:

- Аналітичний текстовий звіт-план діяльності бібліотек закладів вищої освіти методичного об'єднання;
- Таблиця основних статистичних показників роботи бібліотек закладів вищої освіти методичного об'єднання;
- План проведення науково-практичних конференцій, семінарів, нарад тощо для персоналу бібліотек Харківського обласного методичного об'єднання бібліотек закладів вищої освіти III-IV рівнів акредитації;
- Зведений план науково-дослідної діяльності Харківського обласного методичного об'єднання бібліотек ЗВО III-IV рівнів акредитації.

Корпоративна діяльність Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

- Перелік бібліографічних покажчиків складених вузівськими бібліотеками;
- Виконано роботу з безкоштовного розподілу книг, наданих КП «Регіональний інформаційний центр» Харківської обласної ради та книг, переданих фундацією Лозинських, серед наукових бібліотек закладів вищої освіти (НБ ЗВО).

Завідувачка відділу науково-методичного забезпечення та компетентності працівників ЗВО Харківського зонального об'єднання Олена ЗАБАРА проаналізувала архівні матеріали, що висвітлюють історію розвитку науково-методичної роботи ЦНБ з 1963 року до теперішнього часу. На основі цього дослідження була написана стаття під назвою «Харківське зональне методичне об'єднання: минуле і сьогодення», яка була опублікована в журналі «Бібліотечний форум».

ПЛАНУЄТЬСЯ:

У наступному **2025** році триватиме робота з усіх напрямів діяльності зокрема з таких, як:

- надання консультативної допомоги бібліотекам Об'єднання,
- підготовка і проведення засідань директорів бібліотек закладів вищої освіти Об'єднання;
- ведення статистичної та аналітичної роботи зі звітності;
- нагородження переможців професійного конкурсу «Бібліотекар року 2024».
- організація та проведення конкурсу «Бібліотекар року 2025».

10.9. Підвищення компетенції та професійного розвитку працівників

У бібліотеці приділяється значна увага розвитку професійних компетенцій працівників, у першу чергу знанням нових інформаційних технологій, наукової комунікації, медіаграмотності та ін. Це дозволяє бібліотеці не лише ефективно виконувати свої традиційні функції, а й активно інтегруватися в освітній і культурний процеси. Підвищення професійних компетенцій включає засвоєння новітніх технологій, розвиток комунікаційних навичок та покращення навичок у сфері менеджменту.

Бібліотечні фахівці, враховуючи стрімкий розвиток інформаційних технологій, постійно навчаються, удосконалюють свої вміння та навички не лише у межах спеціальності, а й розширюють свій світогляд.

Традиційно працівники долучилися до написання Всеукраїнського радіодиктанту національної єдності, що проходить у День української писемності та мови.

Перевірили свої знання через національний тест з медіаграмотності, який організовано національним проектом з медіаграмотності «Фільтр» Міністерства культури та стратегічних комунікацій України.

Протягом 2024 року працівники бібліотеки брали участь у численних конференціях, семінарах, тренінгах та освітніх курсах, за які отримували сертифікати учасників чи спікерів. Усього за рік співробітниками було отримано **139 сертифікатів**. Серед найбільш вагомих сертифікатів можна виділити сертифікати учасників та спікерів конференцій: Всеукраїнської наукової конференції «Борис Грінченко: знаний і невідомий», Міжнародної наукової конференції «Наукова спадщина Д. М. Овсянико-Куликовського і сучасна філологія: до 170-річного ювілею вченого», VI Всеукраїнських наукових читань імені академіка Національної академії мистецтв України Ростислава Пилипчука «Дослідження театру: історичні факти та нові сенси» (підвищення кваліфікації в обсязі 15 академічних годин (0,5 кредита ЄКТС), XI Всеукраїнської науково-практичної конференції пам'яті театрознавця Євгенія Русаброва «Харківський національний театр опери і балету імені М.В. Лисенка. Шляхи розвитку. Репертуар. Митці». Напередодні 100-річчя Першого українського театру опери та балету (підвищення кваліфікації в обсязі 15 академічних годин (0,5 кредита ЄКТС), Всеукраїнської науково-практичної конференції до 255-ї річниці від дня народження І. П. Котляревського «Іван Котляревський у дослідження і творчих інтерпретаціях», Наукової конференції XV Луньовські читання «Шляхи та методи поповнення музейних зібрань: історія та сучасний досвід», IX Всеукраїнської наукової конференції «Теоретичні та прикладні аспекти біографістики: до 170-річчя від дня народження Миколи Федоровича

Сумцова», Всеукраїнської онлайнної науково-практичної конференції з міжнародною участю «Бібліотеки, архіви, музеї в умовах війни».

З метою оновлення базових знань і вдосконалення навичок у сфері цифровізації бібліотечної діяльності та впровадження інноваційних технологій у бібліотечну роботу працівники бібліотеки брали участь в онлайн-форматах підвищення кваліфікації, організованих державними установами та освітніми платформами, долучались до освітніх вебінарів від компаній Elsevier, Clarivate, StrikePlagiarism, що підтверджується отриманими сертифікатами.

Окремою категорією є сертифікати освітніх курсів і вебінарів із роботи з базами даних та цифровими ресурсами: **Certificate of Achievement - Research4Life MOOC 9th** (онлайн курс), численні сертифікати вебінарів від **Clarivate**, семінару «Бібліотечний цифровий контент епохи штучного інтелекту», освітніх курсів від «Дія. Цифрова освіта» та про проходження тесту **Цифрограм** для бібліотекарів. Отримано **Диплом** двотижневої програми сертифікації щодо володіння навичками розширеного пошуку та аналізу наукової літератури на платформі **Web of Science**.

Враховуючи активну діяльність бібліотеки у напрямку підтримки ментального здоров'я співробітників та відвідувачів, було проведено низку сертифікованих програм із **практикуючими психологами**. 60 працівників ЦНБ отримали сертифікати за участь у психологічних тренінгах. Сертифікати учасників тренінгу «Захисник вдома: принципи спілкування, інструменти, практика», програми психосоціальної підтримки українських батьків «Турбота і Взаємопідтримка», тренінгу «Важливі навички у період стресу», «Психологічна стійкість та перша психологічна допомога» за підтримки ООН Жінки в Україні, підтвердили не лише бажання співробітників ЦНБ розвиватись у цьому напрямку, але і отримати необхідні навички для допомоги іншим. Важливою подією було проведення сертифікованого курсу «Перша допомога при травмі» від Медичного добровольчого батальйону «Госпітальєри», до якого долучились 22 співробітника бібліотеки.

Відбулося міжнародне стажування працівників ЦНБ. Так, заступниця директора ЦНБ Катерина ЛІСКОВА проходила стажування у Національній бібліотеці Франції за програмою *Résidence Culture*, вивчаючи досвід створення цифрових колекцій. Бібліотекар Олександра АЗАРЕНКОВА взяла участь у міжнародному семінарі «Європейська спадщина за часів культурних змін» в Університеті Миколая Коперника (Польща), присвяченому реставрації та діджиталізації фондів.

Підвищення професійних компетенцій є необхідною умовою для успішного функціонування бібліотеки в умовах швидко змінюваного

інформаційного середовища. Протягом 2024 року Центральна наукова бібліотека досягла значних результатів у підвищенні кваліфікації своїх працівників. Це дозволяє бібліотеці не лише відповідати сучасним вимогам, а й сприяти наданню високоякісних бібліотечних послуг для наукової та студентської спільноти.

11. ПАРТНЕРСЬКА ТА МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

ЦНБ продовжує підтримувати співпрацю з бібліотеками, інформаційними центрами та громадськими товариствами країн Євросоюзу, Відділом преси, освіти та культури Посольства США в Україні, з Американським Домом в Києві, київським офісом міжнародної неприбуткової організації IREX (Рада міжнародних наукових досліджень та обмінів).

ЦНБ співпрацює з Всесвітньою цифровою бібліотекою (World Digital Library) www.wdl.org, є партнером Європейської цифрової бібліотеки «Europeana» www.europeana.eu, де представлені ресурси ЦНБ.

Підтримує дружні зв'язки з Генеральним Консульством Республіки Польща у Харкові, Фондом Грецької Культури (Одеська філія).

Угоди ЦНБ про співпрацю з закордонними бібліотеками:

- Відділ преси, освіти та культури Посольства США в Україні;
- Всесвітня цифрова бібліотека (WorldDigitalLibrary)
- Європейська цифрова бібліотека «Europeana»,
- Бібліотека Університету Йорка (Велика Британія)
- Дослідницький Центр польської бібліографії імені Естрейхерів Ягеллонського університету (Республіка Польща);
- Бібліотека фізики, астрономії та прикладної інформатики Ягеллонського університету (Республіка Польща);
- Бібліотека Ягеллонського університету (Республіка Польща);
- Наукова бібліотека Політехніки Лодзі (Республіка Польща);
- Бібліотека Латвійського університету (Рига, Латвія);
- Центральна бібліотека Болгарської Академії наук (Софія, Болгарія);
- Національна бібліотека Латвії (Рига, Латвія).
- Амброзіанська бібліотека (Мілан, Італія).

ЦНБ співпрацює з Національною бібліотекою України імені В.І. Вернадського, з ТОВ «Цифрова Україна»(м. Київ), з ПП «Архівні інформаційні системи» (м. Київ), є учасником міжнародного проекту «Електронна бібліотека України: Створення Центрів знань в університетах України. Доступ до глобальної цифрової інформації», що об'єднує бібліотеки вищих навчальних закладів, національні бібліотеки та інші організації України. Співпрацює з Асоціацією «Інформаціо-Консорціум», яка сприяє процесам доступу наукових установ до світових інформаційних ресурсів.

Міжнародні партнери, з якими укладено договори про співпрацю, приймали активну участь у заходах, що були організовані ЦНБ. У лютому

2024 року за підтримки Посольства США в Україні було проведено міжнародний дискусійний клуб «**Stories of War & Resilience: How Young Ukrainians & Pakistanis Shape the Future**». З вересня 2024 року за ініціативи Віолети ТАЛАНДИС, регіонального спеціаліста з залучення громадськості Посольства США було започатковано проєкт "**Let's Talk Politics: English conversation club with American student-intern**". Керівник Дослідницького Центру польської бібліографії Естрайхерів Ягеллонського університету професор Вацлав ВАЛЕЦЬКИЙ увійшов до складу оргкомітету міжнародного Круглого столу "Інтелектуальні лінгвомандрівки скарбами мов", який відбувся 12 листопада 2024 році на базі ЦНБ. Спікерами круглого столу виступили представники Британської бібліотеки (Лондон, Великобританія), Ягеллонського університету (Краків, Польща). Також участь брали фахівці університету Яна Кохановського у Кельтці.

У вересні 2024 було підтверджено отримання грантової підтримки від Посольства США в Україні у розмірі 9 960 дол. на розвиток проєкту "Вікно в Америку" ЦНБ. Грантовий проєкт буде реалізовано через Благодійний Фонд Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. У рамках цього проєкту було оновлено матеріально-технічне оснащення бібліотеки. За підтримки Американського Дому в Києві ЦНБ отримує ліцензійний доступ до електронної бібліотеки сучасної літератури англійською мовою, у 2024 році було оновлено перелік доступних видань згідно із запитом від читачів.

У вересні 2024 року було підписано грантову угоду із **ALIPH Foundation** (Міжнародний альянс із захисту спадщини в зонах конфлікту), яку було реалізовано через ВГО Українська бібліотечна асоціація. Для збереження фондів ЦНБ було придбано матеріали для реставрації та зберігання колекцій, професійні осушувачі та протипожежні покривала на загальну суму 8 857 дол.

У жовтні та листопаді 2024 року ЦНБ отримала гуманітарну допомогу від Муніципалітету Варшави, бюро охорони культурної спадщини та Фондації BRDA (Республіка Польща), потужний генератор та зарядну станцію для забезпечення роботи бібліотеки під час можливого відключення електропостачання.

У 2024 році фахівці бібліотеки долучились до міжнародних програм професійних стажувань. За підтримки Французького інституту в Україні (Institut français d'Ukraine), Міністерства культури Франції та Національної бібліотеки Франції стало можливим стажування заступника директора ЦНБ Катерини ЛИСКОВОЇ за програмою Résidence Culture у Національній бібліотеці Франції. Фахівець ЦНБ Олександра АЗАРЕНКОВА брала участь у міжнародному семінарі «Європейська спадщина за часів культурних змін», що проходив на базі Університету Миколая Коперника (Торунь, Польща),

спрямованого на ознайомлення з досвідом реставрації та діджиталізації в університетській бібліотеці.

Надзвичайний і Повноважний Посол ФРН в Україні Мартін ЄГЕР у травні 2024 року ознайомився з виставкою літератури про професорів, німців за походженням, які працювали у Харківському університеті з початку його заснування та з прижиттєвими виданнями німецького поета, державного діяча Йоганна Вольфганга фон Гете, що зберігаються в ЦНБ.

Фахівці бібліотеки продовжують шукати нові професійні контакти задля реалізації партнерських міжнародних програм та розвиток існуючих напрямків співпраці, орієнтованих на зміцнення відносин між народами і країнами та налагодження взаємовигідних дружніх зв'язків між національними спільнотами.

12. АВТОМАТИЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОТЕЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Усі бібліотечні процеси є автоматизовані та впроваджуються через автоматизовану інформаційно-бібліотечну систему **Absotheque Unicode** (розробка французької фірми Relais Informatique International), до обслуговування якої були залучені фахівці з автоматизованих інформаційно-бібліотечних систем. За 2024 рік було відновлено деякі функції системи, що покращило роботу з бібліографічного опису видань та повноти ведення даних. Також, у 2024 році на декількох робочих місцях було додатково встановлено іншу автоматизовану інформаційно-бібліотечну систему, на якій працює бібліотека ННІ УПА, що буде використовуватись для роботи з користувачами бібліотеки ННІ УПА та оптимізації фонду бібліотеки. Серед основних завдань у напрямку автоматизації бібліотечних процесів – забезпечення стабільної та надійної роботи серверів бібліотеки: сервера маршрутизатора мережі на якому також працюють електронні архіви та електронне замовлення; сервера АБІС Absotheque Unicode; сервера – сховища даних резервного копіювання. Відділ цифрових ресурсів, програмного і комп'ютерного забезпечення та дигіталізації фондів супроводжує електронний каталог бібліотеки, електронний архів праць вчених університету eKhNUIR, електронний архів рідкісних видань та рукописів для науки та освіти eScriptorium, електронний архів оцифрованих періодичних видань Karazin.Back2News.

12.1 Системні та технічні роботи

Наприкінці 2024 року на балансі ЦНБ обліковуються і функціонують 181 комп'ютерних пристроїв, у т.ч.: 5 серверів, 20 ноутбуків, 2 нетбука, 9 планшетів та 5 рідерів (електронних книжок). З них більше 10% технічно застарілі – працюють понад 10 років, біля 22 ПК підлягають списанню.

На технічному оснащенні бібліотеки є чотири планшетних сканера Epson V600 Photo, планшетний сканер Epson DS-50000 формату А3, фотокомплекс для оцифрування книг ATIZ Booksnap з двома фотокамерами Canon Powershot G9 та спеціалізованою «колискою» для книг, планетарний сканер Zeutschel Omniscan 12000 формату А1.

У 2024 році поставлено на облік Моноблок ASUS – 1 шт., БФП Canon MF453dw – 1 шт., ноутбук HP – 2 шт.

Табл. 36

№	ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ	2023 р.	2024 р.
	Кількість технічних засобів		
1.	Кількість комп'ютерів	183	181
1.1	у т.ч. к-ть серверів	5	5
2.	Кількість автоматизир. робочих місць (АРМ)	173	173
2.1	у т.ч. АРМ для співробітників	100	100
2.2.	АРМ для користувачів	73	73
3.	К-ть комп. з доступом до Інтернету	181	179
3.1.	у т.ч. для користувачів	73	73
4.	К-сть копіювально-розмножувальної техніки (КРТ), всього	39	40
4.1.	у т.ч. сканерів	10	10
4.2.	принтерів	23	23
4.3.	копірів	1	1
4.4.	БФП (багатофункціональні пристрої)	5	6
5.	Кількість телефонних номерів	56	56
6.	Кількість факсів	1	1
7	Використання технологій WI-FI так/ні	так	так
8.	АІБС Absotheque Unicode		

У 2024 році було здійснено списання застарілого устаткування та техніки яка вийшла з ладу, а саме: 5 системних блоків.

Продовжувалися роботи з удосконалення роботи сервера з базами даних газет з розпізнанням тексту архіву «KARAZIN.Back2news», опрацьовується питання роботи на ньому і бази даних архіву eScriptorium.

На NAS-сервері зберігаються страхові копії відсканованих документів, на який налагоджено резервне копіювання інформації з комп'ютера до якого підключений сканер Zeutschel на сервер-сховище даних.

Табл. 37

Матеріали, які завантажено на NAS-сервері у 2024 р.		
1	Газета Харківський університет Розпізнана Pdf1958-1961 г.	184 номери
2	Газета Харківський університет сканована jpg 1958-2014 г.	1833 номери 6428 сторінок
3	Фотоархів університету	6106 фото 12 869 файлів
4	Фотоархів бібліотеки 139 Gb	34500 файлів

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- Проведення робіт для повного відновлення АІБС.
- Продовження модернізації відкритої повнотекстової бази даних архіву «Karazin.Back2News» (<http://back2news.univer.kharkov.ua/>), шляхом

оновлення і розширення її функціональності, переведення цього ресурсу на домен karazin.ua для більш надійного його зберігання та використання. Ці заходи направлені на покращення присутності архіву в Інтернет, оптимізації видимості й органічного використання.

- Продовження розпізнавання газети «Харківський університет», «Каразінський університет» для подальшого розміщення в архіві «Karazin.Back2News».

12.2 Дигіталізація документів

Один з важливих аспектів роботи бібліотеки – дигіталізація фондів, перш за все, цінних та рідкісних книг, видань для навчального процесу за запитами кафедр університету та на замовлення читачів-науковців. Електронні копії документи наповнюють архів eScriptorium.

За допомогою планетарного широкоформатного кольорового сканеру формату A1+ Zeutschel OS 12000 фахівцями бібліотеки створюються високоякісні цифрові копії унікальних документів різного виду, формату, типу оправи та товщини корінця, не пошкоджуючи їх: рукописів, стародруків, рідкісних книг, підшивок газет. З метою збереження оригіналів документів було оцифровано 23 рукописи (7777 сторінок).

Усього у 2024 році відскановано 21 322 сторінок, у т.ч. номери газети «Харьковские губернские ведомости».

Табл. 38

№з/п	Рік	Кількість номерів	Кількість сторінок
1.	1844	104	1041
2.	1851	155	1191
3.	1847 (січ.– черв.)	69	442
4.	1861	150	1090
5.	1865	123	978
6.	1901 (лип.– груд.)	167	708
7.	1915 (лип.– груд.)	172	914
8.	1842	102	1133
9.	1853	62	454
10.	1913 (лип.– груд.)	141	888
	Усього:	1245	8839

До Електронного архіву оцифрованих періодичних видань Karazin.Back2News (<http://back2news.univer.kharkov.ua>) було завантажено 754 номерів, 4292 сторінок. З них: «Харьковские губернские ведомости» – 709 номерів, 4118 сторінок; «Харківський університет» – 45 номерів, 174 сторінок. Фахівцями ЦНБ розпізнано 184 номери газети Харківський університет.

Також відскановано 138 фотографій, відзнято 540 фотографій з різних заходів ЦНБ.

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- Продовжувати проведення превентивних заходів, як технології збереження особливо цінних документів – рукописів, стародруків, періодичних видань, а саме: процесу створення страхових цифрових копій за допомогою сучасного планетарного широкоформатного кольорового сканеру настільного типу формату А1 – Zeutschel OS 12000, раритетних видань, з метою збереження оригіналів.

13.РОБОТА З КАДРАМИ

У роботі з кадрами адміністрація бібліотеки керується Конституцією України, Кодексом законів про працю України, законами України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про бібліотеки і бібліотечну справу», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про відпустки», «Про запобігання корупції», «Про звернення громадян», «Про інформацію» та іншими законами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України та інших центральних органів влади, наказами та розпорядженнями ректора, Статутом Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, Колективним договором між адміністрацією та трудовим колективом Університету.

Постійно проводиться організаційна робота з управління персоналом бібліотеки, контроль за роботою з персоналом у структурних підрозділах, документальне оформлення вступу на посади, просування по службі та припинення трудових відносин. Протягом року проводилася велика робота з заявами працівників, з документами з оформлення заяв щодо переведення на посади, звільнення, складання графіків надання відпусток, заохочення, оформлення трудових книжок, особистих карток, готувалися накази, розпорядження. Ведеться відповідна робота в системі електронного документообігу АСКОД. Було оновлено номенклатуру справ бібліотеки.

У відпустці без збереження заробітної плати знаходяться 19 працівників. 1 працівник знаходиться у лавах ЗСУ, це провідний інженер Олександр СЕРГІЄНКО.

Вчена рада університету заслуховувала питання «Про затвердження нової редакції Положень про структурні підрозділи Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна», які були затверджені наказом ректора університету.

Документом, який регламентує організаційно-правовий статус працівників і визначає їхні конкретні завдання та обов'язки, права, повноваження, відповідальність, знання та кваліфікацію, які необхідні для забезпечення ефективної роботи працівників є посадова інструкція. Було проведено кропітку роботу щодо оновлення всіх посадових інструкцій працівників бібліотеки та їх функціональних обов'язків.

У лютому 2024 року рішенням Кабінету міністрів України Українська інженерно-педагогічна академія була приєднана до Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Питання об'єднання несе велику кількість організаційних моментів, так протягом року з'ясовувалися та вирішувалися питання щодо приєднання бібліотеки Української інженерно-

педагогічної академії до ЦНБ, як працівників бібліотеки УПА, так і книжкових фондів і обладнання. У наступному році перед працівниками стоїть важливе завдання щодо об'єднання колекцій, розміщених у DSpace ННІ УПА з репозитарієм університету та робота з електронним каталогом бібліотеки УПА, яка працювала з АБІС ІРБІС64, впорядкування та проведення оптимізації книжкових фондів бібліотеки УПА.

Працівники бібліотеки брали участь у тренінгах, які стосувалися питань підтримки ментального здоров'я .

Грамотою університету було нагороджено завідувачку відділом Олену ЗАБАРУ за багаторічну сумлінну працю, високий рівень професійної майстерності, за вагомий особливий внесок та активну діяльність у забезпеченні роботи бібліотеки під час надзвичайних обставин.

До Всеукраїнського дня бібліотек та за зразкове виконання своїх обов'язків з бібліотечно-бібліографічного обслуговування користувачів, сприяння навчальному та науковому процесам, участь у науковій та навчально-виховній роботі університету, впровадження нових інформаційних технологій і до були нагороджені: бібліограф І категорії БССОВА Ельвіра Миколаївна, бібліотекар КОНДРАТЕНКО Людмила Семенівна, завідувач сектора з основних видів діяльності ЯКОВЕНКО Оксана Анатоліївна, провідний бібліотекар ЗАВГОРОДНЯ Наталя Іванівна, бібліотекар КОМАРОВА Ганна Миколаївна, бібліотекар ЦВСТАЄВА Ольга Валеріївна. Оголошено подяку за бездоганне виконання виробничих завдань слюсарю з обслуговування теплових пунктів ТОРЯНІКУ Віктору Костянтинівичу та двірнику УГРЕВАТІЙ Світлані Олександрівні.

Звіти та плани бібліотеки, починаючи з 2014 року, та звіти про діяльність Харківського зонального методичного об'єднання бібліотек закладів вищої освіти 3-4 рівня акредитації представлені в електронному архіві університету, тобто вони є відкритими та доступними. Один примірник звіту надсилається до фондів бібліотеки, також звіти ЦНБ передаються на постійне зберігання до архіву університету.

Адміністрація звітує про діяльність бібліотеки та про плани на наступний рік на зборах трудового колективу. На зборах трудового колективу у грудні було заслухано директорку ЦНБ, яка представила звіт про роботу ЦНБ у 2024 р. та представила план роботи бібліотеки на 2025 рік. Збори зазначили, що бібліотека постійно удосконалює інформаційне забезпечення освітньої та наукової діяльності університету, продовжує підтримувати співпрацю з бібліотеками, інформаційними центрами та громадськими товариствами України, країнами Євросоюзу, Відділом преси, освіти та культури Посольства США в Україні. Було прийнято низку рішень, у т.ч.:

зосередити зусилля на участі у загальноуніверситетській програмі «Підручник Каразінського університету»; активно впроваджувати програму Управління якістю фондів ЦНБ; активніше брати участь у міжнародних проєктах, які забезпечують інтеграцію університету в глобальний інформаційний простір; створювати систему партнерства з інформаційними центрами, які сприяють більш якісному рівню інформаційного забезпечення університету; продовжувати збереження інтелектуального змісту документів, які видані в університеті, а також унікальних видань регіонального характеру, які зберігаються в ЦНБ; продовжувати переведення в цифрову форму рідкісних і цінних видань для репозитарію eScriptorium, як актуального електронного інформаційного ресурсу в культурному і науковому аспектах, що забезпечує вільний доступ до національного надбання країни та ін.

13.1. Рада дирекції

Упродовж року в ЦНБ проходять наради для завідувачів відділів, де заслуховуються актуальні питання роботи та вирішуються невідкладні загальні бібліотечні проблеми.

На засіданнях Ради дирекції ЦНБ у 2024 році готувалися та заслуховувалися такі актуальні питання:

- Хід заходів щодо приєднання бібліотеки УПА до ЦНБ.
- Про роботу АБІС та про доступ до Електронного каталогу.
- Про роботу Електронних архівів університету та бібліотеки.
- Про хід інвентаризації книжкового фонду.
- Про роботу з попередження і ліквідації читацької заборгованості.
- Про роботу сектору обмінно-резервного фонду відділу комплектування, наукової обробки та каталогізації фондів.
- Про книгообмін бібліотеки.
- План роботи з фондом фізико-технічної літератури.
- План роботи з фондом бібліотеки ННІ «Інститут державного управління».
- Про оновлення посадових інструкцій працівників ЦНБ.
- Про затвердження нового варіанту Інструкції чергових ЦНБ.
- Про інформаційну гігієну у соціальних мережах.
- Підготовка до осінньо-зимового періоду.
- Аналіз статистичних показників діяльності бібліотеки.

ПЛАН роботи Ради дирекції ЦНБ у 2025 р.

Табл.39

Дата	Питання	Готують питання	Доповідають
лютий	1. Звіт про роботу Ради дирекції в 2024 році. 2. Затвердження Плану роботи Ради дирекції на 2025 р.	<i>І.Журавльова</i> <i>І.Журавльова</i>	<i>І.Журавльова</i> <i>І.Журавльова</i>
березень	1. Про дії ЦНБ , щодо приєднання бібліотеки УПА до ЦНБ. 2.Про роботу АІБС та доступ до Електронного каталогу . 3.Затвердженнн функціональних обов'язків працівників ЦНБ. 4.Розгляд питань трудової дисципліни (спільно з профбюро ЦНБ).	<i>О. Бабічева</i> <i>К.Лискова</i> <i>І.Протопопова</i> <i>І. Кривулькін</i> <i>І.Бондаренко</i> <i>О. Петрова</i> <i>Зав. відділами</i> <i>Тітова Н.О.</i> <i>Зав. відділами.</i>	<i>І.Журавльова</i> <i>І. Кривулькін</i> <i>О.Бабічева</i> <i>Тітова Н.О.</i>
квітень	1.Про заходи бібліотеки щодо активізації роботи з надання платних послуг. 3.Про роботу ЦНБ щодо її цифровізації та удосконалення навиків працівників. 4.Про внесення змін до технологічних інструкцій бібліотеки відповідно до інноваційних процесів	<i>О. Бабічева</i> <i>Зав.відділами</i> <i>К.Лискова</i> <i>Л.Болбас</i> <i>Зав. відділами</i> <i>О.Забара</i>	<i>О. Бабічева</i> <i>К. Лискова</i> <i>О. Забара</i>
травень	1.Про роботу з попередження і ліквідації читацької заборгованості. 2.Про хід роботи за програмою «Управління якістю фондів». Оптимізація фондів навчальної літератури. 2.Про організацію роботи НБВ. 3.Інноваційні форми роботи з читачами. Концепція обслуговування користувачів у гібридному форматі.	<i>Л.Короткова</i> <i>О. Петрова</i> <i>С.Корсикова</i> <i>Н.Рибась</i> <i>Т. Прокопець,</i> <i>С. Корсикова</i> <i>Н. Рибась</i> <i>О. Яковенко</i> <i>О. Забара</i> <i>К. Лискова</i> <i>Н. Рибась</i> <i>С. Корсикова</i> <i>Ю. Терещенко</i> <i>О. Петрова</i> <i>О. Бабічева</i>	<i>О. Петрова</i> <i>Т. Прокопець</i> <i>О. Яковенко</i> <i>Л.Короткова</i>

Дата	Питання	Готують питання	Доповідають
червень	1. Основні показники роботи бібліотеки за перше півріччя.	Ю. Маркова Т. Проконець Н. Проць	Ю. Маркова
	2. Інформація про міжнародні та українські гранти щодо культурних установ. Написання проектів для отримання грантів	К. Байрамова К. Лискова	К. Байрамова
серпень	1. Про підготовку до запису першого курсу.	О. Петрова Л. Короткова	Л. Короткова
	2. Про віртуальних користувачів бібліотеки.	О. Петрова І. Кривулькін	І. Кривулькін
вересень	1. Про організацію роботи відділу книжкових пам'яток, цінних видань та рукописів	О. Бабічева К. Лискова О. Забара Н. Проць	Н. Проць
	2. Підготовка до осінньо-зимового періоду в бібліотеці та план заходів щодо економії теплової та електроенергії.	Н. Тітова В. Нежальська Т. Сьоміна Є. Суханов.	Н. Тітова Є. Суханов
жовтень	1. Аналіз статистичних показників діяльності бібліотеки за 10 місяців.	Зав. відділами	К. Лискова
листопад-грудень	1. Звіти відділів за 2024 р., плани на 2025р.	Зав. відділами	Зав. відділами

Адміністрація бібліотеки активно співпрацює з профспілковою організацією бібліотеки та ППО університету. Кількість членів профспілкової організації складала у 2024 році 85 осіб.

Цього року відбулися вибори нового складу профспілкового бюро ЦНБ та голови профбюро ЦНБ. Головою профбюро було обрано Наталію ТИТОВУ, головного бібліотекаря ЦНБ.

Профспілка ЦНБ та Університету продовжує підтримувати працівників у складні воєнні часи. Було організовано святкування Дня Святого Миколая для дітей, під час якого діти працівників отримали новорічні подарунки. Цього року була організована видача «Картки харків'янина», що покликана полегшити придбання необхідних товарів. Профспілкове бюро приділяло значну увагу охороні праці, оздоровленню працівників та наданню допомоги у складних життєвих обставинах. Грошову допомогу отримали 17 працівників на загальну суму 63 600 грн. Її було надано у випадках лікування, важкого матеріального становища, пошкодження житла. До святкових дат профком преміював членів профспілки. Пропозиції бібліотеки щодо покращення умов праці щорічно подаються до Колективного договору.

14. ГОСПОДАРЧІ РОБОТИ

Загальна площа приміщень ЦНБ становить **10 164 кв. м.** З них: для зберігання фондів – 7 309,5 кв. м; зона обслуговування – 1 123,3 кв. м.

У звітному році було повністю замінено на металопластикові 62 вікна. Завдяки підтримці Посольства Сполучених Штатів Америки, щодо створення безпечного середовища для відвідувачів у центрі «Вікно в Америку», вікна у центрі були захищені бронеплівкою, що забезпечує додатковий захист. На зимовий період вікна в книгосховищах історичного приміщення бібліотеки додатково були затягнуто плівкою, щілини закріплені будівельною піною.

Працюють камери відеоспостереження та охоронна сигналізація.

У читальних залах №1 та №4 були проведені ремонтні роботи та встановлені нові меблі. Сертифікованими протипожежними покривалами було вкрито значну частину книжкового фонду. У книгосховищах замінено лампи розжарювання на **496 LED-ламп.**

Було здано 6820 кг макулатури на суму 58 188,00 грн.

У вересні 2024 року було підписано грантову угоду з **ALIPH Foundation (Міжнародний альянс із захисту спадщини в зонах конфлікту)**, яку було реалізовано через ВГО Українська бібліотечна асоціація.

— у листопаді 2024 р. від ALIPHFoundation (Швейцарія) за сприяння ВГО Українська бібліотечна асоціація було придбано протипожежні покривала одношарові 1,2x1,8 м. у кількості 100 (ста) штук та осушувачі повітря NEOTools 90-160 у кількості 2 (двох) штук.

— у грудні 2024 р. від ALIPHFoundation отримано матеріали для реставрації та зберігання колекцій (архівні коробки з безкислотного картону, французький мармуровий папір, японський папір та інші матеріали для поточних консерваційних та реставраційних робіт).

— у жовтні 2024 року від **Муніципалітету міста Варшави (Республіка Польща)** отримано потужний генератор.

— у листопаді 2024 року від **Муніципалітету Варшави, бюро охорони культурної спадщини Фундації BRDA** отримано портативну зарядну станцію EcoFlowDELTA2

У 2024 році робочою інвентаризаційною комісією ЦНБ, призначеною наказом Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна від 08.10.2024 № 0201-1/365, було здійснено перевірку майна ЦНБ з 08.10.2024 до 04.11.2024. За результатами інвентаризації складено протоколи, які разом з оформленими належним чином інвентаризаційними описами передані до бухгалтерської служби університету.

15. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ РОБОТИ БІБЛІОТЕКИ У НАСТУПНОМУ РОЦІ

- Подолання викликів, що стоять перед бібліотекою, під час війни;
- Фіксування воєнних злочинів;
- Організувати заходи, спрямовані на формування української ідентичності. Формування стійкого інтересу до читання української книги. Актуалізація та оновлення бібліотечних фондів сучасною українською літературою;
- Проведення спільної роботи з Видавництвом університету над представленням цифрових підручників та посібників авторів університету у електронному архіві, створення колекції «Каразінський підручник»;
- Проведення відповідних робіт щодо приєднання бібліотеки ННІ «УПА»;
- Проведення наукової роботи за актуальними напрямками діяльності ЦНБ. Продовження роботи з підтримки об'єкта НН «Фонд книжкових пам'яток Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна» згідно з планом заходів на 2025 р., необхідних для його утримання, збереження і розвитку;
- Збереження інтелектуального змісту документів, які видані в університеті, а також унікальних видань, які зберігаються в ЦНБ шляхом оцифрування;
- Підвищення якості обслуговування користувачів шляхом розширення онлайн послуг для дослідників, науковців та студентів Каразінського університету. Розроблення концепції з удосконалення системи обслуговування користувачів ЦНБ;
- Розширення міжнародного співробітництва з метою вивчення іноземного досвіду, реалізації спільних проєктів.

Директор ЦНБ

І. ЖУРАВЛЬОВА

Виконавці: заст. директора ЦНБ К. ЛИСКОВА
зав. відділу О. ЗАБАРА

Матеріали для звіту надали: зав.відділами – К. БАЙРАМОВА, І. БОНДАРЕНКО, О. ЗАБАРА, Л. КОРОТКОВА, С. КОРСІКОВА, І. КРИВУЛЬКІН, О. НАЗАРОВА, Т. ПРОКОПЕЦЬ, Н. ПРОЦЬ, в.о.зав.відділу О. ЯКОВЕНКО, зав. сектором О.ПЕТРОВА, зав. сектором Н. РИБАСЬ, голова профбюро, гол. бібліотекар – Н. ТИТОВА

Фото: В. ЛИТВИНОВА, Г. КОСЕНКО

ПОЛОЖЕННЯ

про інституційний репозитарій eKhNUIR
(електронний архів академічних текстів)

Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ І ТЕРМІНИ

1.1. Інституційний репозитарій Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна eKhNUIR – відкритий електронний архів академічних текстів, який наповнюється матеріалами наукового та навчально-методичного призначення, створеними науковцями, викладачами, працівниками, докторантами, аспірантами, студентами університету.

1.2. eKhNUIR накопичує, зберігає, розповсюджує та забезпечує довготривалий постійний доступ через Інтернет до розміщених матеріалів.

1.3. Повна назва інституційного репозитарію українською мовою – *Репозитарій Харківського національного університету імені В. Н Каразіна.*

1.3.1. Скорочена назва українською мовою – *Репозитарій Каразінського університету.*

1.4. Повна назва англійською мовою – *Electronic Kharkiv National University Institutional Repository.*

1.4.1. Скорочена назва англійською мовою – *eKhNUIR.*

1.5. Адреса eKhNUIR в Інтернеті: <https://ekhnuir.karazin.ua/home> .

1.6. Прямі посилання на eKhNUIR розміщено на головних сторінках веб-сайтів Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна та Центральної наукової бібліотеки (далі – ЦНБ).

1.7. eKhNUIR зареєстрований у Міжнародному центрі ISSN і має власний ISSN 2310-8665, що надає архіву статус повноцінного електронного видання (ресурсу, що постійно оновлюється), в якому можна публікувати результати досліджень як у першоджерелі, нарівні з друкованими періодичними виданнями.

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ:

- **Автор** – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір і якій належать майнові права інтелектуальної власності на нього відповідно до Цивільного кодексу України, Закону України «Про авторське право і суміжні права», іншого закону чи договору.
- **Академічний текст** – авторський твір наукового, науково-технічного та навчального характеру у формі дисертації, кваліфікаційної випускної роботи, наукового видання, наукової статті, звіту у сфері наукової і науково-технічної діяльності, депонованої наукової роботи, підручника, навчального посібника, інших науково- та навчально-методичних праць.
- **Відкритий доступ (ВД)** - розміщення в мережі Інтернет матеріалів, доступ до яких дозволений правовласниками. Технічне здійснення доступу всім

охочим надається в будь-який час і без обмежень.

- **Виключне право** - це майнове право. Виключне право може належати одному або декільком фізичним чи юридичним особам (правовласникам). Правовласник може на свій розсуд вирішувати або забороняти іншим особам використання результату інтелектуальної діяльності.
- **Депозитор** – особа, яка розміщує твір у Репозитарії.
- **Договір приєднання** – договір, умови якого встановлені Університетом, і який може бути укладений лише шляхом приєднання автора до договору в цілому. Автор не може запропонувати свої умови договору (п.1 ст.634 Цивільного кодексу України).
- **Інституційний репозитарій відкритого доступу** – відкритий електронний архів, що накопичує, зберігає, розповсюджує та забезпечує довготривалий, постійний та надійний доступ через Інтернет до матеріалів наукового, освітнього та навчально-методичного призначення певної установи.
- **Інтелектуальні права на твір** включають виключне право й особисті немайнові права.
- **Національний репозитарій академічних текстів** (National Repository of Academic Texts) – загальнодержавна розподілена електронна база даних, в якій накопичуються, зберігаються і систематизуються академічні тексти.
- **Особисті немайнові права автора** включають право авторства, право на ім'я, право на недоторканність твору, право на обнародування твору.
- **Препринт** – попередня публікація матеріалів до виходу в світ видання.
- **Репозитарій** (електронний архів) – це місце, де зберігаються і підтримуються різні дані.
- **Твори** – створені авторами в результаті творчої діяльності за особистою ініціативою, на замовлення чи в порядку виконання службових обов'язків: літературно письмові твори – книги, брошури, статті, конспекти лекцій, аналітичні огляди, звіти, презентації тощо; ілюстрації, карти, плани, ескізи і пластичні твори, що стосуються географії, топографії, архітектури або науки; аудіовізуальні твори; твори образотворчого мистецтва; фотографічні твори; інші твори, представлені в електронній (в тому числі цифровій) формі, яку може зчитувати комп'ютер (ст. 433 Цивільного кодексу України, ст. 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).
- **The Registry of Open Access Repositories (ROAR)** – Реєстр репозиторіїв відкритого доступу – міжнародна база даних із можливістю пошуку, яка індексує створення, розташування та зростання інституційних сховищ відкритого доступу. ROAR створено компанією EPrints в Університеті Саутгемптона, Великобританія.
- **Directory of Open Access Repositories (OpenDOAR)** – глобальний каталог сховищ відкритого доступу із гарантованою якістю, підтримується Ноттінгемським університетом під егідою SHERPA та був розроблений у співпраці з Лундським університетом.

- **Dublin Core** – це набір елементів метаданих для опису різних інформаційних ресурсів. Концепція метаданих Дублінського ядра доповнює існуючі підходи щодо пошуку та індексування мережних метаданих і використовується у багатьох зацікавлених спільнотах, у тому числі урядах, бібліотеках, освітніх організаціях.
- **The Registry of Open Access Repositories Mandatory Archiving Policies (ROARMAP)** – реєстр мандатів і політик відкритого доступу до репозиторію є міжнародною базою даних політик з можливістю пошуку. Ведеться Школою електроніки та комп'ютерних наук Саутгемптонського університету. Показує зростання мандатів і політик відкритого доступу, прийнятих університетами, дослідницькими установами та спонсорами досліджень.

eKhNUIR формується та функціонує відповідно до наступних документів:

- Закон України «Про вищу освіту»
- Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу»
- Закон України «Про авторське право і суміжні права»
- Закон України «Про видавничу справу»
- Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність»
- Закон України «Про інформацію»
- Закон України «Про науково-технічну інформацію»
- Закон України «Про інноваційну діяльність»
- Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах»
- Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг»
- ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»;
- ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис, бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».
- Положення про Національний репозитарій академічних текстів. Постанова Кабінету Міністрів України від 19 липня 2017 р. № 541
- Положення про Центральну наукову бібліотеку Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
- Положення про Видавництво Каразінського університету
- Дане Положення

2. ПРИЗНАЧЕННЯ, МЕТА ТА ЗАВДАННЯ, ФУНКЦІЇ eKhNUIR

2.1. Основне призначення eKhNUIR – накопичення, систематизація та зберігання в електронному вигляді інтелектуальних продуктів університетської спільноти, надання відкритого доступу до них засобами Інтернет-технологій, поширення цих матеріалів у середовищі світового науково-освітнього товариства, розширення аудиторії користувачів та сприяння академічній доброчесності.

2.2. Документи, які розміщені в репозитарії eKhNUIR є складовою частиною фонду електронних документів Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

2.3. Мета та завдання eKhNUIR:

- Забезпечення середовища, яке дозволяє науковим підрозділам університету, працівникам, аспірантам, докторантам, студентам розміщувати результати власних наукових досліджень та освітні матеріали в електронній формі в надійний та добре організований електронний архів, забезпечувати до них відкритий доступ.
- Забезпечення місця і способу централізованого і довготривалого зберігання в електронному вигляді повних текстів творів, забезпечення їх постійно діючими незмінними гіперпосиланнями.
- Сприяння підвищенню рейтингу університету шляхом представлення його наукової та навчально-методичної продукції у глобальній мережі.
- Сприяння збільшенню наукометричних показників працівників університету.
- Збільшення цитування наукових публікацій працівників Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна шляхом забезпечення вільного доступу до них за допомогою Інтернету.
- Посилення впливу наукових досліджень в глобальній академічній спільноті та сприяння інтеграції результатів досліджень працівників університету в науковий обіг.
- Сприяння академічній доброчесності.

2.4. eKhNUIR, орієнтований на науковців, викладачів, аспірантів та студентів, виконує наступні **функції**:

- наукову, що спрямована на сприяння науково-дослідницькому процесу;
- освітню, що спрямована на сприяння навчальному процесу;
- довідково-інформаційну, що спрямована на задоволення інформаційних запитів з різних галузей знань;
- кумулятивну, що спрямована на поповнення бібліотечного фонду оригінальними електронними документами та електронними копіями друкованих видань, а також їх збереження.

3. УПРАВЛІННЯ eKhNUIR

3.1. Загальне управління eKhNUIR здійснює **Координаційна рада** з роботи над електронним архівом eKhNUIR.

3.1.1. До складу Координаційної ради входять проректори з науково-педагогічної роботи, директор ЦНБ, директор Центру розвитку цифрового простору університету, заступник директора ЦНБ, завідувач відділу цифрових ресурсів, програмного і комп'ютерного забезпечення та дигіталізації фондів ЦНБ, директор Видавництва університету, інші відповідальні фахівці університету. Склад Координаційної ради затверджується наказом університету.

3.2. Центральна наукова бібліотека університету виступає координатором і основним виконавцем процесу створення eKhNUIR.

3.3. Технічну та програмну підтримку, працездатність програмних засобів забезпечують Відділ цифрових ресурсів, програмного і комп'ютерного забезпечення та дигіталізації фондів ЦНБ та Центр розвитку цифрового простору університету в межах своїх повноважень та відповідальності.

3.4. За збереження електронних документів та метаданих у eKhNUIR відповідає Відділ цифрових ресурсів, програмного і комп'ютерного забезпечення та дигіталізації фондів ЦНБ. Адміністратори eKhNUIR призначаються зі складу працівників відділу.

3.5. Усі суперечливі питання щодо включення або вилучення документів із eKhNUIR, коло осіб, які можуть розміщувати свої документи, перелік документів і порядок їх розміщення вирішує Координаційна рада.

3.6. За потребою до роботи з eKhNUIR долучаються працівники будь-якого відділу ЦНБ або Центру розвитку цифрового простору університету, заступники деканів з наукових питань, завідувачі кафедр.

4. СТРУКТУРА eKhNUIR

4.1. На головній сторінці веб-сайту eKhNUIR розміщується Положення про інституційний репозитарій eKhNUIR, Інструкція з реєстрації користувача та розміщення матеріалів в eKhNUIR, Авторський договір.

4.2. Розділи факультетів, навчально-наукових інститутів (ННІ), науково-дослідницьких університетських установ та інших наукових і науково-методичних підрозділів університету в кореновому каталозі.

4.3. Кожен розділ може мати колекції: «Наукові видання», «Навчальні видання»; «Наукові роботи здобувачів вищої освіти у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна»; «Кваліфікаційні випускні роботи здобувачів вищої освіти».

4.5. Розділ «Alma Mater», який включено до коренового каталогу, складається з творів, які присвячені історії університету (сучасні твори, електронні копії рідкісних видань з фондів ЦНБ).

4.6. Розділ «Дисертації», де розміщуються дисертації, які захищені здобувачами наукових ступенів у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна.

4.7. З розвитком eKhNUIR його поділ за розділами та колекціями може змінюватися.

4.8. До eKhNUIR включаються:

- статті, монографії, підручники, навчально-методичні матеріали, тематичні збірки; матеріали (препринти або постпринти) науково-практичних заходів, що проходять на базі Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна чи організовані окремими його підрозділами;

- наукові публікації працівників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, здійснені в інших видавництвах, за умови відсутності заборони на їх розміщення в eKhNUIR з боку видавництв;
 - кваліфікаційні випускні роботи здобувачів вищої освіти Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;
 - дисертації та автореферати дисертацій, які захищені здобувачами наукових ступенів у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна;
 - інші матеріали наукового, освітнього або методичного призначення за бажанням їх автора.
- 4.9. До репозитарію передаються лише ті академічні тексти, що містять відкриту наукову, науково-технічну інформацію і не включають конфіденційну, секретну, таємну інформацію та інформацію для службового користування.

5. ПРИНЦИПИ ТА ПОЛІТИКИ СТВОРЕННЯ, ФУНКЦІОНУВАННЯ eKhNUIR

5.1. eKhNUIR створено на програмному забезпеченні відкритого доступу DSpace, розробки Массачусетського технологічного інституту та компанії Hewlett-Packard, що підтримує протокол обміну метаданими OAI-PMH (Open Access Initiative Protocol for Metadata Harvesting).

5.2. eKhNUIR інтегровано до міжнародного реєстру репозиторіїв відкритого доступу ROAR, міжнародного каталогу OpenDOAR. Політики eKhNUIR зафіксовані в міжнародній базі даних політик відкритого доступу ROARMAP.

5.3. Політика змісту.

5.3.1. eKhNUIR є **універсальним за змістом** відкритим електронним архівом, що представляє Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна.

5.3.2. Матеріали, що розміщуються в eKhNUIR мають бути наукового, дослідницького, освітнього чи методичного змісту.

5.3.3. Матеріали розміщуються у eKhNUIR, якщо вони повністю або частково створені чи профінансовані Харківським національним університетом імені В.Н. Каразіна, будь-яким його підрозділом, співробітниками, аспірантами, докторантами, студентами.

5.3.4. В обов'язковому порядку в eKhNUIR розміщуються матеріали, які рекомендовані до видання чи оприлюднення в електронному вигляді Вченою радою, Науково-методичною радою університету.

5.3.5. Повнотекстові матеріали та інші цифрові дані не можуть бути проданими або іншим чином реалізовані з комерційною метою та переведені в будь-які інші формати без офіційного дозволу власників авторських прав.

5.3.6. Основними мовами інтерфейсу репозитарію eKhNUIR є українська та англійська.

5.3.7. Хронологічні рамки для eKhNUIR не встановлюються.

5.3.8. За видами електронних ресурсів eKhNUIR не має обмеження. Це можуть бути будь-які електронні текстові дані, електронні картографічні дані, електронні зображення, електронні відео та звукові дані, електронні інтерактивні мультимедіа ресурси тощо.

5.3.9. eKhNUIR підтримує всі файлові формати, в яких створено матеріали. Рекомендації використання певних форматів для кожного з видів матеріалів представлено в Інструкції з реєстрації користувача та розміщення матеріалів в eKhNUIR. Інструкція розглядається Координаційною радою, яка здійснює загальне управління репозитарієм, та затверджується розпорядженням по університету.

5.4. Політика щодо метаданих.

5.4.1. Під час розміщення твору в репозитарії eKhNUIR обов'язково заповнюються поля метаданих за схемою Dublin Core, що відображено в Інструкції з реєстрації користувача та розміщення матеріалів в eKhNUIR.

5.4.2. Будь-хто має доступ та може вільно використовувати метадані.

5.4.3. Доступ до частини творів може бути контрольованим за бажанням автора. Такі примірники мають індивідуальні позначення щодо правових дозволів та умов використання даних.

5.4.4. Копії творів, які розміщені в eKhNUIR, можуть бути відтворені, представлені чи передані третій стороні й збережені в базах даних у будь-якому форматі та на будь-якому носію з некомерційною метою без попереднього узгодження. При цьому обов'язково мають бути вказані такі дані: автор(и), назва та всі інші елементи бібліографічного опису; гіперпосилання та/або URL на сторінку оригінальних метаданих. Зміст твору не може бути змінений жодним чином.

5.4.5. Повні тексти та інші електронні дані не повинні збиратися роботами чи іншими комп'ютерними системами збору даних, за виключенням індексації повних текстів або аналізу цитування.

5.5. Політика щодо даних.

5.5.1. eKhNUIR підтримує політику відкритого доступу. Переважна більшість творів, розміщених в eKhNUIR, доступні вільно в мережі.

5.5.2. Повні тексти та інші електронні дані не можуть бути реалізовані з комерційною метою та переведені в будь-які інші формати без офіційного дозволу власників авторських прав.

5.5.3. З метою вжиття заходів охорони комерційної таємниці та попередження випадків її розголошення, на виконання вимог ст. 507 Цивільного кодексу України, кваліфікаційні роботи, які містять комерційну таємницю не підлягають розміщенню у відкритому доступі.

5.6. Політика щодо розміщення творів та депозиторів:

5.6.1. Твори в eKhNUIR можуть розміщуватись лише зареєстрованими користувачами – депозиторами.

5.6.2. Депозитором може бути як автор, так і уповноважений представник кафедри, факультету/ІНІ або ЦНБ.

5.6.3. eKhNUIR наповнюється матеріалами шляхом самоархівування.

5.6.4. За дорученням автора твори можуть розміщуватись уповноваженим депозитором. Для отримання можливості самоархівування автори або уповноважені депозитори повинні зареєструватись та отримати відповідні права для роботи. Зареєстровані депозитори отримують дозвіл на розміщення документів якщо мають корпоративну пошту університету за доменом @karazin.ua.

5.6.5. Розміщувати свої твори в eKhNUIR можуть: науковці, аспіранти, докторанти, студенти, співробітники Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна; науковці, офіційно не зареєстровані як співробітники університету, якщо вони є співавторами університетських авторів чи тісно пов'язані з університетом, наприклад: заслужені професори, особи, що мають почесні посади в університеті.

5.6.6. Твори аспірантів і студентів Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна розміщуються у eKhNUIR за наявності рекомендації наукового керівника або рекомендації з боку факультету депозиторами факультету/ІНІ або ЦНБ.

5.6.7. У деяких випадках, якщо права на твір передані іншим особам (видавництвам), автор може розміщувати у репозитарії eKhNUIR не повний текст твору, а розширену анотацію до нього з посиланням на видання (видавництво), де ця робота була раніше опублікована.

5.6.8. Реєструє авторів/уповноважених депозиторів адміністратор eKhNUIR, який надає права депозитора у заявлених колекціях.

5.6.9. Адміністратор eKhNUIR перевіряє розміщений примірник лише на релевантність межах репозитарію та відповідність формату.

5.6.10. Усі питання щодо реєстрації та функціонування eKhNUIR направляються за адресою ekhnuir@karazin.ua.

5.6.11. Твори, які розміщуються в eKhNUIR забезпечуються постійно діючим, незмінним URI (Universal Resource Identifier) – універсальним ідентифікатором ресурсу (гіперпосиланням на документ).

5.6.12. За зміст розміщених матеріалів повністю відповідають автори.

5.7. Політика щодо якості твору та авторського права.

5.7.1. Якщо автор розміщує самостійно твір або передає його до бібліотеки для розміщення в репозитарій eKhNUIR за дорученням, то він погоджується з умовами Авторського договору про передачу невиключних прав на використання твору.

5.7.2. Твір розміщується в репозитарії eKhNUIR після укладання між автором та університетом (в особі уповноваженого) Авторського договору, за яким особисті немайнові права автора не відчужувані і зберігаються за ним незалежно від способу публікації. Виключне право на твір автор реалізує, добровільно ухвалюючи рішення про представлення своєї публікації в Інтернет.

5.7.3. Якщо твір розміщується в eKhNUIR уповноваженим депозитором від факультету/ІНІ, кафедри або депозитором ЦНБ, з автором укладається Авторський договір (паперова форма). Авторські договори зберігаються в бібліотеці.

5.7.4. Твір не може бути розміщений у eKhNUIR, якщо він порушує права людини на таємницю її особистого та сімейного життя, завдає шкоду громадському порядку, здоров'ю та моральному стану особистості, містить інформацію, що охороняється державою.

5.7.5. Підписуючи Авторський договір автор передає університету на безоплатній основі невиключні права на використання твору:

- на внесення твору в базу даних eKhNUIR;
- на відтворення твору чи його частин у електронній формі, не змінюючи її змісту;
- на виготовлення електронних копій твору для постійного архівного зберігання;
- на надання електронних копій твору для відкритого доступу в мережі Інтернет.

5.7.6. В Авторському договорі автор підтверджує, що розміщуючи роботу в eKhNUIR він не порушує прав третіх осіб (інших авторів або видавництв).

5.7.7. У випадку, коли твір створено у співавторстві, кожний з авторів приймає умови цього договору розміщуючи такий твір в eKhNUIR.

5.7.8. Авторським договором автор підтверджує, що на момент розміщення твору в eKhNUIR лише йому належать виключні майнові права на твір, що вони ні повністю, ні частково нікому не передані (не відчужені), що майнові права на твір ні повністю, ні в частині не є предметом застави, судового спору або претензій з боку третіх осіб.

5.7.9. Автор несе всі види відповідальності перед третіми особами, що заявили свої права на твір, відшкодовує університету всі витрати, спричинені позовами третіх осіб про порушення авторських та інших прав на твір.

5.7.10. Автор зберігає за собою право використовувати самостійно чи передавати аналогічні права на використання твору третім особам.

5.7.11. Авторський договір може бути розірваний на вимогу автора, якщо він позбавляється майнових прав на твір, які мав на момент розміщення твору в репозитарії відкритого доступу eKhNUIR, а також якщо договір містить інші умови, обтяжливі для автора.

5.7.12. Якщо буде отримано підтвердження порушення авторських прав третіх осіб щодо розміщення матеріалу, то відповідний примірник буде одразу вилучений з архіву.

5.8. Політика щодо збереження.

5.8.1. Період збереження матеріалів у eKhNUIR є необмеженим.

5.8.2. Матеріали в eKhNUIR зберігаються з використанням найкращих практик управління даними, цифрового збереження та регулярного резервного копіювання файлів.

5.8.3. Відкликання примірників з eKhNUIR:

- Матеріали з eKhNUIR не вилучаються, за винятком окремих випадків.
- Відкликання можуть ініціюватися тільки автором, власником авторських прав, факультетом/ІНІ або Координаційною радою.
- Причинами відкликання можуть бути: низький науковий чи освітній рівень, порушення правил видавця, доведене порушення авторських прав, плагіат або фальсифікація досліджень, доведені порушення законодавства, національна безпека, конфіденційність тощо.
- Відкликання матеріалів з eKhNUIR здійснюється за поданням службової записки на ім'я директора ЦНБ від автора, керівника відповідного структурного підрозділу університету з аргументацією причин відкликання твору або за дорученням Координаційної ради.

5.9. Політика наповнення eKhNUIR.

5.9.1. Політику наповнення eKhNUIR творами викладачів, науковців, здобувачів наукових ступенів та вищої освіти формує Вчена рада університету за рекомендаціями Координаційної ради. Це може бути не тільки вільне, а й обов'язкове розміщення твору автором або відповідальним депозитором.

5.9.2. Рішеннями Вченої ради від 27.03.2017 р. «Про внесення змін до Положення про порядок підготовки та тиражування навчальних і наукових видань Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна» (протокол №5) у репозитарії eKhNUIR обов'язково розміщуються електронні навчальні видання університету.

5.9.3. Згідно з рішеннями Вченої ради від 24.04.2017 р. «Про перспективи розвитку Електронного архіву (інституційного репозитарію) Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна» (протокол №6) політика обов'язкового розміщення розповсюджується на:

- наукові публікації та навчально-методичні матеріали, що видаються в університеті;
- статті з наукових періодичних видань університету («Вісників», тощо).

5.9.4. Рішеннями Вченої ради від 27.11.2017 р. «Про стан наповнення репозитарію університету авторефератами дисертацій, дисертаціями на здобуття наукових ступенів та кваліфікаційними випускними роботами» (протокол №17) прийнята політика обов'язкового розміщення в репозитарії університету eKhNUIR:

- авторефератів і повних текстів дисертацій, що захищаються в університеті, крім дисертацій, що містять державну таємницю або інформацію для службового користування;
- кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти (бакалаврів, магістрів).

5.10. Контроль версій.

5.10.1. Документи, які були розміщені в eKhNUIR, змінювати не дозволяється.

5.10.2. За вимогою автора, в оригінальний запис може включатися інформація щодо помилок.

5.10.3. Як виключення, в репозитарії eKhNUIR може бути розміщено поновлену версію. Попередня версія може вилучатися із публічного доступу, а

оригінальний URI відкликаноного документа буде пов'язано із останньою версією.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ.

6.1. У дане Положення можуть вноситися правки, які пов'язані зі змінами діючого законодавства.

6.2. Зміни розглядаються на засіданнях Вченої ради університету та затверджуються наказом ректора.

6.3. При затвердженні нової редакції Положення, попереднє Положення втрачає чинність.

ДЕЯКІ ПРИКЛАДИ НАДАНИХ ДОВІДОК

Протягом звітнього року були надані тематичні, адресні, уточнюючі і фактографічні довідки, консультації.

Запити надходили у телефонному режимі, на електронну пошту, через соціальні мережі.

Наприклад:

- Відомості про Зайцева Дмитра Івановича, випусника медичного факультету Харк. ун-ту, 1884 р. н.
- Відомості про Олександра Вавиловича Рибалова, випускника ХІНО, викладача Харківського університету
- Література в фондах ЦНБ на туркменській мові або в перекладі на українську.
- Складання списку та заповнення таблиці про кількість друкованих видань ЦНБ (бібл. покажчиків, каталогів) до звіту МОНУ в період 2019–2023 (9 видань)
- Відомості про людину за прізвищем Субтельний, що мешкав у Харкові та був репресований.
- Відомості про Марморштейна Міхаїла Ісааковича (1872–), наукового співробітника Науково-дослідної кафедри експериментальної та клінічної медицини, випускника Харків. ун-ту та його наукові праці
- Науковий доробок О. О. Мамалуя (наявність у фонді ЦНБ наукових праць за списком, бібліографічний опис авторефератів дисертантів, що захищалися під його керівництвом.
- Харків у художній літературі.
- Відомості про Т. І. Буткевича (1854–1925), протоієрея, професора.
- Відомості про Ксенію Юліївну Кухарську (1881-?).
- Відомості про Г. Ф. Турлея, доцента Інституту геології Харк. ун-та .

- Наявність у фонді ЦНБ україномовних перекладів низки творів В. Шекспіра (10 шт.) та поеми А. Поупа «Викрадення кучеря»
- Прізвище перекладача «Пер Гюнта» Г. Ібсена у першому виданні «Зібрання творів» за 1897 р.
- Розвиток жіночого руху в Наддніпрянській Україні
- Відомості про Д. І. Соколова – харківського поета, критика
- Творчі зв'язки Харкова з Великою Британією;
- Інформація про наявність у фонді ЦНБ праць В. Я. Блудова, канд. фіз.-мат., випускника, співробітника Харків. ун-ту (1967-1977 рр.)
- Наявність опублікованих актових речей В. Я. Джунковського
- Підбір літератури щодо діяльності університетського хору
- Технічна іноземна періодика 1930-х рр. 20 ст. в фондах Харківських бібліотек, зокрема ЦНБ.
- "Харківські письменниці, які писали про війну 1941-1945 рр."
 - Французькі видання із фонду відділу книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів ЦНБ
 - Іван Іванович Зозуля (Спілка):
 - Клеоник Артемовський-Гулак – музикант і юрист (для викладача ХНУМ імені І. П. Котляревського
 - Микола Криштафович – професор Харківського університету
 - Співак Борис Гмиря у Харкові .
 - Український драматичний театр 1930-х років.
 - Гастролі співака І. О. Алчевського у Харкові.
 - Режисер Андрій Петровський у Харкові. Сезон 1916-1917 рр.
 - Д. Овсянко-Куликовський і збірка «Вопросы теории и психологии творчества».
 - Основні локації театру драми в Харкові.
 - Видатні земляки Харківщини на шпальтах харківських газет.
 - Польські стародруки з фондів ЦНБ.

- Латинські стародруки та рукописи латинською мовою у фондах ЦНБ
- Балерина С. І. Коливанова на сцені ХАТОБа .
- Вистава за п'єсою «Ричард III» В. Шекспіра в Харківському театрі імені Т. Г. Шевченка» .
- П'єси про акторів на сцені харківських театрів.
- Основні локації театру драми в Харкові.
- Книги філософа М. Я. Грота в ЦНБ.
- Дореволюційна українська драматургія в фонді ЦНБ .
- Фотопортрети художника С. Васильківського .
- Статті проф. О.С. Федоровського на шпальтах харківських газет.
- Харків'яни – члени Державної Думи.
- Відомості про газету «Харьковские губернские ведомости».
- Статті за темою Заратустра (БД JSTOR).
- Спроби міжнародно-правового вирішення проблем безпеки та роззброєння в період Холодної війни (1947-1989) (Academic Search Premier, JSTOR).
- Особливості психологічної саморегуляції у жінок (Academic Search Premier, JSTOR).
- Глобальна безпека та асиметричність світового господарства в умовах нестабільного розвитку економічних систем (Academic Search Premier, JSTOR).
- Єврейська історія (образ євреїв та формування української історичної пам'яті) (ProQuest Dissertations & Theses Global).
- Міжнародно-правова співпраця у протидії наркозлочинності (форми міжнародного співробітництва у протидії наркозлочинності, інститути протидії наркозлочинності) (Academic Search Premier, JSTOR).

ДОДАТОК № 3

№	Дата	Назва Заходу	Тип заходу	Формат заходу	Хто приймає участь
1.	10.01.2024	DSpace: інформаційна грамотність для депозиторів	Заняття з інформаційної культури	Змішаний	Бібліотекарі
2.	19.01.2024	Розмовний клуб англійської мови - Джошуа Венц	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
3.	26.01.2024	Розмовний клуб англійської мови - Джошуа Венц	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
4.	02.02.2024	Розмовний клуб англійської мови - Джошуа Венц	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
5.	07.02.2024	Інклюзивне мовлення: запобігаємо дискримінації та мови ворожнечі	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
6.	08.02.2024	eKhNUIR: ресурси та можливості для науковців (медичний факультет)	Заняття з інформаційної культури	Онлайн	Науковці
7.	09.02.2024	Розмовний клуб англійської мови - Джошуа Венц	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
8.	12.02.2024	Практика. Філософський факультет: Ознайомча зустріч, ЦНБ: історія та сучасність	Заняття з інформаційної культури	Онлайн	Студенти
9.	13.02.2024	Практика. Віртуальні книжкові виставки: платформи для створення та досвід ЦНБ	Заняття з інформаційної культури	Онлайн	Студенти
10.	13.02.2024	Презентація ресурсів та сервісів для вчителів англійської мови (в рамках Курсів підвищення кваліфікації)	Заняття з інформаційної культури	Онлайн	Вчителі
11.	14.02.2024	Практика. Електронні архіви ЦНБ: EKhNUIR, eScriptorium, Karazin.Back2News	Заняття з інформаційної культури	Онлайн	Студенти
12.	16.02.2024	Розмовний клуб англійської мови - Джошуа Венц	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
13.	21.02.2024	Практика. Державні та міжнародні бібліографічні стилі. Оформлення списку літератури за державним стандартом	Заняття з інформаційної культури	Онлайн	Студенти
14.	23.02.2024	Практика. Фахові періодичні видання з філософії, культурології, історії Європи	Заняття з інформаційної культури	Онлайн	Студенти
15.	23.02.2024	Stories of War & Resilience: How Young Ukrainians & Pakistanis Shape the Future	Соціокультурний захід	Онлайн	Студенти
16.	23.02.2024	Розмовний клуб англійської мови - Джошуа Венц	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
17.	26.02.2024	Практика. Фахові видання у повнотекстових базах даних та інформаційних ресурсах в	Заняття з інформаційної культури	Онлайн	Студенти

№	Дата	Назва Заходу	Тип заходу	Формат заходу	Хто приймав участь
		електронній бібліотеці eLibraryUSA			
18.	29.02.2024	Практика. Штучний інтелект та бібліотека	Заняття з інформаційної культури	Онлайн	Студенти
19.	01.03.2024	Міжнародний майстер-клас 2024 з фізики елементарних частинок	партнерська подія	Офлайн	Школяри
20.	01.03.2024	Розмовний клуб англійської мови - Джошуа Венц	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
21.	04.03.2024	Практика. Презентація результатів	Заняття з інформаційної культури	Онлайн	Студенти
22.	07.03.2024	Тренінг «Захисник вдома: принципи спілкування, інструменти, практика»	Зустріч з ментального здоров'я	Офлайн	Змішаний склад
23.	08.03.2024	Тренінг «Захисник вдома: принципи спілкування, інструменти, практика»	Зустріч з ментального здоров'я	Офлайн	Змішаний склад
24.	13.03.2024	"Бібліотекар року": зональне метод. об'єднання ВНЗ	Бібліотечний семінар	Офлайн	Бібліотекарі
25.	14.03.2024	КШБ: Ознайомче заняття із цифровими сервісами бібліотеки та базами даних	Заняття з інформаційної культури	Онлайн	Студенти
26.	14.03.2024	Лекція "Кирило Розумовський та його роль у розбудові Гетьманщини"	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
27.	15.03.2024	Майстер-клас «Терапія елементарними частинками»	партнерська подія	Офлайн	Школяри
28.	15.03.2024	Розмовний клуб англійської мови - Джошуа Венц	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
29.	20.03.2024	Медичний факультет: EKhNUIR для депозиторів	Заняття з інформаційної культури	Онлайн	Науковці
30.	21.03.2024	Media Literacy programs and Project Harmony	Заняття з інформаційної культури	Онлайн	Змішаний склад
31.	27.03.2024	Цифрові ресурси для медиків: бази даних та освітні платформи	Заняття з інформаційної культури	Онлайн	Науковці
32.	14.04.2024	Розмовний клуб англійської мови - Джошуа Венц	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
33.	21.04.2024	Розмовний клуб англійської мови - Джошуа Венц	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
34.	23.04.2024	Програма психоемоційної підтримки "Турбота і взаємопідтримка"	Зустріч з ментального здоров'я	Офлайн	Змішаний склад
35.	24.04.2024	Програма психоемоційної підтримки "Турбота і взаємопідтримка"	Зустріч з ментального здоров'я	Онлайн	Змішаний склад

№	Дата	Назва Заходу	Тип заходу	Формат заходу	Хто приймав участь
36.	24.04.2024	Solidarite Ukraine: rencontre avec Kateryna Lyskova et Serhiy Dotsenko	Бібліотечний семінар	Онлайн	Бібліотекарі
37.	28.04.2024	Розмовний клуб англійської мови - Джошуа Венц	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
38.	29.04.2024	Програма психоемоційної підтримки "Турбота і взаємопідтримка"	Зустріч з ментального здоров'я	Онлайн	Змішаний склад
39.	30.04.2024	Програма психоемоційної підтримки "Турбота і взаємопідтримка"	Зустріч з ментального здоров'я	Онлайн	Змішаний склад
40.	02.05.2024	Програма психоемоційної підтримки "Турбота і взаємопідтримка"	Зустріч з ментального здоров'я	Онлайн	Змішаний склад
41.	05.05.2024	Розмовний клуб англійської мови - Джошуа Венц	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
42.	12.05.2024	Розмовний клуб англійської мови - Джошуа Венц	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
43.	14.05.2024	Програма психоемоційної підтримки "Турбота і взаємопідтримка"	Зустріч з ментального здоров'я	Офлайн	Змішаний склад
44.	16.05.2024	Програма психоемоційної підтримки "Турбота і взаємопідтримка"	Зустріч з ментального здоров'я	Офлайн	Змішаний склад
45.	18.05.2024	Магія науки - Магія книги, або один день з Альбертом Енштейном	Соціокультурний захід	Офлайн	Школяри
46.	19.05.2024	Розмовний клуб англійської мови - Джошуа Венц	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
47.	20.05.2024	DSpace: інформаційна грамотність для депозиторів	Заняття з інформаційної культури	Онлайн	Бібліотекарі
48.	21.05.2024	Круглий стіл "Коли війна не в книжках: читач і бібліотека"	Бібліотечний семінар	Змішаний	Змішаний склад
49.	26.05.2024	Розмовний клуб англійської мови - Джошуа Венц	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
50.	29.05.2024	Цифрові навички для освіти: факультет Психології	Заняття з інформаційної культури	Онлайн	Студенти
51.	30.05.2024	Соборність України: міф чи реальність? лекція Наталії Аксьонової	Соціокультурний захід	Офлайн	Хто приймав участь
52.	05.06.2024	Розмовний клуб англійської мови - Джошуа Венц	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
53.	06.06.2024	Невідкладна багатосекторальна допомога людям, які проживають в Україні. Частина 1	Зустріч з ментального здоров'я	Офлайн	Бібліотекарі
54.	11.06.2024	Цифрові компетенції: Проектно-орієнтоване	Заняття з інформаційної культури	Офлайн	Бібліотекарі

№	Дата	Назва Заходу	Тип заходу	Формат заходу	Хто приймав участь
		навчання : Олександр Луганський			
55.	12.06.2024	Розмовний клуб англійської мови - Джошуа Венц	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
56.	13.06.2024	Невідкладна багатосекторальна допомога людям, які проживають в Україні. Частина 2	Зустріч з ментального здоров'я	Офлайн	Бібліотекарі
57.	17.06.2024	Академічні можливості для українців в США	партнерська подія	Онлайн	Змішаний склад
58.	20.06.2024	Микола Барабашов та Харківська планетна школа: лекція Вадима Кайдаша	Соціокультурний захід	Офлайн	Бібліотекарі
59.	25.06.2024	Пилип Орлик і перша українська Конституція	Тип заходу	Онлайн	Змішаний склад
60.	26.06.2024	Розмовний клуб англійської мови - Джошуа Венц	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
61.	26.06.2024	Міжнародна співпраця бібліотек та країн ЄС: Методичне об'єднання бібліотек вищих навчальних закладів Харківської зони	Бібліотечний семінар	Онлайн	Бібліотекарі
62.	03.07.2024	Розмовний клуб англійської мови - Джошуа Венц	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
63.	17.07.2024	Розмовний клуб англійської мови - Джошуа Венц	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
64.	24.07.2024	Розмовний клуб англійської мови - Джошуа Венц	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
65.	31.07.2024	Розмовний клуб англійської мови - Джошуа Венц	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
66.	08.08.2024	Online Speaking club - Джошуа Венц	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
67.	14.08.2024	Розмовний клуб англійської мови - Джошуа Венц	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
68.	21.08.2024	Літня школа з ядерної фізики для школярів старших класів	партнерська подія	Офлайн	Школяри
69.	23.08.2024	Розмовний клуб англійської мови - Джошуа Венц	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
70.	30.08.2024	Розмовний клуб англійської мови - Джошуа Венц	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
71.	07.09.2024	Розмовний клуб англійської мови - Джошуа Венц	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
72.	11.09.2024	Ознайомча зустріч із першокурсниками (Історичний факультет)	Перший курс	Онлайн	Студенти
73.	11.09.2024	Ознайомча зустріч із першокурсниками (Медичний факультет)	Перший курс	Онлайн	Студенти
74.	11.09.2024	Ознайомча зустріч із першокурсниками (Біологічний факультет)	Перший курс	Онлайн	Студенти

№	Дата	Назва Заходу	Тип заходу	Формат заходу	Хто приймав участь
75.	14.09.2024	Online Speaking club	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
76.	18.09.2024	Ознайомча зустріч із першокурсниками (Каразінський банківський інститут)	Перший курс	Онлайн	Студенти
77.	18.09.2024	Ознайомча зустріч із першокурсниками (ГФТ)	Перший курс	Онлайн	Студенти
78.	18.09.2024	Ознайомча зустріч із першокурсниками (Економічний, група ЕК-11))	Перший курс	Онлайн	Студенти
79.	18.09.2024	Орієнтаційна сесія для партнерів Корпусу миру	партнерська подія	Онлайн	Змішаний склад
80.	21.09.2024	Online Speaking club with Joshua	Соціокультурний захід	Онлайн	Хто приймав участь
81.	23.09.2024	Панельна дискусія для партнерів Корпусу миру	партнерська подія	Онлайн	Хто приймав участь
82.	24.09.2024	Зустріч із Андрієм Парамоновим, дослідником історії Слобожанщини	Соціокультурний захід	Змішаний	Змішаний склад
83.	25.09.2024	Ознайомча зустріч із першокурсниками (Факультет Екології)	Перший курс	Онлайн	Студенти
84.	25.09.2024	Ознайомча зустріч із першокурсниками (Факультет РБЕКС)	Перший курс	Онлайн	Студенти
85.	25.09.2024	Ознайомча зустріч із першокурсниками (Економічний факультет)	Перший курс	Онлайн	Студенти
86.	26.09.2024	Заняття для студентів I курсу МЕО і ТБ в рамках дисципліни "Основи наукового дослідження"	Заняття з інформаційної культури	Формат заходу	Хто приймав участь
87.	26.09.2024	Тренінг із домедичної допомоги із Госпітальєрами	Соціокультурний захід	Офлайн	Бібліотекарі
88.	26.09.2024	Let`s speak politics with Evan	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
89.	27.09.2024	Наукові ресурси для історичних досліджень (4 курс Історичного факультету)	Заняття з інформаційної культури	Формат заходу	Студенти
90.	27.09.2024	Зустріч із Ольгою Сошніковою, директором Харківського історичного музею	Соціокультурний захід	Змішаний	Бібліотекарі
91.	28.09.2024	Online Speaking club with Joshua	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
92.	01.10.2024	Лекція "Бібліотека Кирила Розумовського"	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
93.	02.10.2024	Ознайомча зустріч з першокурсниками (Юридичний факультет)	Перший курс	Онлайн	Студенти

№	Дата	Назва Заходу	Тип заходу	Формат заходу	Хто приймав участь
94.	03.10.2024	Зустріч "Бібліотека - це бібліотека" із Василем Кметем	Соціокультурний захід	Онлайн	Студенти
95.	03.10.2024	Екскурсія бібліотекою для школярів Honey Academy (4 клас)	Соціокультурний захід	Офлайн	Школяри
96.	03.10.2024	Let`s speak politics with Evan	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
97.	07.10.2024	Екскурсія бібліотекою для школярів Honey Academy (7 клас)	Соціокультурний захід	Офлайн	Школяри
98.	08.10.2024	Екскурсія бібліотекою для школярів Honey Academy (10 клас)	Соціокультурний захід	Офлайн	Школяри
99.	08.10.2024	Акредитація ОП Міжнародний туристичний бізнес. Магістр	Акредитація ОП	Онлайн	Науковці
100.	09.10.2024	Заняття із бібліографії (1 курс, Каразінській банківський інститут)	Заняття з інформаційної культури	Онлайн	Студенти
101.	09.10.2024	Ознайомча зустріч з першокурсниками (Філософський факультет)	Перший курс	Онлайн	Студенти
102.	10.10.2024	Презентація діяльності WOA на щомісячній зустрічі координаторів центру	Інший захід	Онлайн	Бібліотекарі
103.	15.10.2024	Акредитація ОП Математика та інформатика. Середня освіта. Бакалавр, магістр	Акредитація ОП	Онлайн	Науковці
104.	16.10.2024	Ознайомча зустріч з першокурсниками (Юридичний факультет)	Перший курс	Онлайн	Студенти
105.	16.10.2024	Ознайомча зустріч з першокурсниками (Факультет Психології)	Перший курс	Онлайн	Студенти
106.	16.10.2024	Цифрові бібліотечні ресурси (Факультет Психології)	Заняття з інформаційної культури	Онлайн	Студенти
107.	17.10.2024	Let`s talk politics with Evan	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
108.	19.10.2024	Online Speaking club with Joshua	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
109.	21.10.2024	Запис відео: Вибори в США 2024: як вони вплинуть на Україну та світ	Соціокультурний захід	Змішаний	Студенти
110.	23.10.2024	Акредитація Сп.281 Публічне управління та адміністрування, Сп 073 Менеджмент	Акредитація ОП	Онлайн	Науковці
111.	23.10.2024	Ознайомча зустріч з першокурсниками (Факультет Соціології)	Перший курс	Онлайн	Студенти
112.	24.10.2024	Let`s talk politics with Evan	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад

№	Дата	Назва Заходу	Тип заходу	Формат заходу	Хто приймав участь
113.	25.10.2024	Радіодиктант національної єдності	Соціокультурний захід	Офлайн	Бібліотекарі
114.	26.10.2024	Online Speaking club with Joshua	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
115.	28.10.2024	Karazin Weekends Legacy: WOA Kharkiv	Соціокультурний захід	Офлайн	Школяри
116.	31.10.2024	Let`s talk politics with Evan	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
117.	01.11.2024	Презентація монографії Юрія (Аміра) Радченка «Допоміжна поліція, місцева адміністрація, СД та Шоа на українсько-російсько-білоруському пограниччі (1941–1943)»	Соціокультурний захід	Змішаний	Змішаний склад
118.	01.11.2024	Практика (Філософський факультет)	Заняття з інформаційної культури	Онлайн	Студенти
119.	02.11.2024	Online Speaking club with Joshua	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
120.	05.11.2024	Акредитація ОП. Фізична та біомедична електроніка Сп.153 Мікро- та наносистемна техніка Phd	Акредитація ОП	Онлайн	Науковці
121.	06.11.2024	Ознайомча зустріч зі студентами та викладачами (УІПА)	Соціокультурний захід	Онлайн	Хто приймав участь
122.	07.11.2024	Let`s talk politics with Evan	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
123.	09.11.2024	Online Speaking club with Joshua	Соціокультурний захід	Онлайн	Хто приймав участь
124.	08.11.2024	Практика (Філософський факультет)	Заняття з інформаційної культури	Онлайн	Хто приймав участь
125.	11.11.2024	Практика (Філософський факультет)	Заняття з інформаційної культури	Онлайн	Хто приймав участь
126.	12.11.2024	Круглий стіл "Інтелектуальні лінгвомандрівки скарбами мов"	конференція	Онлайн	Хто приймав участь
127.	12.11.2024	Lead & Speak with Mel	Соціокультурний захід	Онлайн	Хто приймав участь
128.	14.11.2024	Let`s talk politics with Evan	Соціокультурний захід	Онлайн	Хто приймав участь
129.	15.11.2024	Практика (Філософський факультет)	Заняття з інформаційної культури	Онлайн	Хто приймав участь
130.	16.11.2024	XXI Мандрівний фестиваль Docudays UA : WOA Kharkiv	Соціокультурний захід	Офлайн	Змішаний склад
131.	16.11.2024	Online Speaking club with Joshua	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад

№	Дата	Назва Заходу	Тип заходу	Формат заходу	Хто приймав участь
132.	18.11.2024	Практика (Філософський факультет)	Заняття з інформаційної культури	Онлайн	Змішаний склад
133.	19.11.2024	Акредитація ОП Освітні педагогічні науки Phd	Акредитація ОП	Онлайн	Науковці
134.	19.11.2024	Lead & Speak with Mel	Соціокультурний захід	Онлайн	Студенти
135.	20.11.2024	Ознайомча зустріч з першокурсниками (Іняз)	Заняття з інформаційної культури	Онлайн	Студенти
136.	21.11.2024	Let`s talk politics with Evan	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
137.	22.11.2024	Практика (Філософський факультет)	Заняття з інформаційної культури	Онлайн	Студенти
138.	23.11.2024	Online Speaking club with Joshua	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
139.	26.11.2024	Lead & Speak with Mel	Соціокультурний захід	Онлайн	Хто приймав участь
140.	28.11.2024	Let`s talk politics with Evan	Соціокультурний захід	Онлайн	Хто приймав участь
141.	30.11.2024	Online Speaking club with Joshua	Соціокультурний захід	Онлайн	Хто приймав участь
142.	03.12.2024	Lead & Speak with Mel	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
143.	05.12.2024	Let`s talk politics with Evan	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
144.	07.12.2024	Online Speaking club with Joshua	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
145.	10.12.2024	Lead & Speak with Mel	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
146.	12.12.2024	Виставка «Color Up Peace: миротворення в українському стилі»	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
147.	12.12.2024	Let`s talk politics with Evan	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
148.	13.12.2024	Цифровий розвиток бібліотеки (Олександр Луганський)	Заняття з інформаційної культури	Офлайн	Бібліотекарі
149.	13.12.2024	Наукова конференція "Україна у світових міжнародно-регіональних політичних та економічних процесах" (Meo і ТБ)	партнерська подія	Змішаний	Науковці
150.	14.12.2024	Online Speaking club with Joshua	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
151.	17.12.2024	Тренінг-майстерня зі стресостійкості та надання першої психологічної допомоги!	Соціокультурний захід	Офлайн	Хто приймав участь

№	Дата	Назва Заходу	Тип заходу	Формат заходу	Хто приймав участь
152.	17.12.2024	Lead & Speak with Mel	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
153.	18.12.2024	Заняття в рамках курсів підвищення кваліфікації для шкільних бібліотекарів	Заняття з інформаційної культури	Онлайн	Вчителі
154.	19.12.2024	Let`s talk politics with Evan	Соціокультурний захід	Формат заходу	Змішаний склад
155.	21.12.2024	Online Speaking club with Joshua	Соціокультурний захід	Онлайн	Змішаний склад
156.	24.12.2024	Lead & Speak with Mel	Соціокультурний захід	Онлайн	Хто приймав участь

ПРОГРАМА заходу
«МАГІЯ КНИГИ – МАГІЯ НАУКИ
або **один день з Альбертом Ейнштейном!**»

18 травня
11.00-14.30

1. Учасників зустрічають біля виходу з метро (вихід к Університету) 10.45 куратори заходу – К. ЛИСКОВА, О. ЯКОВЕНКО, Л. КОРОТКОВА
2. Перед початком заходу учасники діляться на три групи (різнокольорові бейджі) «Чумацький шлях», «Туманність Андромеди», «Магелланові Хмари».

ЧАСТИНА ПЕРША: ЗУСТРІЧІ З ВЧЕНИМИ.

МОДЕРАТОРИ

– **Іван Васильович КАРПЕНКО**, декан філософського факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, доктор філософських наук, професор

– **Інна Олексіївна АФНАСЬЄВА** доцент кафедри прикладної фізики та фізики плазми ННІ «ФТФ» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, кандидат фізико-математичних наук

Науково-популярне спілкування з учасниками:

- ❖ **«Фізика робить людину не тільки розумнішою, але і сильнішою».**

Микола Олексійович АЗАРЕНКОВ, академік Національної академії наук України, професор, в.о. директора Харківського фізико-технічного інституту

- ❖ **Чому Харків вважається містом фізиків? Від фізичного кабінету до розщеплення атомного ядра.**

Володимир Павлович ПОЙДА, завідувач кафедри експериментальної фізики, Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, доктор технічних наук, професор

- ❖ **Розуміння природи і відкриття дверей до нових технологій.**
Микола Миколайович ДУБІНІН, доцент кафедри квантової радіофізики факультету радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем, Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, доктор філософії
- ❖ **Новий підхід до формування сучасного фахівця-фізика: Ейнштейн і фрактальна парадигма.**
Олег Валерійович ЛАЗАРЕНКО, завідувач кафедри загальної фізики Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, доцент, доктор фізико-математичних наук
- ❖ **Харків і позаземні цивілізації.**
Вадим Григорович КАЙДАШ, директор НДІ астрономії, провідний науковий співробітник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, кандидат фізико-математичних наук
- ❖ **Наша пам'ять: шляхами фізиків у Харкові.**
Андрій Федорович ПАРАМОНОВ, дослідник Слобожанщини, краєзнавець, журналіст, видавець

ЧАСТИНА ДРУГА: ДІАЛОГИ ВЧЕНИХ

- ❖ **Чи можлива подорож у часі та просторі? Погляд фізика та філософа..**
Іван Васильович КАРПЕНКО, декан філософського факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, доктор філософських наук, професор
Пилип Едуардович КУЗНЕЦОВ, директор ННІ «Фізико-технічний факультет» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, кандидат фізико-математичних наук, доцент

ЧАСТИНА ТРЕТЯ: ЕКСКУРСІЇ

Усі три групи зможуть відвідати всі локації.

Екскурсії : інтерактивна мапа зоряного неба, книжкова виставка раритетних видань з фізики з фондів Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Музей астрономії

ЧАСТИНА ЧЕТВЕРТА: ВІКТОРИНА

Після екскурсії усі групи збираються у конференц-залі, де буде проходити **Вікторина з призами**

У випадку повітряної тривоги учасники заходу переміщаються до найближчого укриття (станція метро «Університет») – 3 хв.

**План виставок
Центральної наукової бібліотеки на I півріччя 2025 року.**

N з/п	Назва виставки	Вид виставки	Термін проведення	Кількість док.
	СІЧЕНЬ			
	Нові надходження (7-46) (1-29)	Книж.	постійно діюча	
2	«Прийшов час читати» (7-46)	Книж.	постійно діюча	
3	90 років від дня народження Василя Андрійовича Симоненка (1935-1963), українського поета	Вірт Книж.	8.01	
4	Педагогіка вищої школи	Книж.	постійно діюча	
5	До ювілею ЦНБ	Книжк.	13.01	
6	160 років від дня народження Михайла Івановича Туган-Барановського (1865-1919), економіста, історика, випускника Харківського університету	Вірт.	20.01	
7	Класика, що випереджає час (До 220 - річчя заснування Каразінського університету)	Книжк.	24.01	
8	235 років від дня народження Петра Петровича Гулака-Артемівського (1790-1865), українського поета, ректора Харківського університету	Вірт. Книж.	27.01-	
9	85 років від дня народження Всеволода Зіновійовича Нестайка (1930-2014), українського письменника, драматурга, журналіста	Книж.	30.01-	
	ЛЮТИЙ			
	130 років від дня народження Андрія Петровича Ковалевського (1895-1969), етнографа, сходознавця, професора Харківського університету	Вірт.	1.02	
	260 років із дня народження Тимофія Осиповського (1765-1832), математика, філософа, ректора Харківського університету	Книж.	2.02	
	180 років від дня народження Івана Павловича Пулюя (1845-1918), українського фізика, електротехніка, винахідника, організатора науки	Вірт.	2.02	
	Міжнародний день дівчат і жінок в науці	Вірт.	11.02	
	«Незламність через слово» (Нові видання, що висвітлюють події війни між Росією та Україною)	Книж.	17.02	
	120 років від дня народження Уласа Олексійовича Самчука (1905-1987), українського письменника	Книж. Вірт.	20.02	

№ з/п	Назва виставки	Вид виставки	Термін проведення	Кількість док.
	Міжнародний день рідної мови	Книж.	21.02	
	110 років із дня народження Євгена Ліфшиця (1915-1985), фізика-теоретика, академіка	Книж.	21.02	
	БЕРЕЗЕНЬ			
	145 років від дня народження Сергія Натановича Бернштейна (1880-1968), математик, професор Харківського університету	Вірт.	5.03-	
	Героїні сучасності: Жінки-медики Каразінського університету	Вірт.	7.03	
	До Дня народження Тараса Шевченка (1814-1861), українського поета, художника, мислителя	Вірт.	9.03	
	130 років від дня народження Максима Рильського (1895-1964), українського поета, перекладача, публіциста, культурно-громадянського діяча.	Вірт.	19.03	
	95 років від дня народження Ліни Костенко (1930), української поетеси, громадського діяча	Книж.	19.03	
	КВІТЕНЬ			
	220 років від дня народження Ганса Крістіана Андерсена (1805-1875), датського письменника	Вірт.	2.04	
	Всесвітній день здоров'я	Вірт.	7.04	
	190 років від дня народження Івана Зарубіна (1835–1904), українського хірурга, педагога, громадського діяча	Вірт.	13.04	
	160 років від дня народження Миколи Гредескула (1865-1941), українського історика, правознавця	Вірт.	20.04	
	Всесвітній день книги та авторського права (Словникові скарби)	Вірт.	23.04	
	135 років від дня народження Миколи Зерова (1890-1937), українського поета	Вірт.	26.04	
	Всесвітній день охорони праці	Книж.	28.04	
	ТРАВЕНЬ			
	170 років від дня народження Миколи Феофановича Кащенко (1855–1935), українського ембріолога, зоолога, селекціонера	Вірт.	7.05	
	180 років від дня народження Іллі Ілліча Мечникова (1845-1916), біолога, вихованця Харківського університету (Прижиттєві видання)	Вірт.	15.05	

N з/п	Назва виставки	Вид виставки	Термін проведення	Кількість док.
3	130 років із дня Тодося Осьмачки (1895–1962), українського письменника, перекладача	Книж.	16.05	
3	День слов'янської писемності та культури		24.05	
3	Енциклопедії європейських країн	Вірт		
3	750 років від дня народження Данте Аліг'єрі (1265–1321), італійського		травень	
ЧЕРВЕНЬ				
3	Міжнародний день захисту дітей		1.06	
3	130 років із дня народження Юліана Шпола (справжні ім'я та прізвище - Михайло Яловий) (1895-1937), письменника, драматурга, публіциста, літературного критика, представника "Розстріляного Відродження"	вірт	5.06	
3	150 років від дня народження Томаса Манна (1875-1955), німецького письменника	книж	6.06-	
3	170 років із дня народження Наталії Кобринської (1855-1920), письменниці, журналістки	книж	8.06	
4	Всесвітній день донора крові	вірт	14.06	
4	90 років від дня народження Франсуази Саган (1935-2004), французької письменниці	книж	21.06-	
4	110 років від дня народження Жан-Поля Сартра (1905-1980), французького філософа, письменника	вірт	21.06	
4	До Дня Конституції України	вірт	28.06	
4	125 років від дня народження Антуана де Сент-Екзюпері (1900-1944), французького письменника, поета та професійного пілота.	книж	29.06	

Студентські ради та Наукові бібліотеки
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
Харківського національного економічного
університету імені Семена Кузнеця
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
Національного університету «Львівська політехніка»

21 травня 2024 р.
13.00 – 15.00

Програма проведення круглого столу
«КОЛИ ВІЙНА НЕ В КНИЖКАХ: читач і бібліотека»

МОДЕРАТОР:

Катерина ЛИСКОВА, заст. директорки ЦНБ Каразінського університету

Обговорюємо:

I.Що читають під час війни? Чи змінюється вибір книг в умовах воєнного часу?

- **Дмитро МЕЛЬНИК**, студент 3 курсу філософського факультету Каразінського університету
- **Діана КОВТОНЮК** - студентка 2 курсу Інституту комп'ютерних наук та інформаційних технологій Національного університету «Львівська політехніка»
- **Катерина ЛИСКОВА**, заст. директорка ЦНБ Каразінського університету
- **Марія ГАРКАВА**, студентка 4 курсу факультету міжнародних відносин і журналістики Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця

II. Яку роль відіграють книги і література у формуванні національної ідентичності під час війни?

- **Софія ДАНИЛЕЙКО**, студентка 1 курсу Інституту гуманітарних та соціальних наук Національного університету «Львівська політехніка»
- **Анастасія СИДОРА**, студентка 3 курсу філософського факультету Каразінського університету
- **Марія НЕМЄЧЕВА**, студентка 4 курсу факультету міжнародних відносин і журналістики Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця

III. Як читання допомагає долати тривогу та стрес, спричинені війною.

- **Валерія СВЕРБИХІНА**, студентка 4 курсу факультету міжнародних відносин і журналістики Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця
- **Поліна ДЕМ'ЯНОВА** – студентка 2 курсу Інституту гуманітарних та соціальних наук, Національного університету «Львівська політехніка»
- **Олена ТИЦЬКА** – студентка 1 курсу Інституту гуманітарних та соціальних наук, Національного університету «Львівська політехніка»

IV. ПИСЬМЕННИКИ, ВИДАВНИЦТВА ТА БІБЛІОТЕКИ ПІД ЧАС ВІЙНИ

- **Анна ГІН**, українська письменниця, журналістка, волонтерка
- **Ірина ЖУРАВЛЬОВА**, директорка ЦНБ Каразінського університету
- **Олександр КРАСОВИЦЬКИЙ**, український письменник та видавець, засновник та генеральний директор видавництва «Фоліо»
- **Наталія БАРАНОВА**, бібліотекарка I кат., керівниця відкритого студентського простору НТБ Національного університету «Львівська політехніка»

В обговоренні також беруть участь:

- **Олександра ХРИЩЕВА**, голова Студентської ради Одеського національного університету імені І.І. Мечникова
- **Євген Юраш**, голова профспілки студентів та аспірантів Одеського національного університету імені І.І. Мечникова

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Факультет іноземних мов
Філологічний факультет
Центральна наукова бібліотека

Ужгородський національний університет
Філологічний факультет
Наукова бібліотека

Національний технічний університет «Львівська політехніка»
Науково-технічна бібліотека

за участі
Британської бібліотеки (Лондон, Велика Британія)

Запрошують взяти участь у засіданні міжнародного
Круглого столу (on- line)

12 листопада 2024
13.00-16.30

«ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ ЛІНГВОМАНДРІВКИ СКАРБАМИ МОВ»

**Поговоримо про особливо колоритні діалекти,
які збагачують та створюють неповторність мови**

Частина I. Відправляємось у вандри до варошів України або, чи можна берелку підвісити на тремпель?

Частина II: Мандруємо до Польщі: мазовецький і малопольський діалекти, великопольській, сілезький; кашубська мова / *Jedziemy do Polski: dialekty Mazowiecki, Małopolski; Wielkopolski; Śląski; Kaszubski.*

Частина III. Нащадки та послідовники професора Хігінса: кокні, мокні, корнуолл, скауз, ланкашир, джорди, дорсет/ *Descendants and followers of Professor Higgins: Cockney, Mokney, Cornwall, Scouse, Lancashire, Geordie, Dorset.*

Частина IV. Джерело вивчення діалектів

Логічний підсумок: зустріч з мовним експертом.

Реєстрація за посиланням: <https://forms.gle/rUscCVLQ6GqJ7Neu7>

ПРОГРАМА

Круглого столу

Вітальне слово учасникам голови оргкомітету,
декана філологічного факультету

Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна,
доктора філологічних наук, професора **Євгенії ЧЕКАРЕВОЇ** (до 5 хв.)

СЕСІЯ I

13.05-13.50

Відправляємось у вандри до варошів України або, чи можна берелку
підвісить на тремпель ?

МОДЕРАТОРИ:

Софія БУТКО, завідувачка кафедри української мови, координатор
українсько-польської співпраці, Управління міжнародних відносин,
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна,
доцент, кандидат філологічних наук

Олена ХАРГЕЛІЯ, заступниця директора НТБ Національного університету
«Львівська політехніка»

1. Мандруємо діалектами Слобожанщини.

Руслан СЕРДЕГА, доцент кафедри української мови
філологічного факультету Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна, кандидат філологічних
наук, доцент (Харків, Україна)

2. Галицька говірка: старовина і сучасність.

Наталя МІСЮК, авторка проекту «Давай займемось
текстом» (Львів, Україна)

3. Із досвіду популяризації закарпатського діалекту.

Галина ШКУРКО, заступник декана філологічного
факультету, доцент кафедри української мови
Ужгородського національного університету, кандидат
філологічних Наук (Ужгород, Україна)

СЕСІЯ II

Jedziemy do Polski: dialekty Mazowiecki, Małopolski; Wielkopolski; Śląski;
Kaszubski.

Мандруємо до Польщі: мазовецький і малопольський діалекти,
великопольській, сілезький; кашубська мова.

13.50-14.45

МОДЕРАТОРИ:

Славомир ВАВРИШУК, старший викладач
кафедри української мови
філологічного факультету Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна (Харків, Україна)

Ірина МОРОЗОВА, в.о. зав. кафедри англійської філології та методики
викладання іноземної мови
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна,
кандидат філологічних наук, доцент (Харків, Україна)

1. O Dialektach polskich : Gwary i dialekty Polski wschodniej / Про польські діалекти: діалекти та говірки східної Польщі.

Paulina ROBAK, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielce
(Kielce, Rzeczpospolita Polska) /

Пауліна РОБАК, університет Яна Кохановського в Кельтці
(Кельтці, Республіка Польща)

2. O Dialektach polskich : Gwary i dialekty Polski zachodniej. /Про польські діалекти: діалекти та говірки західної Польщі.

Jakub SKAŁKA, doktorant w Uniwersytecie Jagiellońskim,
(Kraków, Rzeczpospolita Polska)

Якуб СКАЛКА, докторант Ягеллонського університету
(Краків, Республіка Польща/)

3. The language of the Other – the case of Kashubian in Poland/ Мова іншого-про кашубську мову в Польщі.

Hanna Dettlaff-Kuznicka, Curator of Slavonic and East
European Collections, British Library (London, Great Britain)

Ганна Деттлафф-Кузницька, куратор слов'янської та
східноєвропейської колекції, Британської бібліотеки
(Лондон, Велика Британія)

4. Language or dialect? - Linguistic and political debates about Silesian / Мова чи діалект? - Лінгвістичні та політичні дебати про Сілезька

Olga Topol, Curator of Slavonic and East European Collections,
British Library (London, Great Britain)

Ольга Топол, куратор слов'янської та східноєвропейської
колекції Британської бібліотеки (Лондон, Велика Британія)

Сесія III

Descendants and followers of Professor Higgins: Cockney, Mokney, Cornwall,
Scouse, Lancashire, Geordie, Dorset

Нащадки та послідовники професора Хігінса: кокні, мокні, корнуолл,
скауз, ланкашир, джорди, дорсет.

14.45-15.15

МОДЕРАТОРИ:

Катя РОГАЧЕВСЬКА, провідний куратор слов'янських і
східноєвропейських досліджень колекцій Британської бібліотеки, доктор
філософії (Лондон, Велика Британія),

Катерина ЛИСКОВА, заступник директорки Центральної наукової
бібліотеки Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
(Харків, Україна)

1. Native Speakers' Dialects in the UK

Ірина МОРОЗОВА, в.о. зав. кафедри англійської філології
та методики викладання іноземної мови
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна, кандидат філологічних наук, доцент
(Харків, Україна)

2. "People don't talk like this, they talk like this".

Jonnie Robinson, (Lead curator of the British Library's Spoken
English Collections, London, Great Britain)
Джонні Робінсон, спеціаліст з усного мовлення та діалектів
Британська бібліотека (Лондон, Велика Британія)

Сесія IV

Джерело вивчення діалектів

15.15-16.00

МОДЕРАТОРИ:

Ірина ЖУРАВЛЬОВА, директорка Центральної наукової бібліотеки
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Марія МЕДВЕДЬ, директорка Наукової бібліотеки Ужгородського
національного університету

1. Презентація проєкту "Давай займемось текстом: як діалекти закохують в мову".
Наталія МІСЮК, авторка проєкту «Давай займемось текстом»
2. Джерело вивчення діалектів: словники в фондах бібліотеки.
Оксана ЯКОВЕНКО, зав. сектором ЦНБ Каразінського університету,
Наталія БАРАНОВА, керівниця відкритого студентського простору, бібліотекарка I кат. НТБ Національного університету «Львівська політехніка»
3. Наукові дослідження діалектів краю: презентація віртуальної виставки книг з фонду Наукової бібліотеки Ужгородського національного університету
Марія МЕДВЕДЬ, директорка Наукової бібліотеки Ужгородського національного університету , кандидат філологічних наук

ЛОГІЧНИЙ ПІДСУМОК

Зустріч з мовним експертом

16.00-16.15

Перелік публікацій працівників ЦНБ у 2024 році

Статті:

1. Бабічева О.Г. Бібліотека Ягеллонського університету – досвід, який варто вивчати. // Бібліотечний форум. – 2024 – №4.– С.36-39.
2. Боброва М. І. Яков Якович Белен де Баллю (1753–1815) – професор Харківського університету, перший бібліотекар університетської бібліотеки / М. І. Боброва, В. В. Федоренко, С. Б. Глибицька // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Сер. «Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки». – 2024. – Вип. 38. – С. 168–174 з портр.
3. Болбас О.М., Кривулькін І.М. Актуальні питання цифровізації бібліотечних фондів на прикладі Центральної наукової бібліотеки Каразінського університету // Бібліотечний форум. – 2024. – С.31-32.
4. Глибицька С. Б. Вболівальники за Білорусь. Максим Богданович та харківська поетеса Майя Львович: паралелі у житті та творчості (до 90- річчя Майї Львович) / С. Глибицька // Культурна спадщина Слобожанщини : зб. наук. ст. – 2024. – Число 54. – С. 69–82 : іл.
5. Глибицька С. Б. Влас Лісний з позивним «Йоль» на честь доньки / С. Глибицька ; Харків. нац. ун-т імені В. Н. Каразіна, Центр. наук. б-ка. – Харків, 2024. – 5 с. : іл. – URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18209>
6. Те саме, укр. та англ. мовами: Влас Лісний з позивним Йоль = Vlas Lisnyi call sign Yol : в 2 ч. // Brave Action Ukraine. – Jan 19, 23, 2024. – Укр. Та англ. мовами. – URL: <https://braveaction.org/stories/vlas-lisnyi-call-sign-yol-part-1> ; <https://braveaction.org/stories/vlas-lisnyi-call-sign-yol-part-2>
7. Глибицька С. Б. Всесвіт – і гідність людини: [про випускника Каразін. ун-ту Романа Кримсалюка] / С. Б. Глибицька ; Центр. наук. б-ка Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2024. – 4 с. : іл. – URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18571>
8. Те саме, укр. та англ. мовами Глибицька С. Б. Всесвіт – і гідність людини = Universe and human dignity : [про «небесного каразінця» - випускника Каразін. ун-ту, вчителя астрономії Романа Кримсалюка] / Світлана Глибицька // Brave Action Ukraine. – 20.06.2024. – URL: <https://braveaction.org/ua/stories/the-universe-and-human-dignity>; <https://braveaction.org/stories/the-universe-and-human-dignity>

9. Глибицька С. Б. Небесні каразінці : Постаті : 2014–2021 / С. Глибицька ; Харків. нац. ун-т імені В. Н. Каразіна, Центр. наук. б-ка. – Харків, 2024. – 18 с., 7 фот. – URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18184>
10. Глибицька С. Б. Небесні каразінці : Постаті : 2022 / С. Глибицька ; Харків. нац. ун-т імені В. Н. Каразіна, Центр. наук. б-ка. – Харків, 2024. – 65 с., 32 фот. – URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18185>
11. Глибицька С. Б. Небесні каразінці : Постаті : 2023 / С. Глибицька ; Харків. нац. ун-т імені В. Н. Каразіна, Центр. наук. б-ка. – Харків, 2024. – 45 с., 19 фот. – URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18395>
12. Глибицька С. В. Студент Володимир Іващенко: життя-вчинок / С. Глибицька ; Харків. нац. ун-т імені В. Н. Каразіна, Центр. наук. б-ка. – Харків, 2024. – 14 с. : іл. – URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18183>
13. Те саме // Майдан : дрогобиц. інтернет-газета. – 7.12.2023. – URL: <http://maydan.drohobych.net/?p=143177&fbclid=IwAR3atBFfTF9oTYRGmmry0YmO2W0funqnu9yKezMQJmUWcoHpe7dBvoTdGs>
14. Те саме, у скороч., англ. та укр. мовами: Student Volodymyr Ivashchenko:life-deed = Студент Володимир Іващенко: життя-вчинок // Brave Action Ukraine. – Jan 4, 2024. – URL: <https://braveaction.org/stories/student-volodymyr-ivashchenko-life-deed>
15. Глибицька С. Б. Фізик і художник Олександр Невгасимов = Physicist and artist Oleksandr Nevgasimov / С. Глибицька // Brave Action Ukraine. – May 16, 2024. – Укр. та англ. мовами. – URL: <https://braveaction.org/ua/stories/pstrongphysicist-and-artist-oleksandr-nevgasimovstrongp>
16. Глибицька С. Б. Фізик і художник Олександр Невгасимов / С. Глибицька ; Харків. нац. ун-т імені В. Н. Каразіна, Центр. наук. б-ка. – Харків, 2024. – с. : іл.
17. Глибицька С. Б. Євген Храпко – «хрещений батько» бойових медиків ЗСУ / С. Б. Глибицька ; Харків. нац. ун-т імені В. Н. Каразіна, Центр. наук. б-ка. – Харків, 2024. – 4 с. : іл. – URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18388>
18. Те саме, англ. та укр. мовами: Євген Храпко – «хрещений батько» бойових медиків = The «godfather» of combat medics // Brave Action Ukraine. – Feb. 17, 2024. – Укр. та англ. мовами. – URL: <https://braveaction.org/ua/stories/the-godfather-of-combat-medics> ;

<https://braveaction.org/stories/the-godfather-of-combat-medics>

19. Глибицька С. Б. Дослідження теми «Небесні каразінці» в Центральній науковій бібліотеці Каразінського університету // Фахова діяльність та наукові дослідження в умовах російської військової агресії : матеріали Сьомих бібліогр. студій (Харків, 23 трав. 2024 р.) / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; Укр. бібл. асоц., Харків. обл. від-ня (філія). – Харків, 2024. – С. 43–47.
20. Глибицька С. Б. Створення міжнародних бібліографічних покажчиків Центральною науковою бібліотекою Каразінського університету //Бібліотечний форум. – 2024.– №4.–С. 42-43.
21. Журавльова І. К. Виклики та їх подолання: Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна під час війн // Бібліотечний форум. – 2024.–№ 4.– С.19-25.
22. Журавльова І.К., Лискова К.А. Автографи видатних діячів на документах із фондів Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна // Бібліотечний форум. – 2024.–4.– С. 49-52.
23. Забара О. В. Харківське зональне методичне об'єднання бібліотек: минуле і сьогодення. // Бібліотечний форум. – 2024.–№4.– С.28-30.
24. Короткова Л.Б., Терещенко Ю.В. Коли війна не в книжках: розмови з читачами // Бібліотечний форум. – 2024.–4.– С. 26-27.
25. Лискова К. А. Професійне стажування у Національній бібліотеці Франції //Бібліотечний форум. – 2024.–№4.– С. 40-41.
26. Полякова Ю. Ю. Гастролі Івана Алчевського 1914 р. Очіма харківських критиків // Культурна спадщина Слобожанщини. – 2024. – Вип. 56 : Культура та мистецтво. – С. 127–136.
27. Полякова Ю. Династія Синельникових-Барових та її внесок у культурне життя Харкова / Ю. Полякова // Пам'яткознавчі студії дослідників ХХІ ст. : зб. наук. статей з пам'яткоохоронної роботи. – Харків, 2023. – Вип. 8. – С. 98–112.
28. Полякова Ю. Ю. Місцева критика 1950–1960-х рр. про балетні вистави Харківського театру опери та балету: хореографи, концепції, виконавці [Електронний ресурс] // Kharkiv Opera Museum. – 2024. – 29 вересня. –
URL: <https://kharkivopera-museum.com/articles/misczeva-krytyka-1950-1960-h-rr-pro-baletni-vystavy-harkivskogo-teatru-opery-ta-baletu-horeografy-konczepczyi-vykonavczy/> (дата звернення: 21.11.2024).
29. Полякова Ю. Панорама «Голгофа»: історія створення та побутування в Харкові / Ю. Полякова // Культурна спадщина Слобожанщини : зб.

- наук. статей. – Харків, 2023. – Чис. 53 : Охорона культурної спадщини і музейна справа. Історичне краєзнавство. Культура і мистецтво. Сторінки пам'яті. – С. 138–145.
30. Полякова Ю. Студентські літературно-художні та наукові збірники ХІХ – початку ХХ ст. у фондах бібліотек Харкова [Електронний ресурс] / Ю. Полякова // Соціально-гуманітарний вісник. – 2023. – Вип. 45. – С. 155–159. – URL: https://www.newroute.org.ua/wp-content/uploads/2023/11/sgv-45_.pdf
31. Полякова Ю. Костянтин Бич-Лубенський – журналіст і музичний критик Харкова початку ХХ ст. / Ю. Полякова // Соціально-гуманітарний вісник. – 2024. – Вип. 47. – С. 65–69. https://www.newroute.org.ua/wp-content/uploads/2024/04/sgv_47.pdf
32. Полякова Ю. Д. М. Овсянико-Куликовський і збірки «Вопросы теории и психологии творчества»: від теорії словесності до психології творчості / Ю. Полякова // Креативний простір. – 2024. – № 18. – С. 29–32. <https://www.newroute.org.ua/wp-content/uploads/2024/04/crp-18.pdf>
33. Полякова Ю. Серія «Книжки пам'яті Насті Грінченко» у видавничій практиці родини Грінченків (за фондами ЦНБ ХНУ імені В. Н. Каразіна) [Електронний ресурс] / Ю. Полякова // Соціально-гуманітарний вісник. – 2024. – Вип. 46. – С. 50–53. https://www.newroute.org.ua/wpcontent/uploads/2024/01/sgv_46.pdf
34. Полякова Ю. Ю. Харківський період життя та творчості Людмили Дмитрової [Електронний ресурс] // Соціально-гуманітарний вісник. – 2024. – Вип. 48. – С. 36–39. – URL: https://www.newroute.org.ua/wpcontent/uploads/2024/05/sgv_48.pdf.
35. Полякова Ю. Ю. Місцева критика 1950–1960-х рр. про балетні вистави Харківського театру опери та балету: хореографи, концепції, виконавці [Електронний ресурс] // Kharkiv Opera Museum. – 2024. – 29 вересня. – URL: <https://kharkivopera-museum.com/articles/misczeva-krytyka-1950-1960-h-rr-pro-baletni-vystavy-harkivskogo-teatru-opery-ta-baletu-horeografy-konczepczyi-vykonavczy/> (дата звернення: 21.11.2024).
36. Проць Н. В. Авторитетний освітній заклад / Н. В. Проць // Великі земляки: Харків-фортеця (до 370-річчя міста-героя Харкова): Книга календар на 2024 р. / Корпорація «Консалтингова група «Рубаненко і партнери». – Харків, 2023. – С.[51], іл.

37. Полякова Ю. Ю. Формування колекції «Юдаїка» в фонді відділу книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна //Бібліотечний форум. – 2024.–№4.– 44-46.
38. Полякова Ю.Ю. Рідкісні видання творів І. П. Котляревського у фонді Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна // Бібліотечний форум. – 2024.– №4.– С.53-56.
39. Проць Н.В. Меморіальна бібліотека Євгена Федоренка у фонді Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна // Бібліотечний форум. – 2024
40. Стовбін І.Ф. Висвітлення культурного життя міста на шпальтах харківських газет // Бібліотечний форум. – 2024.–№4.– С.47-48.
41. Zhuravlova I. K., *Polskie starodruki z XVI-XVIII w. w zbiorach Centralnej Biblioteki Naukowej Uniwersytetu Karazina: historia, cechy, badania*, [w:] *Explicitus est liber. Studia o starych drukach*, red. A. Fluda-Krokos, Ł. Łukawski, Wydawnictwo Polskiej Akademii Umiejętności, Kraków 2024.

Тези, матеріали конференцій:

1. Глибицька С. Б. Вболівальники за Білорусь. Максим Богданович та харківська поетеса Майя Львович: паралелі у житті та творчості (до 90-річчя Майї Львович) // Тези доп. учасників ХХVІІІ Міжнар. наук. конф.«Слобожанські читання», 18 квітня 2024 р., м. Харків. – Харків, 2024. – С. 101–103.
2. Глибицька С. Б. Зберігаємо пам'ять: публікації на міжнародному сайті «Brave Action Ukraine» про студентів, співробітників, випускників Каразінського університету, які загинули під час російсько-української війни // Бібліотека. Наука. Комунікація. Інтеграція у міжнародний бібліотечний простір : матеріали Міжнар. наук. конф. (8–10 жовт. 2024 р.) : у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України ; відп. ред. О. М. Василенко, відп. секр. М. В. Іванова. – Київ, 2024. – Т. 1. – С. 552–556. – URL: https://irbis.nbuv.gov.ua/E_LIB/PDF/er%2D0004933%2Epdf (дата звернення: 9.10.2024).
3. Глибицька С. Б. Дослідження теми «Небесні каразінці» в Центральній науковій бібліотеці Каразінського університету // Фахова діяльність та наукові дослідження в умовах російської військової агресії : матеріали Сьомих бібліогр. студій (Харків, 23 трав. 2024 р.) / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; Укр. бібл. асоц., Харків. обл. від-ня (філія). – Харків, 2024. – С. 43–47.

4. Полякова Ю. Гастролі Івана Алчевського 1914 р. очима харківських критиків [Електронний ресурс] / Ю. Полякова // Тези доповідей учасників ХХVIII Міжнародної наукової конференції «Слобожанські читання». – Харків, 2024. – С. 124–126.
5. Полякова Ю. «Тев'є-молочник» Шолом-Алейхема на сцені харківського театру імені Т. Г. Шевченка / Ю. Полякова // Матеріали науково-практичних конференцій пам'яті театрознавця Євгенія Русаброва. – Харків, 2023. – Зб. 2 (2018–2023) : До десятиріччя проведення конференцій. – С. 56–68.
6. Журавльова І. Про польську колекцію з фондів Центральної наукової бібліотеки Каразінського університету / Ірина Журавльова, Станіслав Сієс-Кшишковський // «Пам'ятки писемності та культури: вивчення, збереження, популяризація» : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, Одеса, 13-14 грудня 2023 р. / Одес. нац. наук. б-ка ; упоряд. Г. М. Шпак ; відп. ред. Л. В. Арюпіна ; пер. з англ. Н. М. Диба ; ред. : Н. Г. Майданюк, І. С. Шелестович. – Одеса, 2024. – С. 48–54. – URL: https://odnb.odessa.ua/ONNB_ec/NashiVid/543893.pdf
7. Полякова Ю. Літературно-художні та наукові студентські збірники ХІХ – початку ХХ ст. у фондах ЦНБ ХНУ імені В. Н. Каразіна / Юліана Полякова // «Пам'ятки писемності та культури: вивчення, збереження, популяризація» : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар.участю, Одеса, 13-14 грудня 2023 р. / Одес. нац. наук. б-ка ; упоряд. Г. М. Шпак ; відп. ред. Л. В. Арюпіна ; пер. з англ. Н. М. Диба ; ред.: Н. Г. Майданюк, І. С. Шелестович. – Одеса, 2024. – С. 66–71. – URL: https://odnb.odessa.ua/ONNB_ec/NashiVid/543893.pdf
8. Боброва М. І. Яков Якович Белен де Баллю (1753–1815) – професор Харківського університету, перший бібліотекар університетської бібліотеки / М. Боброва, В. Федоренко, С. Глибицька // Теоретичні та прикладні аспекти біографістики : до 170-річчя від дня народження Миколи Федоровича Сумцова : ІХ Всеукр. наук. конф., 10 трав. 2024 р., м. Харків / Кафедра українознавства філософського факультету, центр краєзнавства імені академіка П. Т. Тронька Харк. нац. ун-ту імені В. Н. Каразіна.

Бібліографічні покажчики ЦНБ створені у 2024 р.

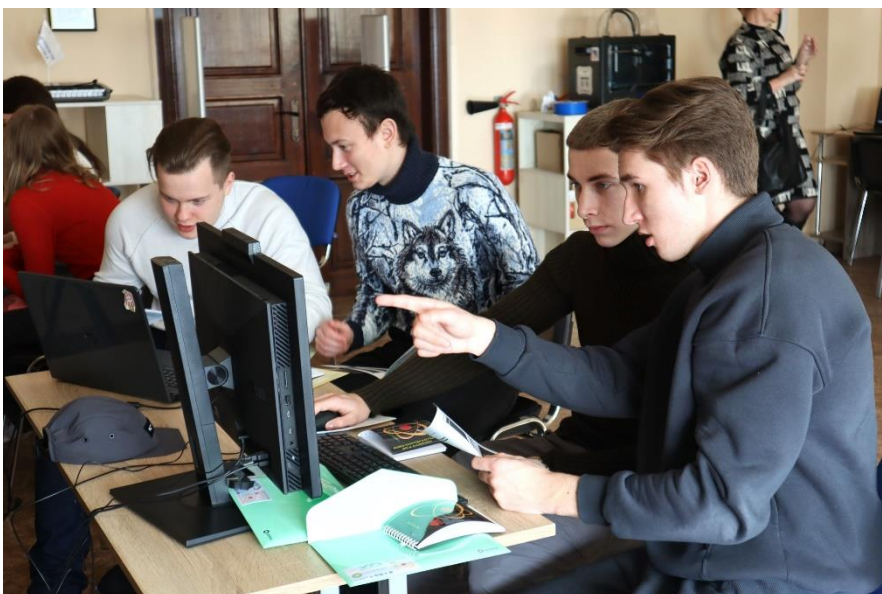
1. Війна в Харкові та Харківській області : Хроніка подій у посиланнях за 3-тє півріччя повномасштабної російсько-української війни (1.03.2023–31.08.2023) / уклад. С. Б. Глибицька ; Харків. нац. ун-т імені В. Н. Каразіна, Центр. наук. б-ка. – Харків, 2024. – 156 с. – URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18387>

2. Війна в Харкові та Харківській області (2022–2023) : Хроніка подій у посиланнях за друге півріччя повномасштабної російсько-української війни (1.09.2022–28.02.2023) / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна ; уклад. С. Б. Глибицька. – Харків, 2023. – 177 с. – URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/17941>

3. Небесні каразінці: викладачі, співробітники, студенти, випускники Каразінського університету, які загинули під час російсько-української війни (2014– грудень 2023 року) / уклад. С. Б. Глибицька ; Харків. нац. ун-т імені В. Н. Каразіна, Центр. наук. б-ка. – Харків, 2024. – 8 с., 58 фот. – URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18182>

Міжнародний майстер-клас з фізики елементарних частинок.

Підтримка видавництва VIVAT

Дарування книжок бібліотеці

«Тиждень з бібліотекою!»

Центральна наукова бібліотека
Каразінського університету запрошує на
бібліотечний тиждень, присвячений
Всеукраїнському дню бібліотек

3 жовтня (четвер)
13:00

Наш гість:
Василь Кметь,
директор Львівської
муніципальної
бібліотеки
Тема зустрічі:
"Бібліотека - це
бібліотека"

онлайн

Центральна наукова бібліотека
Каразінського університету запрошує на
бібліотечний тиждень, присвячений
Всеукраїнському дню бібліотек

27 вересня (п'ятниця)
13:00

Творча зустріч із
Ольгою Сошніковою
виконуючою
обов'язки директора
Харківського
історичного музею
імені М.Ф. Сумцова

онлайн/офлайн

Екскурсії бібліотекою

Тренінги з підтримки ментального здоров'я

Заходи з науковцями університету

Конкурс «Бібліотекар року»

**«Магія книги -магія науки, або
один день з Альбертом
Ейнштейном»**

**З ректоркою університету, проф. Тетяною КАГАНОВСЬКОЮ
на День вишиванки-2024!**

Анна ГІН на заході «Коли війна не в книжках: читач і бібліотека».